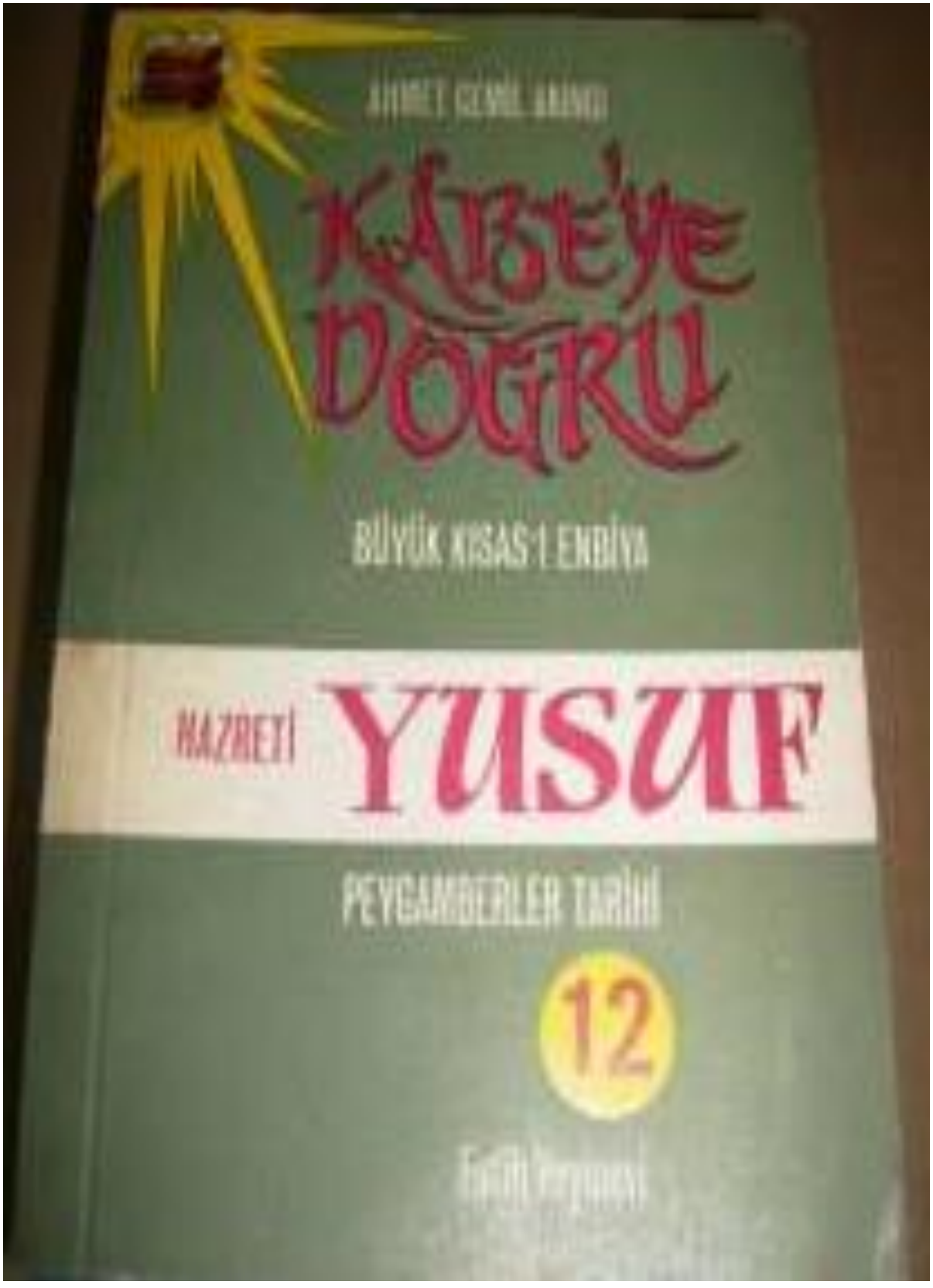
AHMET CEMİL ARANDI
KÂBE'YE DOĞRU
BÜYÜK KISASU'L ENBİYA
HAZRETİ YUSUF
PEYGAMBERLER TARİHİ
12

HAZRETİ YUSUF (A.S.) KUR'AN-I KERİM'DE BAHSOLUNDUĞU YERLER

En'am	:	84
Yûsui'	:	4
		7—11
		17
		21
		29
		46
		51
		56—58
		69
		76—77
		80
		84, 85
		87
		89, 90
		99
•Vlü'mu	**:**	**34**

HAZRETI YUSUF (A.S.) İN HAL TERCÜMESİ

Adı : YUSUF

Ibranice **(Artarsın)** demektir. Yine bazılarına göre **(Feryad - Nâle)** demektir-. Hazreti Yakub (A.S.) in, ya oğullarının artması, yahut Hazreti Yusuf (A.S.) m mü'minleri artırması duasıyla böyle isim verdiği tefsir edilir.

Babası : Hazreti **Ya'kub (A.S.)**

Annesi : Rahil (Râhıyl)

Hazreti Ya'kuo (A.S.) m dayısı **Leban'ın** küçük kızıdır. Hazreti Ya'kub (A.S.), önce büyüğü Leyya ile evlenmişti.. O zamanın şeriatine göre, bir erkek aynı zamanda iki kız kardeşi alabiliyordu.. Bu. önce **Hazreti Musa** (A.S.) zamanında yasaklanmış, sonra **Hazreti Muhammed** (S.A.V.)e tebliğ edilerek tamamen haram kılınmıştır. Rahil'den **Bünyamin** de doğmuştur. Hattâ Bünya-min'in Yusuf'tan sonra doğduğu söylenir zayıf bir ihtimalle. Rahil, Hazreti Yusuf (A.S.) da lohusay-ken vefat etmiştir. Hazreti Yusuf (A.S.)a, hem teyzesi, hem üvey annesi olan Leyya bakmıştır. Yine bazıları halasının baktığını söylerler.

Doğumu : Takriben **Hicretten** önce **1901 (M.Ö. 1279)**

Bazıları M.Ö. 1745'de doğduğunu söylerlerse de, her bakımdan hesaba gelmemektedir.

Hazreti Yusuf (A.S.) doğduğu zaman:
a. Babası Hazreti Ya'kub (A.S.) 91 yaşındaydı.
b. Dedesi Hazreti îshak (A.S.) 151 yaşındaydı.. Vefatına 9 sene vardı.

Doğumyeri : Mezopotamya'da Haran yahut Babil bölgesi.

Yaşı : 110 (120) sene yaşamıştır.

Vefatı : Hicretten önce 1791 (M.Ö. 1169)

Babası Hazreti Yaˈkub'un vefatından sonra 54 sene kadar yaşamıştır. Bazılarına göre 23 yıl yaşamıştır ki, tamamen hatalıdır.

Peygamberliği : İki rivayet vardır.

a. Ürdün'deki kuyuya 17 yaşında kardeşleri tara fından atıldığı zaman, peygamberlikle şereflen- miştir. O halde hem Ürdün, hem -Mısır'da vazi fe görmüştür.

b. Mısır'da 33 yaşında peygamber olmuştur.
Birinci rivayet daha akla uygundur.
Çünkü, Hazreti Yusuf (A.S.), 17 yaşında kuyuda hem vahy almış, hem de, Mısır'da 23 yaşında zindana atılınca oradakileri vahdaniyete çağırmıştır.

Hayatı : Hem kendisinin, hem babası Hazreti Ya'kub (A. S) in kalan hayatı şöyle özetlenebilir:

a. Hazreti Ya'kub (A.S.) 91 yaşındayken Hazreti Yusuf (A.S.) doğunca, Mezopotamya bölgesinde 9 sene daha kaldılar. Bu sırada Hazreti îshak (A.S.) vefat etti. Filistin'e yola çıktılar. Önce Şam'da kardeşi El-îs ile buluşup barıştı. El-

îs güney toprakları Hazreti Ya'kub (A.S.) a bırakarak, Kuzeye (Anadolu'ya) gitti.

b. Filistin'de, Ürdün'deki Kenanili topraklarına ayak bastıkları zaman, Hazreti Ya'kub (A.S.) 105, Yusuf (A.S.) 14 yaşındaydı.

c. Hazreti Yusuf (A.S.) 17 yaşında kuyuya atıl dı. (Bazılarına göre 10 yaşında).. Ve Mısır'a götürüldü.

6 sene saray nazırı sahibine hizmet etti. 7 sene zindanda kaldı iftiraya uğrayarak. 30 yaşında zindandan çıktı. Fravn'a aziz (Başvekil - Maliye bakanı - Haznedar) oldu. 39 yaşında babası Hazreti Ya'kub (A.S.) a kavuştu.

Ç, Buna göre, Hazreti Ya'kub (A.S.), Hazreti Yusuf (A.S.) dan 22 yıl ayrı kaldı. Mübalâğa edenler ve hesaba başvurmayanlar bunu (80) yıl diye söylerler.

Hazreti Ya'kub (A.S.) Mısır'da 17 yıl daha yaşamış, (Yahut 20-24 yıl) ve 147 yaşında vefat etmiştir.

d. Hazreti Yusuf (A.S.) a gelince:
17 yaşında saraya girmiş,
6 yıl sahibine hizmet etmiş,
7 sene zindanda kalmış (yahut 12 sene),
30 yaşında kurtulup Fravn'ın emriyle bütün yetkilerini almıştır.

e. Babası Hazreti Ya'kub (A.S.) ı Mısır'da Oâsan (Coşan) bölgesine yerleştirmiştir.

Ailesi : İki rivayet vardır:

a. Kendisini satın alan Mısır azizi (Başvekil) Kıtfir (Kıtfîr - Itfir - Katin - Katfir - Af tir - Potifar) ölünce onun, kocasının yaşlılığı dolayısiyle bakire bulunan ve Hazreti Yusuf (A.S.) a if tira eden ailesi Züleyha (Rail-Râiyl) ile evlen miştir.

Asıl adı Zeliha'dır. Araplar (Zelîha) derler.. Acemler (Züleyha) derler. Halk ise (Ziliha) der.

b. Diğer zayıf rivayete göre, Hazreti Yusuf (A.S.) aziz Kıtfir'in ailesi Züleyha ile değil, kızı (Asenat) ile evlenmiştir.

Oğulları : Züleyha'dan iki oğlu olmuştur:

1. Mîsâ (Manasse).. (Unutturan) demektir.
2. Efrâîm.. (Semereli) demektir.

Kızları: Bir kızı vardı. Adı (Rahmet)

Rahmet'in Hazreti Eyyüb (A.S.) m ailesi olduğu söylenir.

Mezarı : Hazreti Yusuf (A.S.) vefat edince, Filistin'de Halilürrahman kasabasındaki tarla mağarasına, ataları yanına gömülmesini vasiyet ettiyse de, Mısır halkı kendisini pek sevdiklerinden mermer bir tabuta koyup Nil nehri kıyısında suya bıraktılar.. Böylece halk arasındaki anlaşmazlık giderildi.. Lâkin Hazreti Musa (A.S.), zamanında, onu aldı ve Filistin'e götürüp vasiyetini yerine getirdi.

HAZRETİ ALLAH TARAFINDAN İHSAN BUYURULAN HUSUSİYETLERİ

1. Derece sahibi peygamberlerdendir.
2. îüm ve hikmete sahiptir. (Yûsuf: 22)
3. Güzelliğin sembolüdür.
   Hazreti Muhammed (S.A.V.) e kadar ondan güzeli gelmedi. İnsanlara verilen güzelliğin toplamının yarışma sahipti.
4. Hazreti Allah (C.C.), onu beğenip peygamberliğe seçmiştir, daha çocuk iken. (Yûsuf: 6)
5. Mülk ve saltanat vermiştir. (Yûsuf: 101)
6. Rüya tâbiri bilgisine sahipti. (Yûsuf: 6, 21, 37)
7. Akıllı ve kiyasetliydi.
8. Şerefli makam sahibiydi. (Yûsuf: 21)
9. Melek hasletti. (Yûsuf: 31)
10. Kudretli ve şerefliydi.. (Yûsuf: 56)
11. Açık burhanlara sahipti. (Mü'min: 34)
12. Üzüntü ve tasalan giderendi.
13. 17 yaşına kadar, çobanlık, ziraat ve ev işlerinde babasına, analığı olan teyzesine yardım etmiştir, öyle geçinmiştir. 23 yaşma kadar sahibi tarafından kölelikte her işte kullanılmıştır..
    Otuz yaşına kadar zindanda, zindan müdürü tarafından hapislere bas tâyin edilmiştir. Oluz yaşından sonra vefatına kadar- vazifesi Mısır azizliği (Başvekilliği)ydi. Böylece geçimini sağlamıştır.

Hazreti Yusuf (A.S.) Kur'an'da ismi geçen, hayatı ve çalışmaları ibret olarak anlatılan büyük peygamberlerdendir.

G İ R İ Ş

Hazreti Allah (C.C.) in kullarına takdir buyurduğu hayat içinde geçen olayların hepsinde, ama hepsinde, istisnasız, ibretler doludur..

Fakat görmek, üzerine eğilmek ve ders almak gerekir.

►Şimdiye kadar, incelenen örnek olarak hayat hikâyeleri anlatılan peygamberlerde böyle nicelerine rastlanıldı.

Hazreti Ya'kub (A.S.) ile Hazreti Yusuf (A.S.) kıssalarında da öyledir.

Nitekim Hazreti Allah (C.C.) buyuruyor:

> **Andolsun ki Yusuf'un ve biraderlerinin haberler) inde (onları) soranlar için nice ibretler vardır.**
>
> **(Yûsui: 7)**

Burada bazılarının üzerinde önemle durmak lâzımdır.

Bilindiği gibi, Hazreti Ya'kub ve Hazreti Yusuf (A.S.) devirleri, Hazreti Muhammed (S.A.V.) den tahminen iki bin yıl kadar öncesinden başlar.

Her gözünü dünya nimetlerine açan insan, doğuştaki pırıl pırıl inanç medeniyetini, madde ihtirası uğrunda bir mirasyedi gibi harcayarak cahiliyyete dolu dizgin gider.

Hazreti Âdem (A.S.) in yaratılışından itibaren, nice nice peygamberler gelip, her ümmeti inanç medeniyeti nurunda tutmak istedikleri halde topluluklar cahiliyetle-rinde ısrar etmişler ve pek çok yasakları çiğnemişlerdir.. Günahkâr olmuşlardır.

Hazreti Allah (C.C.), kullarını birden değil, alıştıra alıştıra, kendisine teslime gayreti emretmiştir. Çünkü onun nefsini âciz yaratmıştı.. Karşısında îblis ile şeytanları ordular vardı. Birden yapsa, insanlar büsbütün ür-kecek, kaçacaklardı.

Bu bakımdan, o çağlarda insanın bile alınıp satıldığını okuyup şaşmamalıyız..

Ancak pek acı ve menfur olan bir şey varsa o da, insanı alıp satarken, onu evlâdından ayırmaktır.

Hazreti Ya'kub (A.S.), ailesi Rahil'in böyle bir tutumuna boş bir anında göz yummuştur.. Her ne kadar anne ile oğlu tekrar kavuşturmak için çırpmmışsa da, sonuç alamamıştır.

Hazreti Allah (C.C.), Hazreti Ya'kub (A.S.) gibi bir büyük peygamberini tecziyeden çekinmemiştir.. Önce ilk gözağrısı ailesi Rahü'i, daha lohusayken almıştır.. Bu, Raini için de en büyük cezaydı.. Çünkü Hazreti Yusuf gibi, yeryüzünün yarı güzelliğinde bir oğlu bağrına basmağa fırsat bulamamıştır.

Hazreti Ya'kub (A.S.) ise ikinci bir ifaretlenmeyie karşı karşıya bırakılmıştır.. Kendisine Yusuf (A.S.) in en büyük sevgisi verildikten sonra, tam gençlik çağında, ondan koparılmıştır.. Evlât acısı kıyasıya tattırılmıştır. Elbette bunu tadan peygamber, ümmeti içinde artık öyle menfur hâdiselerin cereyanına fırsat vermezdi. Halk ise: «Hazreti Allah (C.C.) peygamberine bile böyle olaylarda aman bırakmıyor..» diyerek ibretlenirlerdi.

İkinci nokta da şudur:

Kıskançlık..

Bunun ne kadar çirkin bir hareket oluşu ve insanı nelere kadar sürükleyerek, rezil edişi..

işte Hazreti Kur'an'daki, hased hakkında birkaç âyet:

De ki: Sabahın Kabbine sığınırım,
Yarattığı şeylerin şerrinden.
Karanlığı çöküp bastığı zaman gecenin şer
rinden,
« Düğümlere üfleyen (nefes) lerin şerrinden.
Ve hased edenin, hased(ini belli) ettiği zaman, şerrinden.
(Felâk: 1-5)

Yoksa onlar Allahın fazl(u kerem)inden insanlara verdiği şeylere (nimetlere) karşı haset mi ediyorlar?..
(Nisa': 54)

Hazreti Muhammed (S.A.V.) de bu mevzuda bizi uyarmıştır:

«Ateş, odunları nasıl yiyip kül ederse, gıl ve hased dahi insanın hasenatım (iyiliklerini) öylece yok eder.»
«İman ile hased bir kalbde asla birleşemez.» «Hasedde» sakınınız. Muhakkak ateş odunu mahvettiği gibi, hased de iyiliklerin mahvına sebep olur.»

Nitekim öyle oldu.

Hazreti Yusuf (A.S.) in güzelliğini, babalarının onu

daha fazla sevmesini çekemeyen ağabeyleri, onun yetim olduğunu unuttular.. Üvey kalışına önem- vermediler.. O kadar ki, öldürmeye kadar işi uzattılar.. Bu on kardeş büyümüş, çoluk çocuğa karışmış kimselerdi.. Öyle olduğu halde yaptılar. Baba - oğulu birbirlerinden yıllarca ayırarak, perişan ettiler.. Sonunda ellerine geçen, îmanları? nın harcanmasından arta kalan bir avuç kül oldu.

*****

Yalan söylemenin her sapıklığın başı olduğu bir gerçektir.

Yalnız yalan söylememen, buna fırsat da vermemeliyiz.

Hazreti Ya'kub ve Yusuf (A.S.) hikâyesinde, öyle bir davranışın nelere kadar uzandığını görüyoruz.

Hazreti Ya'kub (A.S.), oğulları Hazreti Yusuf (A. S.) ı gezmeye götürmek izni istedikleri vakit, onlara Yusuf'u kurt kapacağından korktuğunu söylemiştir. İşte böylelikle oğullarının niyetlerine bir ip ucu vermiştir'. Öyle de yaptılar.. Hazreti Yusuf (A.S.*)ı* kuyuya attıkları zaman, döndüler, Yusuf'u kurt yemiş olduğunu söylediler.

Bizler de öyle yapmaz mıyız?. Sık sık bilgiçlik taslarız, birçok kötü âkibetleı i hazırlarız.

Her müsiüman, ilk önce Allahına sığınmalı, ondan sonra tedbir almalıdır.. Allah'ı unutup, tedbire tevessül fayda değil, zarar verir..

Bunu Hazreti Yusuf (A.S.) zindanda bulunduğu ilk "yılda yapmıştır. Önce Allahından kurtuluş niyaz edecekken, doğrudan doğruya Fravn'ı zehirleme dolayısiyle zin-

dana atılanlardan kurtulacağa, kendisim, Fravn yanında unutmamasını, hatırlatmasını, kurtarmasını, istemiştir.

Hazreti Allah (C.C.t da Hazreti Yusuf (A.S.) m bu tutumunu hapiste bir zaman daha bıraktırarak tecziye etmiştir.

> Hu F.dsinden, kurtulacağını bildiği kimseye dedi ki: «Beni efendinin yanında an.» Fakat şeytan, efendisine anmayı ona unutturdu da bu yüzden (Yûsuf) daha nice yıllar zindanda kaldı.
>
> (Yûsuf: 42)

*

Bugünün insanı, sapıttıkça. açılıp saçılmaktadır.

Bilindiği gibi, çıplaklar cemiyetleri bile kurulmuştur.

Caddelerin, sokakların, toplu yerlerin durumu meydandadır.

Bunlar böyleyken, bir de iki bin sene önceki Hazreti Yusuf (A.S.t ı düşünelim.

O mu daha medeniydi, biz mi?.

Onyedi yaşında bir çocuk, kuyu başına getiriliyor.. Atılacak içine.. Ölecek, hiç değilse yaralanacak.. Orada, karanlıkta kimse görmeyecek de onu..

O halde niçin, ağabeyleri üzerinden gömleğini almaya kalkıştıkları zaman, kendisini çıplak halde kuyuya atmamaları için yalvardı, ağladı?.

En küçük zerresine işleyen inanç medeniyetinin verdiği ar ve haya duygusu değil midir sebep?. • İlerledik öyle mi?..

Hayır.. Vahşete doğru alabildiğine koşuyoruz..

*****
******

Hazreti Ya'kub (A.S.), Hazreti Yusuf'u kurt yediğine inanmamıştı. Buna rağmen hasretine yıllarca dayandı. Kimseye bir şey söylemedi.. Aratmadı.

Niçin yapmıştı bunu?..

Çünkü Yusuf'u bekleyen istikbalden onu yoksun bırakmak istemiyordu.. Ayrıca, belki arayanlar hayatına tekrar kast ederlerdi..

işte babaların evlâtları hakkındaki sevgileri böyle olmalıdır. Zarar verecek değil, fayda sağlayacak sevgi lâzımdır. Bu uğurda babalar bağırlarına taş basmalıdırlar.

Bunun aksi de var.

Hazreti Yusuf (A.S.), Mısır'a varıp kurtulunca ve aziz olunca, acaba niçin hem kendisini, hem babasını bir müddet daha üzdü?. Hayatta olduğunu bildirmedi?.

Bunda aldığı peygamberlik vazifesinin-pek büyük payı vardı., Hazreti Yusuf (A.S.) tam başarıya ulaşmadan, nefsini düşünseydi vazifesini sonuçlandırmazdı..

O gam ve tasa dağıtıcısıydı. yok edicisiydı ama, en büyük gam ve tasa sapıklıktır. Buna eğildi.

Nitekim, başta Fravn olmak üzere, birçok kimseyi îmana getirdi.. Sonra babasına ve kendi derdine düştü.

Hasreti Yusuf (A.S.ı zamanına kadar, ibret olsun diye, isimleri biz kullara açıklanan peygamberler içinden, hiçbirisinin herhangi bir hükümdarı hidayete erdirdiğine rastlanmamıştır.

Bu, ancak, Hazreti Yusuf (A.S.) a müyesser olmuştur. Fravn'ı müslüman yapmıştır.

Fakat şu nokta pek önemlidir:

Hazreti Yusuf (A.S.), peygamberliğini ileri sürerek, fravna tahakküm etmemiştir. Aksine veziri kalmıştır.

Maddeciliğin, inanç karşısında ne kadar önemsiz, hiç olduğunu göstermiştir..

*
**

Hazreti Ya'kub (A.S.) ile Hazreti Yusuf (A.S.) in hayat hikâyelerinin akışında (Göz değmesi - Nazar) da önemli bir yer işgal eder.

Nazar gerçektir. .

Nitekim, Hazreti Ya'kub (A.S.), oğullarım, Bünya-min ile ikinci kere Mısır'a gönderirken, onlara şöyle öğüt vermişti:

> (Hareketleri esnasında da) şunu söyledi: «Oğul-' larını, (Mısıra) hepiniz bir kapıdan girmeyin, ayrı ayrı kapıdan girin.,.»

(Yûsuf: 67)

Çünkü Hazreti Ya'kub (A.S.), oğullarının hepsinin bir kapıdan girerlerse, onlara göz değmesinden, nazara uğramalarından çekiniyordu.

Hazreti Muhammed (S.A.V.) de göz değmesi hakkında şunları buyurmuştur:

> «Göz değmesinden korunmanız için, Allah'a sığınınız, zira göz değmesi vardır.»

îbni Mâce — El-Hâkim

«Göz değmesi haktır. İnsanı mezara, deveyi kazana koyar..» İbni Adiy — el-Kâmil, Ebu Nuaym — el-Hilye

«Göz değmesi haktır. Eğer kaderi geçen bir şey bulunsaydı, bu, nazar değmesi olurdu.»
Müslim, Ahmed b. Hanbel — Müsned

*

Evet, Hazreti Allah (C.C.) in buyurduğu gibi, Hazreti Ya'kub ve Hazreti Yusuf (A.S.) in hayat hikâyesinde binlerce ibret alınacak olaylar vardı.

Bütün iş görmekte ve nasiplenmektedir.

Ahmet Cemil AKINCI
1 / Aralık / 1968
Esentepe - İstanbul

Hazreti Yusuf (A.S.) in doğduğu yer ile göç yollan \ devamlı kaldığı yeri gösterir harita

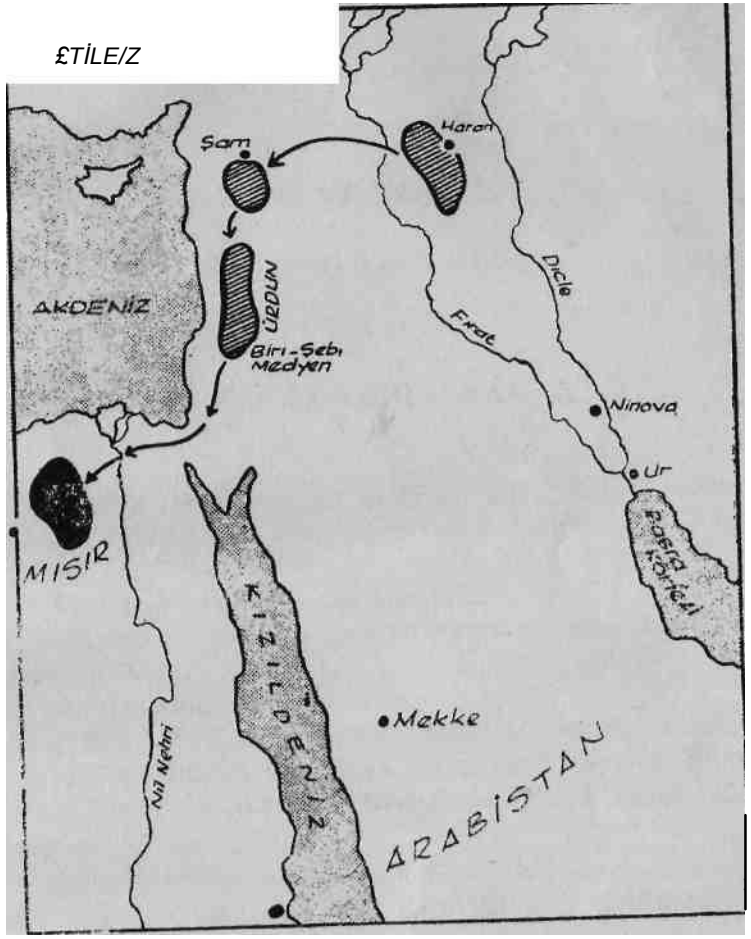

Doğduğu yer.

Göç yolları.

Muvakkat kaldığı bölsıeier.

Devamlı kaldığı bölgeler.

(Babası Hazreti Ya'kub vefat edime, onu Kenan İli'-ne götürmüş ve tekrar Mısır'a ıUnumi»tür. Ayrıca kendisi de vefatında Hazreti MÜMİ taralitidand.ni Kenan ili'ne taşsnmış ve Ataları yiuıtmı ıleiııtd.lm:-'. r.,

12. Hazreti Yusuf (A.S.) I BİR

BAŞKA TÜRLÜ BAHAR

Hazreti Ya'kub (A.S.) m ikinci ailesi Rahil'den doğan, ismi Bunyamin (Binyanıin-Ben-Öni) konan oğlu üç aj'hktı.

Yine dağ başındaki yayladaydılar.

Ümmeti canla başla çalışıyor, burasını köy yapmaya uğraşıyorlardı..

Arada konuşuyorlardı da:

«Şükür ki, Rahil bir oğul doğurdu.. Kendine geldi.»

«Fakat Hazreti Ya'kub (A.S.) neden onun adım Bunyamin koydu?.. Mânasının (Kederimin oğlu) olduğunu bilirsiniz.*

v Bunda kötüye alacak ve üzülecek bir şey yok.. Hazreti Ya'kub (A.S.) m kederi Rahil'di.. Ona üzülüyordu.. Bu bakımdan ismini öyle koydu..»

Doğru muydu acaba?..

Yoksa Hazreti Ya'kub (A.S.) m içini kemiren o an-ne-evlad ayrılığının tesiri altında mı böyle isimlendirmişti bu çocuğu?..

Ne kendisi söylüyordu, ne bilen çıkıyordu.

Görünen bir şey varsa, Hazreti Ya'kub (A.S.) in büsbütün yüzünde hüzün gölgelerinin gezindiğiydi ve sık sık dalıp gitmesiydi..

Bunu Rahil de farketmişti.

Sorup duruyordu:

«Ey Ya'kub!.. Nihayet çocuğumuz oldu.. Ben ne kadar sevinçli ve mesutsam, sen o kadar gam kuyusunda-sın..»

Hazreti Ya'kub (A.S.) gizliyordu:

«Yanüıyorsun ey Rahil.. Ben baba yurdunda olanları düşünüyorum.. Çare araştırıyorum..»

«İnandım ey Ya'kub!...»

Böylece kışa girildi..

Bünyemin beş aylıkken, bir sabah Rahil, ikinci müjdeyi verdi Hazreti Ya'kub (A.S.) a:

«Ey Yakub!.. Altı aya kalmayacak bir çocuğumuz daha olacak.. Yakında bir başka türlü bahara çıkacağız..»

«înşaallah ey Rahil..»

Hazreti Ya'kub (A.S.) içiyle çekişiyordu.

Bünyamin güzeldi, seviyordu ama, pek öyle aşk derecesinde bir sevgi değildi.. Halbuki o, Rahil'den doğacak oğlunu, canı koparcasına seveceğini ummuştu.

İlk karısı Leyya da bir hoştu..

Bünyamin'in doğuşunu iyi karşılamamıştı.. Kıskan-mıştı.

Hele bir ikincisinin doğacağını öğrendiği zaman, hırçınlığı ele aldı.. Kız kardeşi Rahü'e, yardım edeceğine, onunla adeta dövüşmeye başladı.

Hazreti Ya'kub (A.S.) sık sık Leyya'yı ikâz ediyordu:

«Ey Leyya!. Rahil ailemdir ama, kız kardeşindir.. Yularca neler çekti biliyorsun.. Nihayet muradma erdi..

Bırak bahtiyarlığından bol bol tatsın ve eski çektiklerini unutsun..»

«Ben ona bir şey yapmıyorum ki..»

«Kıskanıyorsun..»

«Asla!.. Niçin kıskanayım?.. Benim dört oğlum ve bir kızım var.. Halbuki o henüz ikinciye hâmile..»

«Kardeşler arasında çekişme iyi değildir.. Benimle El-ls'i düşün.. Elli senedir ayrıyız.. Böyle mi olmalıydı?...»

Leyya dinliyor, ret ediyor, fakat her fırsatta Rahil'i iğneliyordu yine..

Şarkılarında bile bu vardı:

Ne günlere kaldık!..
Sülünün yuvası yanına Bir
saksağan geldi..
Kuluçkadadır.. Ama
şimdiden yarış Hevesine
kapılmış.. Gururundan
geçilmiyor.

Yuvam yavrularımla
öylesine dolu ki,
Dal bel vermiş..
Nerdeyse kırılacak..
Saksağan gevezelik ede dursun,
Bir yumurtasından kazandı diye,
Diğerlerine inanmış..
Cılk çıkmayacaklarını kim söyler t..

Üç dört ay sonra hakikaten bahar **başka** türlü **bir** bahar oldu..

Sene **Hicretten önce 1901 (M.Ö. 1279) da.** Hazreti Ya'kub (A.S.) **91** yaşını sürüyordu..

Rahil ansızın **sancılandı** ve erken **doğum yaptı. Bu da oğlandı..**

Hazreti Ya'kub (A.S.) in eline verdikleri zaman, sanki kalbini tutmuş gibi oldu..

Onbir oğlunu unuttu..

içinde, damarlarmda, ne varsa ona verdi..

Sevginin bu türlüsünü yaşamamıştı.

Çocuk bir feryad kopardı..

Bu feryadda bile en güzel şarkıların ahengi vardı.

Hazreti Ya'kub (A.S.) derhal ilhamlandı: «Bu oğlumun adı YUSUF'tur..» dedi..

Yusuf **(Feryad-Nâle)** mânasına geldiği gibi **(Artırsın)** mânasına da geliyordu.

Yusuf neyi artıracaktı?...

Peşinden gelen çocukları mı, yoksa Müslümanları mı?..

Hangisini dilemişti Hazreti Ya'kub (A.S.) bilen yoktu.

Sırdı.

(Bazı rivayetlere göre Yusuf. **lîünyanın'den** ön<e doğmuştur.)

Leyya, artık yerinde duramaz haldeydi..

Yusuf'u görür görmez, içini dışına vurdu:

«Aman, ne çirkin oğlan bu!..»

Halbuki herkes ittifak halindeydi.

Yusuf'un ilerde nasıl bir güzelliğe sahip olacağını anlıyorlardı..

Bunu açıklıyorlardı:

«Yusuf güzelliğin sembolü olacak..*

«Anne ve babasının güzelliğini tamamen almış..;

«Yeryüzündeki insanlara dağılan güzelliğin yarısı Yusuf'ta olacak..»

«Henüz onun kadar güzel birisi ne duyuldu, ne görüldü.»

Zaman, bu sözleri haklı çıkardı..

Yusuf daha iki haftalıkken, bahara başkalığını verdi.

Serpilebildiği kadar serpildi.

Bünyamin, henüz emekliyordu..

Yusuf'un yanma geliyor, ısırmak, çimdiklemek istiyordu.

O halini gören Hazreti Ya'kub (A.S.) kendisiyle El-Ts arasında geçen bir ömür boyu geçimsizlikleri, istemese de, hatırlıyordu, ürperiyordu.

Fakat, bütün bunları bastıran bir hadise oldu.

Yusuf'u doğuran Rahil bir türlü iohusalığım atlatamadı.

Yusuf'u doyasıya öpüp okşamadan eridi durdu.

Nihayet söndü.

Hazreti Ya'kub (A.S.) onu (Efrad) yolu kenarına defnetti.

Hep aklına, Rahil'in, anne ve oğlu ayırarak satması geliyordu.. Acaba oğluna doyamadan ölmesi, ilâhi bir ceza mıydı?...

Eğer öyleyse, Hazreti Ya'kub (A.S.) da başka bir cezayı beklemeliydi..

Nitekim, Yusuf'a karşı engin sevgisi, böyle bir ceza hazırlığının başlangıcı gibi geliyordu ona.

O kadar, Yusuf ve Bünyamin'i, diğer oğulları derecesinde tutmaya çalışmaya, uğraşsa da, büsbütün onlara kalbi açılıyordu.

Hele Yusuf'a.

Hazreti Ya'kub (A.S.) annesiz kalan bu iki oğlunu kimin terbiyesine emanet edeceğini düşünüyordu.

Cariyelere, Hele Leyya'ya veremezdi.

Kan kustururlardı onlara..

Bir yabancı aramaya koyuldu..

Böylece, süt ninenin elinde, Bünyamin bir buçuk, Yusuf altı ayını doldurdu..

O sırada da umulmadık şeyler oldu.

Bünyamin ile Yusuf pek sevişiyorlardı..

Leyya, kıskançlığı bir tarafa bırakmıştı..

Bilhassa Yusuf'un başından ayrılmıyordu..

Hattâ teklif etti Hazreti Ya'kub (A.S.) a:

«Ey Ya'kub!. Ben Yusuf'un hem teyzesi, hem üvey annesiyim. Onu bana ver..»

«Korkuyorum ki bu arzun altında bir sebep bulunmasın./

«Hayır.. Göğsüm açıldı.. Diğer oğullarımı gözüm görmüyor.»

«Peki ey Leyya, al Yusuf ve Bünyemin'i..»

⁂

Hakikaten Leyya, Yusuf ile Bünyamin'e öz anneden ileri yakınlık gösterdi..

Hazreti Ya'kub bunu gördükçe, ve hele iki kardeşin pek seviştiklerine şahit oldukça, saadetinden ne yapacağını bilemiyordu.

Fakat gözü Rahil'in mezarına ilişince, ürperiyor, ağlıyordu..

Hazreti Allah (C.C.) onu kurtardı..

Tekrar göçmek izni verdi.

Hazreti Ya'kub (A.S.) Mezopotamya'nın doğu sınırlarında dokuz sene gezdi.. Peygamberlik vazifesini yaptı..

Şimdi yüz yaşındaydı..

Yusuf da dokuz yaşını bitirmişti..

Hazreti Ya'kub (A.S.) ona alaca entari giydiriyordu.

Bit saat bile görmemeye tahammül edemiyordu.

Nihayet bir gün, korktuğu haberi aldı.

Babası Hazreti îshak (A.S.), vefat etmişti.

Kıtlık dolayısıyla Gerar kiralı Abimelek'e gitmiş, önce ağırlanmış, sonra, horlanmıştı..

Güneye, ta Biri-Şebi'ye çekilmiş, orasını yurt edinmişti.

Fakat cengâver olan El-îs boş durmamış, Kenan İli'ni zaptetmiş, Etilerin uc birliği vazifesini yapan kıral-hkları yenmiş, Şam şehrini yine kurtarmıştı.

Böylece, şimdi yalnız Mısır Fravnına haraç veriyordu.

Hazreti Ya'kub (A.S.), bir akşam üstü, sürüsünü yaya yaya, dönerken, başka bir çobanın şarkısıyla, yürekten sarsıldı.

Şöyle diyordu o çoban:

Yetmedi mi,
Elvermedi mi bu ayrılık?..
Aramızda yükselen
Dağı kasırgalar yıkmadı mı?.
Dereler durulmadı mı?..

Bir dalın iki çiçeğiydik..
Ne de yakışıyorduk birbirimize!.
İstersen yine
Kelebekleşiriz..
Konarız dahmıza..
Sevgilimize doyum olmaz..

Hazreti Ya'kub (A.S.), El-Is'in hükümdarlığını,, fakat peygamber olmadığını, hatırlamıştı.

Babası Hazreti îshak (A.S.) vefat ettiğine göre, Kenan İli şimdi peygambersizdi.

Acaba Hazreti Allah (C.C.) oraya başka bir peygamber mi buyururdu?.. Kendisini vazifelendirmez miydi?...

Hazreti Ya'kub (A.S.), KÂBE'yi de hatırlıyordu..

Kalbi ne kadar yana yana KABE'YE DOĞRU çır-pmsa faydasızdı.. Oradan iyi haberler gelmiyordu.. Belki peygamberler vardı. Lâkin başarı sağlamıyorlardı..

Kenanili de öyle olursa?..

O akşam, sabaha kadar, Hazreti Ya'kub (A.S.) Al-lahına dua etti durdu..

Nihayet gün ağarırken duaları kabul olundu.

Şam'da bulunan Kardeşi El-ts'e gitmesi, o bölgede vazifesine devamı istendi..

Hazreti Ya'kub (A.S.) beklemedi.

Çadırları yıktırıp, büyük bir mümin kafilesiyle, Şam yolunu tuttu..

Bir ay kadar sonra, sınırı aşmıştı.

Korkuyordu da..

Acaba El-îs gelişine ne diyecekti?..

Yine kızarak hayatiyle oynayacak mıydı?...

Son konakta, bu kuşkuyla tertibini aldı.

Şöyle bir sırayla yürüdü:

ilk cariyesi ve onun oğulları ile köleleri, mallan.

Peşinden diğer cariyesi ve yakınları.

Üçüncü sırada ilk ailesi Leyya ile oğulları ve malları.

En sonda kendisiyle Yusuf ve Bünyamin..

Ilerdekilere şu emri vermişti:

«Raslayacaklarmıza El-ts'in köleleri olduğunuzu söyleyiniz..»

Yusuf iyi huylu ve bilhassa güzeldi.

Hazreti Muhammed (S.A.V.) e kadar ondan güzeli ne gelmiş, ne gelecekti.

Babasına sordu:

«Ey babam!. Bu tedbir niçindir?...»

. Yakub (A.S.) saklamadı:

.<Amcan El-îs ile dargınız.. Beni ölümle tehdit etmişti.»

<Nasıl olur?.. Halbuki ben öz kardeşim Bünyamin'i canımdan ileri seviyorum.. Üvey ağabeylerimi de öyle..»

• Bu, hazreti Allanın bir takdiridir..»

Çok geçmedi.. Önde yürüyenler Ya'kub'un ilk kafilesi, birkaç adama rastladılar, sorunca, El-ls'in köleleri olduklarını söylediler.

Halbuki bu adamlar El-îs'in köleleriydiler. Yalanı anladılar ve koşup El-Is'e yetiştirdiler. El-îs, bir düşman saldırış» var sandı.. Kuvvet toplayıp geldi..

Hazreti Ya'kub (A.S.) in korkusu büsbütün arttı.

El-îs ilk karşılaştıklarında, arkada Hazreti Yakub (A.S.) m bulunduğunu anlayınca, çok sevindi..

Çünkü, yıllar vardı ki, pişmanlık getirmişti ve ikiz Kardeşi Ya'kub'u bekleyip duruyordu..

Görünür bir kayaya çıktı.

Oradan haykırdı:

Geriye, geçmişime,
Başımı çevirdikçe utanıyorum.
Yüzüm, batan güneşten
Daha fazla kızarıyor.
El vermez mi artık?..

İhtirasım,
Seni etimden et koparırcasına
Söküp aldı..
O günden beri de
Yara bere içindeyim..

Gel, beni tamamla..
Kanın damarlarımda aksın..
Bakışlarından rahmet
Çüesin kalbime..
Murad filizlerim yeşersin.

Hazreti Ya'kub (A.S.) daha fazla tahammül edemedi.

Meydana çıktı..

îki kardeş koşuşup kucaklaştılar..

Ağlaşmaları, birbirlerinden kopmaları, saatleri aldı. Sonra birlikte Şam'a gittiler.

El-Is, kardeşi Ya'kub (A.S.) ı nasıl ağırlıyacağmı bilemiyordu.. Şam yurdunun en güzel topraklarını ona verdi.

El-îs de Yusuf'u pek sevmişti..

Hele onun kendi doğduğu günde doğduğunu öğrenince, ne yapacağını bilemedi..

Hazreti Ya'kub (A.S.) Şam yurdunda beş sene kaldı.

Kendisi yüzbeş yaşma basmıştı..

Yusuf da on dördünü sürüyordu..

Şam yurdu, Hazreti Ya'kub (A.S.) in gelişiyle, görülmedik bir berekete boğulmuştu.. Hele sürüler!..

Toprak, bu bereketi taşıyacak halde değildi.

Nihayet Hazreti Ya'kub (A.S.), El-îs'e teklifte bu-. lundu:

«Ey sevgili kardeşim, ikizim El-îs!.. Görüyorsun ki Şam yurdu bizi taşımıyor.. Ayrılık mukadderdir.. Ben güneye göçeceğim., yine arada buluşuruz..»

El-ts kabul etmedi:

«Babamızın duasını unutma.. Ayrıca vasiyet etmişti.. Sen peygambersin ve ben senin emrindeyim.. O halde vazifeni kolaylaştırmak boynumun borcudur..»

«Nasıl?...»

«Sana burasını, Ürdün'deki Kenanili'ni, Mısır'a kadar bırakıyorum..»

«Sen ne yapacaksın?...»

«Ben kuzeye çıkıp Anadolu'ya geçeceğim..»

Hazreti Ya'kub (A.S.) in hiçbir ısrarı fayda etmedi.

El-Is, dediğini hemen yaptı ve kuzeye göçtü.

Hazreti Ya'kub (A.S.) da, güneye bir az gitti.. Ürdün topraklarında Kenanilin'de Biri-Şebi'de yerleşti. Burası Medyen'e sınırdı.. Ve Medyen Mısır'a 8 günlük mesafedeydi.

*
**

Hazreti Ya'kub (A.S.) Kenanili'ne göçmesiyle beraber, Yusuf'un da çilesi başladı.

Onu, babalarının kendilerinden ileri sevdiğini gören diğer oğullan, Yusuf'a her türlü işkenceye başladılar..

O kadar ki kardeşi Bünyamin ile bile buluşturmuyor, Bünyamin'e adını andırmıyorlardı..

Leyya o kadar onları uyarmaya çalışıyorduysa da tesir edemiyordu.

Hazreti Ya'kub (A.S.) Yusuf'u görmeden yapamıyordu.

Sık sık istiyordu.

Fakat Leyya, Yusuf'un başına bir hal geleceğinden çekiniyordu..

Tek Hazreti Ya'kub (A.S.) yusuf'u kendisinden almasın diye, bir hileye baş vurdu.

Hazreti Ya'kub (A.S.) in bu ilk ailesi Leyya, babası Leban'ın en büyük kızıydı..

Geleneğe göre, ailenin şeref kuşağı onda bulunurdu.

Bir gün kuşağı çıkardı ve Yusuf'un beline bağladı.

Sonra feryad etti:

«Şeref kuşağım çalınmış...»

Aradılar, kaşağı, Yusuf'un belinde buldular..

Leyya kocası Hazreti Ya'kub (A.S.) a sordu:

«Ey Ya'kub!.. Hırsız kime köle olur?..»

«Malını çaldığı insana..»

«O halde, Yusuf artık benimdir.. Çünkü kuşağımı çaldı.. Onu isteyemezsin...»

Hazreti Ya'kub (A.S.) ses çıkarmadı..

Yusuf'u görmek istedikçe, Leyya'nın çadırına gidiyordu.

Üvey kardeşleri onun adını hırsıza çıkarmışlardı.

O sıralarda ikinci bir olay da Yusuf'u büsbütün bu adla damgaladı..

Bir gün annesinin çadırını karıştırırken, bir put gördü.

Bunu, anneliği ve ^eyzesi Leyya'ya, misafir gelen sapık bir kadın getirmişti.. Giderken götürecekti..

Yusuf, putu görür görmez, aklını karıştırdı.

Putu aldı.. Hırsla parçaladı. Sonra götürüp pisliklerin içine attı..

Misafir kadın giderken putunu arayınca, olay meydana çıktı.

Yusuf yaptıklarını gizlemedi..

Bu suretle kardeşleri ona büsbütün «Hırsız» demeye hak kazandılar.. Kötü işlerini artırdılar..

Hazreti Ya'kub (A.S.), Yusuf'a yapılan muameleyi görüyor ve sebebini biliyordu..

Kıskançlıktı bu.. Babalarının Yusuf'u pek sevmesini çekemiyordu diğer oğulları..

Yusuf onlarla ezile büzüle konuşurdu.

Bünyamin'i de göz hapsine almışlardı..

Çünkü o da babaları tarafından seviliyordu ve Yusuf'un öz kardeşiydi..

Hakaret ederlerdi..

Yusuf la buluşmasını önlerlerdi..

Adını andırmazlardı..

Bünyamin de çekine çekine, üvey ağabeyleriyle konuşurdu.

Bazan bir köşeye çekilirdi Bünyamin, kendi kendine ilhamlarında hüznünü dökerdi:

Hani insan sevgisi
Nerede kaldı?..
Kardeş kardeşe
Bu türlü zülm ederse,
Gayriyi ayıplamak niçin?..

Elimde mi sanki?..
Bir elma ağacına çıkınca,
Beğendiğime el uzatmak
Hakkım değil midir?..
Mecbur muyum hepsini beğenmeye?..

Ne olacak bu baskının sonu?..
Her geçen saatte,
İçim buz tutuyor,
Bana işkence edenlere..
Ama, bilmezler,
Hâlâ muhabbet beklerler.

Bazan da Hazreti Ya'kub (A.S.), Bünyamin'in ilham-larını işi tirdi.. Yanına gelir, okşar, nasihat ederdi:

«Ey Bünyamin!.. Beş parmak tek elindir ama, birbirlerine benzemezler.. Üzülme.. Hele bir az daha büyü, geçer bunlar.. Sen daima, Yusuf'un çadırı yakınında bulun. Pek açılma..»

«Teyzem, analığını, Leyya ne der?...»

«Ben ona tenbih ederim...»

Hazreti Ya'kub (A.S.) böylece Bünyamin'i de kardeşlerinden çekti.. Ailesi Leyya'nm terbiyesine verdi..

Şimdi Yusuf ile Bünyamin'in neşelerine diyecek yoktu.

Kırlar, ovalar, dağlar, onları çekiyorlardı ama, sabrediyorlardı.. Yanyana, kucak kucağa, sevişerek yaşıyorlardı ya.. Yeterdi bu.

Hazreti Ya'kub (A.S.), bir gün aklına geldi.. Yahut ilhamlandı.. Ümmetiyle yola çıktı..

Vaktiyle kardeşi El-îs'den kaçarken ilk vahy alıp peygamber olduğu yere bir mescit yaptı..

Ve orada yerleşti.

(Bu yer hakkında üç rivayet vardır:

1. Ürdün'ün Kenanelin'de, Medyen ile Biri-Şebi arası. Biri-Şebi'ye üç fersah mesafede. (1 fersah yaya 1 saatlik yoldur.)
2. Filistin toprağında, Şam'ın gavrinde, Arabat'ta.
3. Filistindeki Hisnıa bölgesinin aşağısında bulunan Eş-Şaab mevkiindeki Evlac'da..)

Bu yeni yerde de Hazreti Ya'kub (A.S.), oğulları Yusuf ile Bünyamin için huzurda değildi..

Her iki üvey kardeşlerine, Anneleri Leyya'nm bütün dikkatine rağmen, ellerinden geleni yapıyorlardı..

Bunun kıskançlıktan ileri geldiğini de her vesileyle açıkça söylemeye başlamışlardı..

Duyanlar pek üzülüyorlardı bu sözlere:

> Andolsun ki Yusuf'un ve biraderler (inin haberlerimde (onları) soranlar için nice ibretler vardır.

> Hani onlar (o kardeşler) şöyle demişlerdi: «Yusut'la biraderi babasımn yanında muhakkak bizden daha sevgilidir. Halbuki biz (birbirimizi destekleyen kuvvetli) bir cemaatiz. Babamız her halde açık bir yanlışlık içindedir.»
>
> (Yusuf: 7-8)

Bu sözler Leyya'nm da kulağına gitmişti.

Kuşkusu artmış ve Hazreti Ya'kub (A.S.) ı uyarmıştı:

«Ey Ya'kub!. On oğlun Yusuf ile Bünyamin'e tamamen cephe almış gibi, canlarının telâşına düşüp kaçmasınlar..»

.Onları gözet ey Leyya..»

«Gözetiyorum ama, sen de bir şeyler yap..»

<01ur..»

Hazreti Ya'kub (A.S.), bunu yaptı..

Diğer on oğlunu, bir arada bulundurmadı..

Hepsine başka başka yerlerde sürülerini otlatmalarını emretti..

Oğulları bunun niçin yapıldığını anladılar..

Yola çıktıktan sonra, ilk tepeler gerisinde, yine yol değiştiriyor ve buluşuyorlardı..

Konuştukları mevzu yalnız Yusuf ve Bünyamin'di.

Böylece aradan üç yıl daha geçti. Hazreti Yusuf (A.S.) 17 yaşma girdi.. Yine bir gün, üvey on kardeşi, sürülerini bir vadide birleştirmişler, Yusuf hakkında konuşuyorlardı. Hepsi söz alıyor ve fikir yürütüyorlardı. İlk konuşan Rubil (Ruben) olmuştu:

«Yusuf ile Bünyamin meselesini hal etmezsek bize huzur yoktur.»

Hepsi tastik ettiler.

Yahuza sordu:

«Nasıl edeceğiz?...»

Şem'un en melun fikri söyledi:

«Onları birbirlerine düşman edelim.. Dövüşüp dursunlar.. Babamız, derhal kendilerinden soğur..»

Lavi kararsızdı:

«Güç bu?...»

Zebalün fikri beğenmişti:

«Hiç de güç değil.. Yalan mı yok?.. Bir kısmımız Yusuf'u, diğer bir kısmımız Bünyamin'i dolduralım..»

Yashr el çırpmış, ilhamlanmıştı:

Çatal sırık varken,
Ağaçtaki incir için
Yorulamam..

Onu uzatır, kıvırır,
İnciri örselemeden.
Yanıma çekerim.

Esasen çok kere,
Fırsat kalmaz
Düşer, damağıma yapışır.

Böylece ilhamları ve konuşmaları uzun sürmüştü.

Verdikleri karara göre, yabancı iki kişiyi Yusuf ile Bünyamin'e sataştıracaklar, fakat kendileri kurtaracak-tüar.. Daha sonra tekrar hem ikisinin güvenini kazanacaklar, hem aralarını açacaklardı.. Hattâ bu ara açmayı da başkasına yaptıracaklardı.

Bir kaç koyun karşılığı, istekleri gerçekleşebilirdi.

Hemen işe giriştiler..

Talihleri de yar gitti..

Tam arzularına uygun iki adam buldular::

Bunlar, gelip geçen kervanların dilencileriydiler.

îki gün sonra birisi Bünyamin'i çadır yakınlarında yakaladı.. Yusuf'u gösterdi:

«Bu çocuk kimdir?...»

«Öz kardeşim Yusuftur..»

«Fakat ona neden ayn muamele yapılıyor?.. Niçin senin gibi giyinmiyor da alacalı entari var üzerinde.. Sanırım anne yahut babanız onu daha çok seviyorlar.. Hiç bir yerde raslamamıştım böylesine açık taraf tutmaya..»

Bünyamin temiz kalpliydi.. Öyle konuştu:

«Yusuf'a ne giydirilirse hakkıdır.. Yakışır.. Böyle bir kardeşim olduğu için gururlanıyorum..»

«Bu kadar ahmak kardeşi de hiç görmedim..»

Pusuda, Neftali bekliyordu..

Araya girecek zamanı kolluyordu..

Dilenci bir şey daha attı ortaya:

«Bu çocuğu tanıdım.. Yaptığı hırsızlıklar, sınırların ötesinde söylenir durur.. Analığının kuşağını çalmış, putları alıp satmış..»

«Bunların hepsi yalan...»

«Belki yalandır ama, gel de anlat.. Analığına kölelik yapıyormuş.. Vah talihsiz evladım... Sen bir köleyle ömür geçirecek insan mısın?...»

Tam o anda, Neftali meydana çıktı..

Dilenciye daha fazla söz söyletmedi ve taş atıp kovaladı.

Bünyamin üvey ağabeylerinden birinin kendisini savunmasını ilk defa görüyordu..

Neşesinden ağladı..

Neftali, onu sevip okşayarak avuttu: .

«Ey Bünyamin!. Ben ve kardeşlerin seni, iyi bir insan olman için arada hırpalıyorduk.. Yoksa yabancıya karşı, hayatımız bahasına koruruz.. Ah şu Yusuf!.. Ne etti de kuşakla putları çaldı!.. İnşallah unutulur...»

Bünyamin çadıra gittiği zaman analığına ve babasına durumu anlattı.

Analığı Leyya:

«inanma..» dedi.

Hazreti Ya'kub (A.S.): «Sonu iyidir inşaallah..» diyerek hayra yordu..

Artık, her gün, Yusuf olsun, Bünyamin olsun, üvey ağabeylerinin kendilerini korumaları hakkında, sevgileri üzerinde, haberler getiriyorlardı..

Bunların bazılarına da Leyya ile Hazreti Ya'kub (A.S.) şahit olmuşlardı..

Ne acı" ki kanmışlardı da..

On üvey kardeşin, iki yetim kardeşe yüreklerinin açıldığına hükmetmişlerdi..

Onları çadırlar bölgesinden bir az daha uzakta serbest bırakmışlardı.

Böylece gelip geçen kervanlara kadar inebiliyorlardı.

Üvey kardeşlerin adamları, onları birbirlerine karşı soğutmak için elden geleni yapıyorlardı..

Dönüşlerinde Bünyamin ağlıyordu.

Yusuf sordukça: «Hiç.. İçimden geldi..» cevabını veriyordu.

Fakat Leyya Bünyamin'den öğreneceğini öğrenmişti.

Onların, kervana çıkmalarını yasakladı.

Hazreti Ya'küb'a da aldığı kararm sebebini anlattı:

«Ey Ya'kub!.. Yolcular Bünyamin ile Yusuf'un arasını açmaya çalışıyorlar..»

«Bahaneleri nedir?...-»

«Yusuf'un kuşak meselesiyle, putu alması.»

«Ziyanı yok.. Bünyamin Yusuf'un böyle şeylere niçin âlet olduğunu bilir.. Kardeşine sevgisi azalmaz..»

Leyya bir hoş oldu:

«Fakat kuşak Yusuf'un üzerinde bulunmuştu..»

Hazreti Ya'kub (A.S.) saklamadı, anlattı:

«Onu asıl yapan sensin ey Leyya.. Fakat Yusuf'u korumak içindi hareketin.. Adının kırsıza çıkacağını düşünmedin..»

Leyya, sustu.. Başını önüne eğdi..

Hazreti Ya'kub (A.S.) ikinci defa konuştu:

«Putu alması için sebep meydanda.. O, halis kuldur.. Dayanamadı.. Kırdı ve pisliğe attı.. Köleler parçalarını buldular.»

«Bana anlatmamıştın..»

«Faydasızdı..»»

«Şimdi ne yapacağız?.. İki kardeşi, yetimi, hâlâ dizlerimin dibinde oturtamam ya.. Gelişemezler..»

«Mademki kardeşleri yavaş yavaş onları sevmeye başladılar, korkulacak bir şey kalmadı..»

«Ben pek inanamıyorum..»

«Ne çıkar?.. Kendileri kaybederler..»

«Öyle olsun.. Ne gibi bir hizmet vermek niyetinde-sin?..»

«Her birini küçük iki sürüye çoban yapacağım.. Çevremde otlatacaklar..»

«Güzel bir fikir.. Lâkin sen sık sık uyur, yahut dalarsın.»

«Öyle anlarımda da Allah korur..»

«Peki ey Ya'kub..»

Hazreti Ya'kub (A.S.) o akşam Yusuf ile Bünya-min'e kararını müjdeledi..

Çocuklar sevinçlerinden geç saatlere kadar uyumadılar.

Sabahleyin, kendilerine ayrılan sürüleri görünce, neşeleri, güneşten çok, ortalığı aydınlattı.

Hazreti Ya'kub (A.S.) hareket edeceklerine yakın hatırlattı.. Emirdi bu:

«Hiç bir zaman benimle göz irtibatını kaybetmiyeceksiniz.»

Her ikisi de candan cevap verdiler:

«Baş üstüne ey babamız..»

Böylece günler Yusuf ve Bünyamin için manasızlıkla rını kaybetti..

Diğer on üvey kardeş, durumu izliyorlardı..

Planlarında muvaffak oldukları için memnundular.

Gerek Leyya'nm, gerekse Hazreti Ya'kub (A.S.) m tam güvenlerini kazanmak için elden geleni yapıyorlardı..

Sabah akşam, ağıllardan sürüler çıkınca, Bünyamin ile Yusuf'un sürülerine gidiyor, onlara zayıfları, hastaları gösteriyor ve ne yapacaklarını anlatıyorlardı.. Bu arada kardeşlerini sevip okşuyorlardı..

Yün kırkmayı, süt sağmayı, koyunları koça getirmeyi öğretiyorlardı..

Kuyu taşını onlara kaldırtmıyorlar, yardım ediyorlardı sürülerin sulanmasında..

Hattâ sözde bu sevgi yarışında ön almak için, birbirleriyle ağız dalaşı yapıyorlardı..

Aradan bir ay geçmeden, planlarında tam muvaffak olmuşlardı. Gerek Hazreti Ya'kub (A.S.), gerekse Leyya kardeşlerin, Yusuf ile Bünyamin'i kendileri kadar sevdiğine hükmetmişlerdi.

Fakat köleler, bir şeyler seziyor, anlatamıyorlardı açıkça.

Hiç değilse, şarkılarında, ilhamlarında, uyarmak istiyorlardı..

Kasten öylelerini seçiyor ve yüksek sesle dile getiriyorlardı :

Kediler fırdoluya
Çevremde geziniyorlar.
Yaranmanın türlüsünü
yapıyorlar..
Tatlı tatlı bakışları,
Yalanmaları,
Esneyip gerinmeleri,
Koluma, bacağıma sürtünmeleri
Sebebsiz değildir..

Fırsat versem,
Kucağıma bile çıkacaklar..
JV*içindir bu?..*
Elbette benden
Koparmaya çalıştıkları
Bir şeyler var..
Onu alınca,
Yapacaklarını biliyorum..
Gizlenmiş tırnakları açılacak..
Saldıracaklar..
Yaralanmadık yerim kalmayacak..
Belki gözlerimi oyacaklar.

n

ZEHİRLİ MEYVALAR

On üvey kardeş, Leyya ile Hazreti Ya'kub (A.S.) ı kandırmada o kadar muvaffak oldular ki, anne ve babaları, onları da sevmeye başladılar.. Dış görünüşlerine aldandılar.. Birer zehirli meyva olduklarını unuttular.

Halbuki kardeşler sık sık aralarında yeni kararlar alıyorlardı..

Hele Ya'kub (A.S.), çocukları kendilerine emanet etsindi. Yapacaklarını biliyorlardı..

O anı sabırsızlıkla bekleşiyorlardı.

Nitekim yıl uğursuzun oldu.

Bünyamin hastalandı..

Yusuf onun baş ucundan ayrılmadı..

Rubil, babası Hazreti Ya'kub (A.S.) a çıktı.. Dertlendi:

«Ey babam!.. Bünyamin'in hastalığından Yusuf pek kaygılandı.. Böyle giderse, o daha beter derde düşecek.. Emir ver de Yusuf yine sürüsüne dönsün.. Oyalanır.. Hattâ sanırım, yakın yerlerden bıktı, bize katılsın.. Uzaklarda eğlenecek şeyler çoktur.

Hazreti Ya'kub (A.S.), ilk günlerde bu teklifleri derhal ret etti..

Lâkin o da Yusuf'un halinden kuşkulanmıştı.. Bünyamin'in yanında geceleri bile uyumuyordu..

Bir kaç kere kendisi de Yusuf'a teklifte bulundu:

>:Ey oğlum!.. Görüyorum ki kardeşin Bünyamin'in hastalığına pek üzüldün..»

«Nasıl üzülmem!...»

«Fakat o iyileşecek Allanın izniyle.. Sen yatağa düşeceksin.. Hiç değilse, Bünyamin uykudayken, çık bir az gezin, hava aL.»

«İçimden gelmiyor ey babam.. Bünyamin uyanır ve beni göremezse ne olmaz!..»

Hazreti Ya'kub (A.S.) üstelemedi.. Ancak: «Sen gam ve tasa dağıtmak için yaratılmışsın ey oğlum..» dedi.

Bünyamin de bazan konuşmaları işitiyor ve Yusuf'a âdeta yalvarıyordu:

«Ey kardeşim, beni seviyorsan, bir az dolaş..»

Yusuf, onu kıramıyor, çadırın önüne çıkıyor, ağlıyor, gözlerini kıu ulayarak geriye dönüyordu..

Nihayet Bünyamin yedi gün sonra hastalığını atlattı.. Nekahat devresine girdi..

Böylece Hazreti Yusuf (A.S.), Bünyamin ile kucak kucağa yatmak fırsatını kazandı..

Daha ilk gecenin sabaha yakın vaktinde, Yusuf, pek açık bir rüya gördü..

Uyandığı zaman bile, gözlerini kapatsa tıpkısını yaşıyordu.

Garip bir hissin ve ilhamın tesiri altında, kimseye ani atamıyordu rüyasını..

Dışarıya çıktı.

Ağılda biraz oyalandı..

Ne yapsa nafileydi..

Rüyasını birisine anlatmalıydı..

Kim olacaktı bu?..

Elbette babası Hazreti Ya'kub (A.S.) olacaktı.

Uyanmasını beklemeye başladı.

Hazreti Ya'kub (A.S.) halbuki çoktan uyanmıştı.. Namazını kılmış, Yusuf ile Bünyamin'i ziyarete hazırlanmıştı.

Hazreti Ya'kub (A.S.) Bünyamin'i uyur buldu.. O sırada Yusuf geldi..

Hazreti Ya'kub (A.S.), Yusuf'a baktı.

Hislerini gizliyemedi:

«Ey Yusuf, canımın bütünü yavrum!.. Bugün her günkünden daha güzelsin.. İnsandan gayrısın.. Bir nura benziyorsun.. Sanırım kardeşin Bünyamin'in iyileşmesine sevindin pek.»

«Doğrudur ey babam.. Fakat..»

«Evet?...»

«Ben bir rüya gördüm.. Hâlâ onu yaşıyorum..»

«Dinlemek isterdim..»

Tam o anda aksi bir tesadüf oldu. *

Yusuf'u gezmeye götürmek için, Efrayim, Hazreti Ya'kub (A.S.) a ricaya gelmişti.. Onların halvette gizli görüştüklerini farkedince, dışarda kaldı ve çadıra kulağını vererek dinlemeye başladı.

Yusuf rüyasını anlattı:

«Ey babam, rüyamda onbir yıldız peydah oldu.. Çeşitli büyüklükteydiler.. Yanıma alçaldılar.. Bana secde ettiler.. Sonra Güneş doğdu, o da gelip secde etti.. Derken Ay geldi secdeyi tamamladı.»

> **Bir** vakit Yusuf babasına: «Babacığım, demişti, gerçek ben rü'yada onbir yıldızla güneşi ve ayı gördüm. Gördüm ki onlar bana secde edicidirler. »
> *o*
>
> (Yusuf : 4)

Hazreti Ya'kub (A.S.) tekbir getirdi.. Ve Yusuf'un anlayamadığı bir sebeple hürmet vaziyetine geçti. Sanki karşısında oğlu yoktu da, pek saydığı birisi vardı.

Bir az düşündükten sonra, Hazreti Ya'kub (A.S.) oğlunu ikaz etti:

«Ey oğlum!. Rüyanı kimseye anlatma.. Hele kardeşlerine.. Olur ki seni kıskanırlar.. Hileye baş vururlar, şeytanlarına uyarak.»

> (Babası Ya'kub) dedi İd: «Oğulcuğum, rü'yanı biraderlerine anlatma. Sonra sana **bir** tuzak kurarlar. Çünkü şeytan insanın apaçık düşmanıdır.»
>
> (Yusuf: 5)

. Yusuf şaşırdı.

Henüz küçük olduğu için, rüya tabirini öğrenmemişti.

Halbuki babasına bu ilim ve hikmet verilmiş, o da oğullarına öğretmişti.

Yusuf, ağabeylerine anlatacak olsa, tabir ederler ve sinirlenirlerdi.

Nitekim, çadır dışından dinleyen Efrayim, derhal rüyayı yorumlamış ,ve dişlerini gıcırdatarak söylenmişti:

«On bir yıldız bizleriz.. Yusuf'un kardeşleri.. Güneş annemiz Leyya, Ay babamız Ya'kub'dur.. Vakti gelince önce biz, sonra annemiz ve nihayet babamız Yusuf'a secde edeceğiz.. O halde, bunu önlemeliyiz..»

Efrayim böyle söylenirken Yusuf sordu:

«Ey peygamber babam, ne var bu rüyada?.. Niçin gizleyeyim?»

Hazreti Ya'kub (A.S.) anlattı:

«Allahımız seni sevdi ve seçti..»

«Nasıl?...»

«İlerde peygamber olacaksın..» «O'na şükürler olsun, başka?....» «Sana rüya tabir ilmini de öğretecek..» «Ona şükürler olsun, başka?..» «Benim soyumun nimetlerini de tamamlayacak, atalarım gibi..»

«O'na şükürler olsun!...,>

> Kabbin seni böylece (rü'yada gördüğün gibi) beğenib seçecek, sana rüya tabirine ait bilgi verecek, sana karşı da, Ya'kub hanedanına karşı da nimetlerini —daha evvelden ataların İbrahim'e ve İshak'a tamamladığı gibi— tamamlayacaktır. Şüphesiz ki Kabbin her şeyi bilendir, tam bir hüküm ve hikmet sahibidir.
>
> (Yusuf: 6)

Efrayim çadır dışında daha fazla duramadı.

Ayrıldı ve kardeşlerini bulmaya gitti.

Onlar çoktan sürülerini almışlar uzaklaşmışlardı..

Her zaman tepeyi aşınca toplandıkları yerdedirler diye düşünerek, oraya yöneldi..

Yanılmamıştı..

Kardeşleri, vazifelerini bırakmışlar, kimi güreşiyor, kimi yaya koşuda yarışıyordu..

Attıkları kahkahalar ortalığı çınlatıyordu.

Efrayim, onlara üzülerek baktı..

Kendisi de heveslendi oyuna ama, sırası değildi.

Bir kere şeytan içine girmiş, kıskançlık damarlarında geziniyor ve canını yakarcasına rahatsız ediyordu.

Daha fazla dayanamadı.

Bir kayaya çıktı.. Eündeki taşı onlara fırlattı ve toplanmalarını işaret etti.

Dokuz üvey kardeş toplandılar.

Efrayim zehir zemberek ilhamla başladı söze:

> *Ne yünlere kaldık!.. Tedbir*
> *alınmazsa Başlar ayak, Ayaklar*
> *baş olacak.. Köle hayatı*
> *yaşayacağız.*
>
> *Bu öyle bir öc almadır ki,*
> *Zincirler içinde Can versek de*
> *Merhamet görmeyeceğiz..*
> *Kahkahalar savrulacak Tükrük*
> *tükrük yüzümüze.*

Dinleyenlerin neşesi kaçmıştı.

Dayanamayıp bağırdılar:

«Ey Efrayim!.. Sen dolusun.. Haydi boşal..»

«Hâlâ anlamadınız mı?..»

«Şaşırdık..»

«Yine tedbir almada gecikin bakalım..»

«Ne oldu?...»

«Yusuf bir rüya görmüş.. Babamıza anlatırken dinledim. On bir yıldız, güneş ve ay ona secde etmişler..»

Kardeşler hemen yorumladılar:

«Yani Yusuf'a biz annemiz ve babamız secde edece ğiz öyle mi?..»

«Evet..*

«Babamız da aynı yolda mı tabir etti?...»

«Ona ne şüphe.. Üste bize söylememesini tenbihledi Yusuf peygamber olacakmış.. Rüya tabiri bilgisini öğrenecekmiş.. Soyu dünya nimetlerinden, ataları, gibi faydalanacakmış..»

Bağrıştılar:

«Biz de köle ha?...»

«Bunu ilhamımda dile getirmiştim..*

«İşittik.. Ne olacak, ne yapacağız?... Hep bu babamızın Yusuf'a sevgisinden ve Allaha yalvarmasmdandır.. Duası kabul edildi.. Halbuki biz kardeşler birliktik.. Kuvvetliydik.. Babamız yanılıyor.»

> Hani onlar (o kardeşler) şöyle demişlerdi: «Yusufla biraderi (Bünyamiıı) babasının yanında bizden muhakkak daha sevgilidir. Halbuki biz (birbirimizi destekleyen kuvvetli) bir cemaatiz. Babamız her halde açık bir yanlışlık içindedir.»
>
> (Yusuf: 8)

Öğrenmek isteyenler oldu:

«Ne yapacağız?...»

Cevap hazırdı:

«Onu öldürürüz..»

«Elimize ne geçer?...»

«Babamızın sevgisi yalnız bize kalır..,-

« ¥ a *âc* nra nasıl günâhtan kurtuluruz?...»

«Tevbe ederiz..»

«Oiur mu?..»

«Niçin olmasın?.. Hazreti Allah (C.C.) tevbeleri daima kabul buyurmuştuk..»

«Ama böylesi suçlar için değil..»

> Yusufu öldürün. Yahut onu (uzak ve ıssız) bir yere atın ki babanızın teveccühü yalnız size münhasır olsun ve aiz ondan sonra salih bir zümre olasınız.»
>
> (Yusuf: 9)

Bu konuşmaları on üvey kardeşin içinden Yahuza (Yahuda) beğenmemişti..

İtiraz etti:

«Yusuf'u öldürmek, yahut uzak, ıssız bir yere atmak doğru değildir.. Affa uğrayanlayız.. Çünkü uzak ve ıssın yerde de ölür.»

«Bırakalım da akıbetimizi mi bekleşelim?...» »

«Hayır.. Hiç değilse, yol uğrağı üzerinde kuyuya atalım ve kaçalım.. Yolcular su almaya gelince çıkarırlar ve esir alıp satarlar..»

Diğerleri düşündüler.

Uygun buldular..

Fakat hangi kuyuya gideceklerdi?..

Birisi bunu buldu:

«Benim tarafta, tam Medyen Mısır yolu üzerinde, buradan üç fersah (üç saat) uzakta, bir kuyu var.. Pek uygundur..»

Bazıları hatırladılar:

«O kuyuyu biliriz. Suyu derin değildir.. Düşen boğulmaz.. Lâkin kendi kendine de çıkamaz..»

tş bununla bitmiyordu..

Yusuf'u oraya nasıl götüreceklerdi?..

Durumu uzun uzun tartıştılar..

Nihayet karar verdiler:

Önce babalarından gezdirmek için istiyeceklerdi, kabul etmezse, kaçıracaklardı..

İçlerinden bir sözcü: «Yusufu **öldürmeyin, onu bir kuyunun dibine bırakın da bir yolcu** kafilesinden **biri** onu (kayıp olarak) alsın. Eğer (mutlaka) yapacaksanız (bari böyle yapın)» dedi.

(Yusuf : 10)

O günü sabırsızlıkla beklediler.

Geceleyin de heyecanlandılar..

Sabahleyin babalarının yanma gittiler.

Hazreti Ya'kub (A.S.) yine Bünyamin'in yatağı baş uçundaydı... Yusuf da oradaydı.. Anneleri Leyya su çekmeye gitmişti.

Önce birer birer tekmil verdiler..

Vukuat olmadığım söylediler..

Yalandan Bünyamin ile Yusuf'a bakıp ağlaştılar.

Hazreti Ya'kub (A.S.) öğrenmek istedi:

«Ey oğullarım, niçin ağlaşıyorsunuz-?..»

Cevapları lıazardı:

«Bunlar hem sevinç, hem üzüntü göz yaşlarıdır..»

«Neden?...»

«Bünyamin kardeşimizin iyileşmesine sevindik.. Fakat Yusuf'un çadırda kalmasına üzüldük..»

«Yakmda gezerler.. Yine sürülerine kavuşur, kardeş kardeş otlatırlar..»

O gün fazla konuşup İsrarda bulunmadılar.

Şüphelendirmek istemiyorlardı..

Akşamleyin tekrar dönünce, tekmilden sonra aynı mevzua temas ettiler:

«Ey babamız daha Bünyamin'in kendisini toplamasına vakit var.. Hiç değilse, yarın Yusuf'u ver.. Gezdirelim.. Koca erkek oldu., çevreyi tanısın..»

«Hele düşüneyim..»

Sitemde bulundular:

■ Bize niçin güvenmiyorsun?.. Biz iyilik düşünüyoruz.. Yusuf'u dilediği gibi yedirir, eğlendiririz.. Elbet koruruz da.»

Hazreti Ya'kub (A.g.) sarardı.

Düşündü:

Madem ki Yusuf rüyayı görmüştü, peygamber olacaktı. Kardeşleri ona kötülük etseler de kurtulacaktı.

Sararmasının sebebi bu değildi.

Eğer Yusuf'dan uzun zaman ayrılırsa, acısına, hasretine dayanamazdı.. Belki de vaktiyle göz yumduğu anne - evlât ayırması yüzünden ilâhî cezanın vakti gelip çatmıştı.

İlham, hattâ vahy bekledi.

Bu murada eremedi.

Rubil, babası yerine ilhamdandı:

Sevginin bu türlüsüne Hiç akıl
erdiremiyorum. İnsan yalnız
kendisini değil, Gönül verdiğini de
düşünmeli. İşkence, azap niçindirf..

Bu, tuzakta ceylan
Bekletmeye benziyor.. Yahut
kafeste bülbül.. Ceylan çöle
hasret, Bi'dbül güle ağlar
Nasıl bırakılır?...

Sevgi ona derim ki, Gücünü
hürriyetten alır. Zinciri, bukağıyı
parçalar.. Azat eder kalbi kanasa
bile. Vicdan huzuru bu değil midir?..

Hazreti Yakub (A.S.) ilhamdan ahndj.

Kaygısını söyledi:

«Yusuf'u götürseniz tasaya düşeceğimi biliyorum.»

«Neden ey babam?...»

«Çünkü siz boş bulunacaksınız.. Öyle bir anda belki Yusuf'u kurt kapacaktır..»

«Kurt mu?...»

«İhtimal..»

«Biz henüz ne kurt gördük, ne insan kaptığını.. Buralarda öyle bir canavar yoktur..»

«Belli olmaz..»

«Ayrıca biz on kişiyiz.. Böyle bir kuvvete karşı dediğin kurt Yusuf'u kaparsa, vah bizim halimize!...»

> Dediler: «Ey babamız, sen bize Yusufu neye inanmıyorsun?.. Halbuki biz onun elbette hayırhahlarıyız.»
>
> «Yarın onu bizimle beraber (kira) gönder de bol bol yesin, oynasın. Şüphesiz ki biz onun koruyucularıyız.»
>
> Dedi: «Onu götürmeniz muhakkak ki beni tasaya düşürür. Siz kendisinden gafil bulunurken onu kurt (gelip) yemesinden korkarım.» «Andolsun ki, dediler, bizim (kuvvetli) bir cemaat olmamıza rağmen onu kurt yerse bu takdirde muhakkak ki biz de hüsrana uğrayanlar (dan) oluruz.»
>
> (Yusuf: 11 - 14)

Hazreti Ya'kub (A.S.) hâlâ kararsızdı.

Onlara: «Beni kaygıya düşürür..» demişti ama, maksadı, Yusuf'un ayrılığının kendisine güç geleceğini ima etmesiydi.. Sabrı azdı. Yoksa yaşayacağını ve peygamber olacağını ilhamlanmıştı.. Kurt kapmasını ileriye sürmesi de bahaneydi. Lâkin birden akıl edememişti, oğullarının böyle fena bir niyetleri varsa, onların eline uyduracakları yalanın ip ucunu vermişti.. Telkin etmişti.

Hazreti Ya'kub (A.S.) m oğulları bu susuştan faydalandılar.

«Artık karar ver ey babamız..» dediler..

Bazıları da. Yusuf'a baktılar.

Yusuf başını önüne indirdi..

Kızarmıştı..

Ret ettirse babasına, üvey kardeşleriyle babasının arası açılacaktı.. Her iki tarafı gam ve tasa saracaktı..

Halbuki Yusuf, böyle şeylere kendisinin sebep olmasını istemez, aksine, dertlileri kurtarmaya, dargınları barıştırmaya gayret ederdi..

Susuşunda, hayatı bahasına, kendisini feda ediş vardı.

Maksat da tek on üvey kardeşiyle, babalarının darılmamaları içindi.

On üvey kardeş, pek akıllıydılar.

Yusuf'un iç dünyasmda yaşadıklarını farkettiler.

Bu sefer Bünyamin'e baktılar..

Bünyamin aldandı..

Yusuf'un boynunu büküşünden, gitmek istediği mânasını çıkardı.. O da üzülüyordu. Niçin kendi uğruna kardeşi gezip eğlenmesindi?...

Babasına rica etti:

«Ey Peygamber babam!.. Hepimizin halini görüyorsun.. Bu arzu gerçekleşmezse, ileri günlerde, ayrı ayrı tasalanacağız.. Kendimizi kabahatli görüp içimizi yiyeceğiz., îzin buyur, Yusuf gitsin. Kırlardan, bayırlardan, Allahımın bizler için yarattığı her şeyden faydalansın..»

Hazreti Ya'kub (A.S.) in gözleri yaşarmıştı. «Peki» dedi ama sanki canı çekildi hoyratça..

On üvey oğul teşekkür edip ayrıldılar..

Yusuf'a sabaha erken hazırlanmasını tenbihlemeyi unutmadılar..

Kendi çadırlarına geçerlerken keyifliydiler.

Birbirlerine fısıldaşıyorlardı:

«Yusuf'a secde etmekten kurtulduk..»

O gece anneleri Leyya, Hazreti Ya'kub (A.S.) dan durumu ve verdiği izni öğrenince, canı sıkıldı..

«Yapmamalıydın ey Ya'kub!..» dedi.. «Tabiî artık sözünü geri alamazsın..»

Hazreti Ya'kub (A.S.) ona ümit verdi:

«Bu gece sabaha kadar ibadet edeceğim. Olur ki Hazreti Allah (C.C.), Cebrail ile bir emir buyurur..»

«Nasıl emir?...»

«Tabiî ancak O'nca malumdur...»

Leyya bu sözlere sarıldı..

Hazreti Ya'kub (A.S.) sabahladı, ibadetle..

Lâkin hiç bir yoldan vahy alamadı..

On oğlu kapıya gelmişlerdi..

Yusuf da hazırlanmış, garip garip ayakta duruyordu.

Son emri bekliyordu..

Hazreti Ya'kub (A.S.) oğullarına tekrar nasihat etti. Sonra Yusuf'a: «Git..» dedi..

Yusuf, babasının ellerinden öptü. Bünyamin'in yüzünden öptü.. Annesi de (yani analığı teyzesi Leyya) kapı önündeydi, onu da öptü.. Helâllik diledi..

Bu ayrılış halini seyreden oğullardan birisi sinirlendi. Yusuf'a ihtar etti:

«Ey Yusuf, yetmez mi?.. El vermez mi?.. Gören seni bir daha yurduna dönmeyeceksin sanır.. Halbuki mşaallah akşama buradasın. Kaç kere dinledik, babamız, ikiz kar-

deşi El-Is'den kaçarken bile, böylesine ayrılış merasimi yapmamıştı.. Eğer bize güvenmiyorsan kal. Çünkü, tutumundan pek incindik...»

Yusuf, yufka yürekliydi.. İnsanı değil, kardeşi hiç değil, karıncayı bile incitmek istemezdi..

Ürperdi ve şu cevabı verdi:

«Ey ağabeylerim, sakın alınmayın.. Daha ilk uzaklara gidişim olduğu için böyle davrandım.. Elbet alışacağım..»

Birisi ağzından kaçırdı:

v Esasen nereye gideceğiz ki!.. Nihayet gitmesi üç, gelmesi üç fersahlık yoldur (altı saatlik gidiş dönüş.)»

Hazreti Yusuf (A.S.) çadırdan çıktı, kardeşlerinin ortasında sürülere doğru yürüdü.

Bir köle çoban, bayıra tırmanıyordu. Onları

gördü..

Başını tekrar doğuya çevirdi ve bulut gibi boşandı:

Nihayet pazarlığı Kazanmışlar
galiba.. Kimbilir nasıl dil döktüler,
Eğilip büküldüler?.. Yalanın türlüsünü
sıraladılar?'.

Bu gidiş hayra değil,
Şerre açılan yola
Sapılmış iz iz.
Avını kaçırmak istemeyenler,
Çevrelemişler her yanı.

Gönül dilemiyor gerçeği görmeyi. Bir bakraç çamura düşen inci Elbette kir tutmayacak. Balçık savrulunca, Geceyle gündüz gibi ayrılacak.

**

Ne Hazreti Yusuf (A.S.), ne on üvey ağabeysi, köle çobanın demek istediklerini' anlayabildiler.. Çünkü dinlememişlerdi bile.. Kendi heyecanlarında ydılar.

Hazreti Yusuf (A.S.), hem yeni ülkeler göreceği için seviniyor, hem de çadırda hasta bıraktığı Bünyamin'i düşünüyordu. Hazla elem arasında bocalıyordu.

Üvey kardeşler ise, birbirlerine göz kırpıp zaferlerini kutluyorlardı.

Sürüleri önlerindeydi..

Onlara istikamet vermeleri yetmişti..

Sık sık Hazreti Yusuf (A.S.) a eğilip soruyorlardı:

«Yoruldun mu ey Yusuf?..»

«Henüz ne kadar gittik ki!..»

«Hemen yorgunluğunda haber ver, seni taşıyalım.»

Yusuf inanıyor ve kardeşlerini daha çok seviyordu.

Böylece bir kaç sırtı aştılar, vadiyi dolandılar..

Onları kuzu sarması halinde görenler, artık kardeşlerin arasındaki geçimsizliğin bittiğine hükmederek, rahatlıyorlardı.

Her dört kilometre (bir fersah) bitince mola veriyorlardı.

Yusuf'u güldürmek için ellerinden gelen şaklabanlığı yapıyorlardı..

Yusuf da açılmış, onlara uymuş, öyle davranıyordu.

Nihayet hedefleri göründü..

Yani Yusuf'u atacakları kuyu.

Birisi akıl verdi:

«Burası en uygun otlaktır.. Su da var.. Medyen'den Mısır'a, Mısır'dan Medyen'e gelip geçen kervanları seyrederiz..»

Diğerleri kabul ettiler:

«Doğru, dinlenecek gölgelikleri de pek bol.»

Bu kısa konuşmadan sonra, sürüleri bıraktılar.

Asıl konuşacakları mevzu Yusuf'du, lâkin o varken bunu nasıl yapacaklardı?..

Birisi akıl verip teklifte bulundu:

«Eğer üç saatlik yol yorgunluğunu bahane etmezseniz, güreşelim.. Yarışalım..»

Başkası maksadı anlamıştı:

«Güreşi bırakalım.. Var mısınız, şu çifte çınara kadar koşmaya?..»

.Sesler yükseldi:

«Elbette..»

Hemen ayakkabılarını çıkardılar.

Yusuf'a: «Sen küçüksün, bizimle yarışmazsın, şimdilik seyret, eğlen..» dediler.. «Böylelikle eşyamızı beklemiş de olursun. Sakın korkma!.. Buralarda babanın dediği kurtlardan yoktur.. Esasen birbirimizi göreceğiz.. Çabuk döneriz..»

Yusuf, onlara her türlü kolaylığı gösterdi.

Hattâ yarışmaları için hakemlik yaptı, ilk ıslığı çaldı.

On üvey kardeş koştular..

Çifte çınar beş yüz metre kadar uzaktaydı.. Vardılar ve gölgelerine sığındılar..

Yusuf dudak büktü:

«Bu nasıl bir yarışmadır?.. Hiçbirisi gönüllü değildi.. Ben katılsam kazanırdım..»

Yusuf, artık ağabeyleriyle ilgilenmedi.

Çevreye baktı..

Ne çok kuş, kelebek vardı böyle..

Hepsi de çığlık üzerine çığlık atıyorlardı durmama-casma kuşların.. Yusuf'un başına kanatlarını sürtecek gibi geçiyorlardı.

Yusuf'un baktığı çiçekler, otlar üzerindeki kırağılar, güneş doğmasıyla beraber, eriyecekleri halde, hâlâ vardılar, henüz yeni yeni süzülüyorlardı gözyaşları gibi.

Dağ yemişleri, erkenden tozlanmıştılar.. İlgiyi Yusuf'un ağabeyleri üzerine çekmek için, o zehirli meyvalara, baktırmak ister haldeydiler.

Yollar da boştu..

Güneş gökyüzünde kımıldamıyordu.

Yüzüne bir bulutu tül gibi çekmiş, gizlenmişti.

Hava durgundu..

Yusuf bu anî değişiklik karşısında, iç geçirdi:

.Burada aradığımı bulamadım.. Belki her şey iyi ve güzeldir, günlük neşeli hayatındadır ama, benim aklım Bünyamin'de olduğu için, öyle görüyorum..»

Halbuki aynı anda, çifte çınar altındaki kardeşler, son görüşmeleri yapıyorlardı:

«Verdiğimiz karan tatbik edeceğiz değil mi?...»

«Ona ne şüphe.. »

«Ben diyorum ki. Yusuf'u kuyuya attıktan sonra, heyecanlanırız.. Çare düşünemeyiz.. Şimdiden bahaneyi hazırlayalım.»

«Bahane hazır.. Babamız Hazreti Ya'kub (A.S.) bunu kendisi söyiedı.. Sözde yarışmış olalım.. Eşyalarımızı Yusuf beklesin. O anda da kurt gelip kendisini paralasın. >

-Tamam.. Kurdun gelişinden gayrisi doğrudur..»

«Fakat, ben çok doluyum.. Yusuf'u kuyuya atmadan önce, ona iyice işkence edelim..-

«Neler?...:,

«Hani kedi, fare yakalayınca, onunla bir zaman oynar.. Kanını kızıştırır ve sonra yutar.. Yutma da değil bu.. Ağzını açar. Fare o karanlık yeri delik sanır, atlar içine kendiliğinden.. Yusuf da sanırım bizden kurtulma için kuyuda bulur selâmetini.»

«Onun ağlayıp sızlamasını pek istiyorum.. Hele yalvarmasını.. Çünkü hiç görmedim.. Hep güzelliğinin, baba ve annesinin verdiği şımarıklığın gururundaydı.»

Artık anlaşmışlardı.

Döndüler..

Ayakkabılarım giydiler, dağarcıklarını, su tulumlarını aldılar.. «Pek susadık..» diyerek kuyu başına yürüdüler.

Yaklaşınca birisi, ilk zehrini kustu.

Yusuf'u sertçe çimdikleyerek sordu:

«Demek sen rüya gördün.. Biz sana secde edeceğiz öyle mi? Bir hırsıza?.. Üvey en küçük kardeşe?..»

Yusuf uysal cevap verdi:

«Allahım ne dilerse o olur.. Biz sebepler, bahaneler, vasıtalarız..»

«Göz göre göre secde edeceğiz, tedbir almayacağız öyle mi?..»

Başka birisi, çekinmedi, haber verdi:

«Seni buraya niçin getirdik biliyor musun?.. Kuyuya atıp hayatına son vereceğiz.. Senden de bıktık, babanın sevgisinden de..»

Yusuf korkmamıştı:

«Allahım ne dilerse o gerçekleşir..» dedi.

Üçüncüsü, Yusuf'a çelme taktı ve yere boylu boyunca, düşürdü..

On üvey kardeş, yani kurt, gülüştüler. «işte yeri öptün, secdeyi bize yaptın..» dediler.. «Rüya aksine çıktı.. Kuyunun dibinde irili ufaklı iki beyaz taş var.. Onlar da ay'la güneştir, öyle bil.. Atıldığın zaman, secdeye kapanacaksın..»

Artık, ilk tutuklukları, çekingenlikleri, geçmişti.

Her önüne gelen Yusuf'u yakalıyor, kaldırıp dövüyor ve sonra tekmeleyerek, başına yumruk indirerek, yere deviriyordu.

Yusuf'un ağlamaması, yalvarmaması, hepsini çileden çıkarıyordu..

Yusuf ancak şunları söylüyordu, kan içinde kalan dudaklarıyla:

«Allah'ım yaptıklarınızı görüyor..»

Artık kuyu basındaydılar..

Birisi hatırlattı:

«Elimizi çabuk tutalım, olur ki şu sırtlar gerisinden kervanlar çıkar..»

Yusuf'u yakalayıp kaldırdılar.

O anda da en büyükleri hatırlattı:

«Babamıza, Yusuf'u kurt kaptı diyeceğimize göre, bir delil götürmeliyiz..»

«Ne götürebiliriz?...»

«Sırtından alaca entarisini alalım. Çıplak halde kuyuya atalım.. Entariyi kana bular götürürüz.. Babamız inanır.»

tşte o zaman Hazreti Yusuf (A.S.) ürperdi ve ilk defa kardeşlerine yalvardı:

«Entarimi üzerimden almayın..»

«Sırf sâna dikilen ve giydirilen o entari bizi çileden çıkarandır.. Sen de pek sevmişe benziyorsun..»

«Hayır.. Soyunup, hayvanlaşmak istemiyorum.. Pek utanacağım, bilirsiniz, ölüyü bile örtülü olarak gömeriz.»

«Kuyu dibinde seni kim görecek?.. Her taraf geceden siyahtır..»

«Ben yeryüzündekilerden değil, onları ve bizi yaratan en büyükten utanacağım.. Çünkü O her an baş ıcumdadır.. Ne yüzle kendisine bakar, şefaat dilerim!.. Duada bulunurum!...»

Hazreti Yusuf (A.S.) in hiç bir sözü kâr etmedi.

Alaca gömleğini zorla soydular.

Çıplaktı artık..

Elleriyle mahrem yerlerini kapamaya çalışıyor ve dişlerini sıkıyordu, daha fazla yalvarmamak için.

Birisi gördüğünü dile getirmeden edemedi:

«Ey Yusuf, senin tenin de yüzün gibi, dayanılamaz güzellikte.»

«Allahım lütfetti..»

«Hayır.. Sen bir hırsızsın., ikisine şahit olduk.. Demek ana rahminde, yeryüzü insanlarının yarısının güzelliğini çaldın.. Zaten annen Rahil iyi kadındı.. Bunu bildi, dayanamadı.. Lohusalığında can verdi..»

Yusuf ne diyebilirdi!..

Acı acı güldü sadece..

Ve kısa bir zaman sonra kuyuya sarkıtıldı.

Yarı yere gelince bırakıldı.

I

in

EN **BAHTİYAR KUYU**

Yusuf kuyu dibine ayak basınca, omuzuna kadar suda kaldı.. Başı ve boynu dışardaydı..

Sanki suda açan bir beyaz zambak, bir nilüfer gibiydi.

Sular ılıklaşmış, pnu sevgiyle sarmışlardı.

Çıplaklık ayıbını örtmüşlerdi.

Neler söylemiyorlardı ki ona!..

Fakat Yusuf dillerini bilmiyordu.

Bilse. anlayacaktı, karşılık verecekti:

Hoş geldin en büyük misafirimiz.
önce yine bir kova sarkıtıldı sanmıştık.
Halbuki değilmiş..
Bir göktaşı düşmüş semadan..
Allahına kalkan, uzanan,
Yardım dileyen ellerinle
Tıpkı nuru sönmemiş
O göktaşına benziyorsun.

Bir ucun bizde,
Bir ucun Allahındadır..
Öylesine yüceldin nur halinde.
Seni ağırlamaya yetişemeyeceğiz.
Esasen ne yapcağımızı da şaşırdık.
Elbet biz belki az sonra,
İhtimal yarın,
insan kılıklı canavarlara şifa olacağız.
Lâkin kuyu kalacak.
O kuyu ki en bahtiyardır.
Hele üstüne basıp
Yükselmekle kurtulduğun taş!..

Doğruydu.. Hazreti Yusuf (A.S.), tabanlarının altında bir beyaz taşın varlığım hissediyordu.

Aklına kardeşlerinin kuyu içinde güneş ve ay gibi iki taşın bulunduğunu söylediklerini hatırladı..

Tesir altında kaidı..

Sanki lohusa3>-ken vefat eden sevgili annesi Rahil'in güneş'ten ışıklı bedenine basıyorum sandı.. Suya kendisini vererek mümkün olduğu kadar hafiflemeye çalıştı.

Beli hizasında da diğer küçük, bir taş çıkıntısı vardı. Ona yaslandı.. Babasına bazan sokuluşu gibi.

Belki bütün bunlar manevîydiler.

Kalbi Allahmda, elleri ona uzanmıştı..

Ayrıca Anne ve babasından şefaat beklemişti.

(Nitekim rivayetler, Yusufun bir taşa yapıştığı, yahut ayağını başlca bir tasa basarak yükselip kurtulduğu merkezindedir.)

Hazreti Yusuf (A.S.), bu durumdayken$_s$ on üvey kardeşi, hâlâ kuyu basındaydılar..

Ne olduğunu anlamak için seslendiler.

Yusuf saygı etti, cevap verdi.

Kardeşleri: «Yaşıyor..» diye bağırdılar..

Taş toplamaya koştular..

Niyetleri, onu kuyuda taşa tutup öldürmekti.

Yahuda (Yahuza) önledi.. Hatırlattı:

«Bana Yusuf'u öldürmeyeceğinize söz vermiştiniz..»

Diğer dokuz kardeş, mecbur kalarak Yusuf'u taşa tutmaktan vaz geçtiler..

Kuyu başından çekilip, sürülerinin yanına döndüler.

Hepsi, henüz hırslarını yenememişlerdi.

Çünkü, Hazreti Yusuf (A.S.), sonu ölüm olan bu yolculuğa çıkarken, asla ağlamamış, yalvarmamıştı..

Bilhassa cariyelerin oğulları şaşkındılar. Kendi kendilerine söyleniyorlardı:

«Yusuf babasına seslenmedi.. Ondan yardım istemedi.. Cariye çocukları olan bizlerin ona neler yaptığını sayıp dökmedi.. Ancak Allanma sığındı..»

On üvey kardeş içinde en merhametlisi, Yahuza'ydı.

Kuyu babalarının olduğu için sık sık başına gidiyor, bakıyordu..

(Kuyu hakkında muhtelif rivayetler vardır:

1. Kuyu Beytülmakdis'dedir.
2. Ürdün'dedir.
3. Mısır'la Medyen arasındadır.)

Doğrusu şu olabilir:

Hazreti Ya'kub (A.S.) m yurdu Ürdün'deki Kenan Hindedir, önce Biri-Şebi merkezdi.. Burası Mısır smırmdadır ve aynı zamanda Ürdün'ün bir parçası olan Medyen'le de sınırdır.. Esasen Medyen Mısır'dan sekiz günlük mesafededir..

Hazreti Ya'kub (A.S.) kardeşi El-ts'den kaçarken ilk vahy aldığı yere gelip yerleşmekle, Mısır ve Medyen

sınırına büsbütün sokulmuştur.. Kuyu ona üç fersah, yaya yürüyüşü üç saat uzaktaydı ve kendi malıydı..)

On kardeş ikindi olunca, dönmek hazırlığı yaptılar.

Onlar böyle hazırlanırlarken, Yahuza, yine dayanamadı.. Bir kere daha kuyu basma geldi.. Yusuf'la konuşmadı ama, dualarından, bilhassa içerden fışkıran nurdan, hayatta olduğunu anladı.

Başı önünde, kardeşlerinin yanına döndü. Artık

Yusuf yalnızdı.

O anda da bir ses duydu..

Kendisine günü gelince, kardeşleri onu tanımadıkları halde, onlara yaptıkları bu işleri haber vereceği anlatılıyordu.

Ne demekti bu?..

O halde Yusuf kurtulacaktı..

Yalnız o kadar mı?..

Henüz düşünmemişti ama, aldığı vahy ile, oıiyedi yaşında peygamber olmuştu.. Yani en genç peygamberü-ğe yükselen.

(Bunda çoğunluk ittifak halindedir..)

Ve böylece Hazreti Ya'kub (A.S.)m, Yusuf'un rüyasını tabir ederken, peygamber olacağı müjdesini vermesi gerçekleşmişti.

> Nihayet vakta ki, onu kuyunun dibine bırakmayı kararlaştırdılar el birliğiyle. Biz de kendisine: «Andolsun İd sen onlara, hiç farkında de-ğillerken, (birgün) bu işlerini haber vereceksin» diye vahyettik.
>
> (Yusuf: 15)

m

Biz ona İshak ile Ya'kub'u ihsan ettik ve herbirini hidayete (nübüvvete) erdirdik. Daha evvel de Nulıu ve onun neslinden Davudu, Süleynıa-nı, Eyyubu, Yusufu, Musayı ve Harunu da hidayete (nübüvvete) kavuşturduk. Biz iyi hareket edenleri işte böyle mükâfatlandırırız.

(En'am: 84)

On yedi yaşında bir peygamber..

Yeryüzünün en güzeli!..

İçindeki inanç nuru tam olarak dışına vuran, onu pırıl pırıl, göz kamaştırıcı yapan hidayet!..

Ve bir kuyu..

Hayır, o kuyu değildi..

Bağrına sarıp kucakladığı hazinenin değerini bilen bir kurtarıcıydı.. Hazineyi saklayıcıydı.

Sapıklar, belki dışardan baksalar, karanlık göreceklerdi orasını, hidayete açılmamış göğüsleri gibi.

Halbuki, hele peygamber olduktan -sonra, Hazreti Yusuf (A.S.), bir kuyuda yaşar görmüyordu kendisini.

Nasıl ki Hazreti İbrahim (A.S.), ateşte gül bahçesi hayatı yaşamışsa, Hazreti Yusuf (A.S.) da, kuyuda cennet hayatı yaşıyordu.

Kuyunun yan taşları, harçları, elmaslaşmışlardı.

Omuzlarına kadar yükselen sular, Hind ve Çin ipeğin den ileri bir ipek yumuşaklığı, parlaklığı ve aydınlığında, ılıklığında sarmışlardı onu.. Anne kucağı hasretini gider mişlerdi.. Bilhassa en üzüldüğü mevzuu, çıplaklığı, kal dırmışlardı ortadan. '

Mübarek ayaklarının üzerine bastığı taş ve "belini yasladığı diğer taş, incinmesin diye, süngerleşmişlerdi.. Katılıktan kurtulmuşlardı.

Hazreti Allah (C.C.) in gelecek kullan için ne büyük ibret sahnesiydi bu!..

Zaman zaman insanlar kuyu karanlığında sapıklığa düşeceklerdi- Müminleri, o bir avuç nur yığınlarım içlerinde eritmeye çalışacaklardı.. Soyacaklardı da, hayvanlaşmaları için kendileri gibi.

Buna rağmen, müminler, sabr edeceklerdi..

AJlahlanna sığınıp kurtuluşlarını dileyeceklerdi.

Ve elbette kurtulacaklardı.

O zaman kuyu karanlığmdaki sapıkların yüzüne, çığ gibi çoğalacak müminler yaptıklarını haykıracaklardı.

Böyle hadiseler her devirde olacaktı.

Hazreti Allah s C.C. t bunu haber veriyordu, sevgili en genç peygamberi Hazreti Yusuf (A.S.) ı kuyuda yalnız basma bırakmakla..

İbret şuradaydı ki, hiçbir insan yalnız değildi.

Madde yalnızlığı önemsizdi.. , Allah daima şahdamarmdan yakın, ve müminlere dosttu.. Yardımcıydı.. En büyük koruyucuydu.

Yersiz, boş bir kıskançlık uğruna, kardeşlerini kuyuya bırakan, vicdanlarını susturan, babalarına verdikleri sözü unutan, on üvey kardeş, dönerlerken, muhakkak ki, ağır ağjr yaptıklarının fenalığını idrak etmekteydiler..

Bunu susturmak ıcir., ,-'ahte hareketlerle şakalaşıyor re ■sir.t.Ianl.ar gibi gülüyorlardı.

Artık pek yakındaydılar.

Son mola verilince, birisi hatırlattı:

■Babamız Ya'kub'a ne diyeceğiz?...»

Bir başkası aldırmadı:

«Bunu önce konuşmuştuk.. Yusufu kurt kaptı diye-

«Diğerleri tasdik ettiler:

«Bu aklı bizzat babamız bize vermişti.. Nasıl bir yalan uyduracağımızı söylemişti.. Ama bilmeyerek tabiî.. Boş bulunup.»

«Tamam.. Ancak kurt kaptığını söylersek inandırabiliriz.»

(Nitekim Hazreti Muhammed (S.A.V.) şöyle buyurmuştu: İnsanlara telkin-i hüceet etmeyin, ipucu vermeyin. Sonra yalan söylerler. Bakınız, Ya'kub (A.S.) m oğulları, kurdun insan yediğini bilmezlerken o, kendilerine «Onu kurt yemesinden korkarım» diye telkinde bulunduğu için onlar da Yusuf'u kurdun yediğini söylediler.)

Bu yetmedi, hatırlatanlar oldu:

«Şu gömleğini ne yapacağız?...>

Akıllı sandıkları Efrayim sevindi :

«Gömleği kana bulayalım.. Babamız büsbütün ina-nır.y

Buna uydular..

iki oğlak kesip gömleği kanlarına buladılar.

Köy göründüğü zaman, ağlaşıyor, bağırıyor, üzerlerini yırtıp parçalıyorlardı..

Hallerini başka çobanlar gördüler.

Cinayete kalkışanlardan acı ilhamlar da yükseliyordu.

Tabiî bunlar can-ı yürekten söylenmiyordu:

Nasıl bir canavardı ki o.
Çoğumuzu gördüğü halde. Yalnız
kalanımıza saldırdı?. Karnını
onunla, doyurdu?.. Anlaşılacak,
çözülecek Meçhul değil bu?..

Hangi aç,
Tıka basa nimetlerle doldurulmuş,
Sofrayı bırakır da,
Kuru bir dilim ekmeğe gider?..
Sebeplenir ve çekMir?..
inanılması güçtür yaşanmadan.

Dinleyenler, köye koşuştular.

Bağırıyorlardı:

«Sevgili peygamberimizin oğulları pek perişanlar.»

Soruluyordu:

«Niçin?...»

«Ölüm feryadındalar..»

Leyya dışarıya fırlamıştı..

İlgilendi:

«Kaç kişiydiler?...»

«On.. Yusuf yoktu..»

Leyya parladı: Keski hepsi yok olsaydılar da Yusuf yaşasaydı.»

Bunu bir üvey anne söylüyordu..

Yusuf uğruna kendi evlatlarını fedadan çekinmiyordu.

Çok geçmedi.. On kardeş sürüleri kölelere bırakıp avluda çınar altında oturan ve sabırsızlıkla Yusuf'un dönmesini bekleyen, Hazreti Ya'kub (A.S.) m karşısına dizilip, selâm secdelerini yaptılar..

Bünyamin bir az daha iyileşmiş, o da dışarı çıkarılıp hasır üzerine yatırılmıştı.

Bünyamin üvey kardeşleri arasında Yusuf'u göremeyince inledi:

«Kardeşim!.. Kardeşim nerede?.. Yoksa şu güneş gibi, o da battı mı?..»

Hazreti Ya'kub (A.S.) m gözleri dolu doluydu.

Önce Rahil'i hatırladı.. Hazreti Yusuf (A.S.) in annesini.. Sonra, onun bir anne ve evladı ayınşını, cezalanmasını düşündü.

Demek sıra kendisine gelmişti?...

O anne ile evladı, atik davranıp kopmamalarını sağlayamadığı için, Hazreti Allah (C.C.), peygamber de olsa, ona ihtarını yapmıştı.. Hem de en acı bir şekilde..

Önce, Yusuf'u, bir an olsun ayrılığına tahammül edilmez derecede Hazreti Ya'kub (A.S.) a sevdirmişti.. Sonra çekip almıştı.

Hazreti Ya'kub (A.S.), Hazreti Yusuf (A.S.) in gördüğü rüya üzerinde de durdu tekrar.. Yusuf (A.S.) peygamberlikle şereflenecekti.. O halde hayatta olduğu kesindi..

Biraz olsun rahatladı Hazreti Ya'kub (A.S.)..

Ayrılığına tahammül göstermek pek zordu.. Bunu nas;l karşılayacağını düşünüyordu.

Katil oğullar hâlâ selâm secdesinden baş kaldırmamışlardı. Birisinin elinde de Hazreti Yusuf (A.S.) in alacalı gömleği vardı..

Kan içindeydi.

Hazreti Ya'kub (A.S.) in ihtarı üzerine doğruldular ve tekrar ağlaştılar..

Bu arada uydurdukları maceralarını anlattılar:

«Ey babamız.. Sakınan göze çöp batıyormuş.. Yusuf'u yolda pek eğlendirdik.. Menzilimize varınca, yarışmayı diledik.. Yusuf küçük olduğu için, onu eşyalarımızın başına bırakmıştık.. Ansızın bir kurt çıktı ve Yusuf'u kaptı.. Biz yetişene kadar yedi.. İşte gömleği ve üzerindeki kanlar şahitlerimizdir.. Fakat elbet sen inanmayacaksın.. Cezamıza razıvız..>,

Akşam ağlaya ağlaya babalarına geldiler. «Ey babamız, dediler, hakikaten biz »ittik. Yarış edecektik. Yusut'u da eşyamızın yanında bırakmıştık. (Bir de ne ".örelim) onu kurt yemiş!. Biz doğru söyleyenler olsak da (biliyoruz ki) sen bize inanıcı değilsin.»

(Yusuf: 16 - 17)

Hazreti Ya'kub (A.S.ı, Yusuf'un sağ olduğunu bildiği halde ağlamadan edemedi..

Ağlayış ve feryadı. Yusuf'a nasıl tahammül edeceği ndendi.

Gömleğini çekip aldı.

Öptü..

Kokladı..

Yüzüne gözüne sürdü.. Öyle ki yüzü kan içinde kaldı.

Çocuklarına cevap* verdi nihayet:

.<Nefisleriniz sizi aldattı..»

Bunu ret ettiler:

'İnan bize baba.»

Hazreti Ya'kub (A.S.). başını Yusuf'un bırakıldığı tarafa çevirdi..

Belki hemen fırlayacak, onu bizzat arayacaktı ve aratacaktı.. Madem ki hayattaydı, niçin bunu yapma-sındı?...

Aklına, Yusuf bulunursa, tekrar kardeşleri tarafından, bu sefer kesinlikle öldürüleceği geldi.. Ayrıca rüya belliydi, Yusuf pek yükselecekti.. Hüküm ve saltanat sahibi olacaktı..

Bu iki önemli sebep onu durdurdu.

Bir baba evladının geleceği için her şeye katlanmalıydı.

Başını çevirirken bunu dile getirdi:

«Artık bana şikâyet gerekmez.. Güzel bir sabır ister.»

Fakat yalanlarını hissettirdi:

«Bu güne kadar bu kurt kadar yavaş huylu bir kurt görmedim.. Oğlumu yemiş de sırtındaki gömleği yırtmamış.»

> Bir de üstüne yalan bir kan (bulaştırılmış olan) gömleğini getirdiler. (Ya'kub) dedi ki: Hayır, nefisleriniz sizi aldatıp (böyle büyük) bir işe sürüklemiş. Artık (bana düşen) güzel bir sabırdır. Sizin anlatmakta olduğunuz şeye karşı yardımına sığınılacak ancak Allahtır.»
>
> (Yusuf: 18)

Hazreti Ya'kub (A.S.) o gece, odasına çekilince, sabaha kadar hep ağladı ve dua etti..

Ümitsizliğe düşmemişti.. Ancak Yusuf'un ayrılık ateşi bağrını dağlıyordu.

Said bin Cübeyr (K.A.) bir keresinde âyetleri bera ber okumuştu:

> Ki onlar kendilerine bir bela geldiği zaman «Biz (dünyada) Allahm (teslim olmuş kulları) yız ve biz (ahirette de) ancak ona dönücüleriz.» diyenlerdir.
> Onlar (o teslimiyet ve istircaı gösterenler yok mu?) Kablerinden (gelen) mağfiretler ve rahmet hep onların üzerindedir ve onlar doğru yola erdirilenlerin ta kendileridir.
>
> (Bakare: 156-157)

«İnnaliIlahi ve iıına ileyhi râciûn - û>»>^ <J' H^ «nl/l cümlesi ıştırca cümlesidir.

Sait bin Cübeyr şöyle devam etmişti: «Bu ümmete verilen şu güzel haslet hiçbir ümmete nasip olmamıştır.. Eğer o, Ya'kub'a verilmiş olsaydı, gaip ettiği oğlu Yusuf hakkında esef etmez (Yûsuf: 84) bu âyeti okurdu.

Muhakkak ki öyleydi.

*
**

Ertesi sabah, Yusuf'a karşı birlikte suç işleyen on kardeş, sürülerini önlerine kattılar yine..

Hepsinin başları karışıktı.

Sözde babalarının böldüğü otlaklara gideceklerdi.

Her zamanki gibi öyle yapmadılar, tepe gerisinde birleştiler..

İstikametleri kuyu bölgesiydi.

Birbirlerine haber vermiyor, işi eğlenceye boğuyorlardı ama, onları kan tutmuştu.

Kuyuya yaklaşınca, durdular.

Sokulmadılar..

içlerinde en üzülen yine Yahuza'ydı.

Yusuf'u merak ediyordu..

Elinden gelse gidecek, onu kurtaracaktı..

Lâkin kardeşlerinden korkuyordu..

Çünkü Yusuf kurtulunca eve dönerdi..

Yusuf söz verse, başka ülkelere gideceğini söylese, hiç çekinmez, dediğini yapardı.

Cesaret edemiyordu..

Vicdanı, Yusuf'u kurtarıncaya kadar, hayatta tutmaktaydı.

Bu da ancak onu doyurmakla olurdu.

Entarisinin altına ekmek sakladı.. Su **tulumunu alıp** kuyuya gitmek için ayağa kalktı:

«Ben kuyuya gidiyorum..» dedi.

«Niçin?...»

«Su dolduracağım..»

itiraz ettiler:

«Biz de var...»

«Soğuk su içeceğim..»

Yahuza, kuyu başına varınca, geldiğini hissetirmedi. İçeriyi dinledi.. Yusuf oradaydı ve sağdı.. Demek hiç bir kervan geçmemişti henüz..

Ekmeği kuyuya attı ve ayrıldı.

Yahuza, o gün öğle ve ikindi de öyle yaptı..

Ertesi ve daha ertesi gün de..

Yani üç gün Yusuf (A.S.) ı besledi..

(Bazılarına göre Yusuf kuyuda **bir** gün kalmıştır.. Zayıf **bir** rivayettir.)

Nihayet üçüncü günün öğlesinde, Yahuz'a yine kuyuya gitmeye hazırlanırken, kardeşleri şüphelendiler ve ve onu takip ettiler.

O anda da, son tepe gerisinden çıngırak sesleri duydular.

Bağrıştılar:

«Bir kervan geliyor.. Medyen'den Mısır'a giden bir kervan..»

Yahuza durmak ve kardeşlerine katılmak zorunda kaldı.

Kayalar gerisine çekilmiş, kervanı gözlüyorlardı.

Kervan ağaçlar altında molaya geçti..

Tüccarlar iki kölelerini kuyuya su getirmeye gönderdiler.

Bu iki kişi Büşra **(Bisr)** ile **Mâlik bin Du'r'du.** (Yahut Zar).

Kervandakiler Medyen'de oturan îsmailîlere mensuptular.

Kuyu başına varınca, kovayı saldılar içine.

Hazreti Yusuf (A.S.) kovaya tutundu ve yeryüzüne çıktı.

Köleler şaşırdılar:

«Ne güzel bir çocuk!..» diye bağrıştılar.

Onları izleyen, on kardeş, Yusuf'un kurtulduğunu görünce gözlerini tamah bürüdü.

Hepsi birden kuyu basma koştular ve onu kurtaranlara .seslendiler:

«Biz bu kuyunun sahibiyiz.. O oıjlan chı kölemizdir.. Kaçmıştı..»

Hazreti Yusuf (A.S. I, tekrar kardeşlerine teslim edilirse hayatından olacağını biliyordu.

Kurtaranlar sordular:

«Öyle midir?.....-

«Evet. bu kuyu onlarındır, ben de kendilerindenim. ■

Bişr ile Mâlik, "Hazreti Yusuf /A.S.) ı elden çıkarmak istemiyorlardı.

Teklif ettiler:

«Madem ki kölenizdir ve kaçmıştır, yine kaçar.. En iyisi mi onu bize satın..-

Kardeşlerin arzusu da buydu esasen..

Pazarlıkta çabuk uyuştular.

O çağın dirhemine göre Yusuf'u sattılar.. Okka bölünemeyeceği için tahminî, az bir para aldılar.

Ayrılırlarken tenbihlediler:

«Onu bağlayın, çünkü kaçar...>

«Yusuf'u bağlattılar..

Şu öğüdü de verdiler:

«Belki kervandaki tüccarlar onu elinizden almak isterler, Kuyu sahiplerinin bir ticaret malı olarak sizlere teslim ettiklerini söylersiniz..»

(Yine bazı rivayetlere göre, Yusuf'u kuyudan çıka-

ranlar bizzat kardeşleridir ve ondan sonra kervandakile-re satmışlardır.

Fakat Kur'an'ı Kerim'in şu âyetleri, vakanın anla-tdan gibi olduğu mealindedir:)

> **Bir yolcu kafilesi gelip sakalarını (kuyu başına) yolladılar. O da kovasını saldı. «A, müjde, dedi, işte bir civan»!. Onu bir ticaret mali gibi sakladılar. Allah ise ne yapacaklarını biliciydi. Onu değersiz bir pahaya, birkaç dirheme sattılar. Onlar bunun hakkmda rağbetsizdiler.**
>
> **(Yusuf: 19-20)**

Yusuf'un kardeşleri orada pek durmadılar.

Sürülerinin yanma döndüler.

Yine kervanı gözlüyorlardı.

Malik bin (Da'r) ile Bişr (Büşra) Yusuf'u mola yerine getirmişlerdi..

Tüccarlar Yusuf (A.S.) ı görür görmez, hayran kaldılar.

Sordular:

«Bu kimdir?...?»

Buşra öğrendiği cevabı verdi.

Çünkü, Yusuf'u bulduğunu, yahut ucuz bir fiyata aldığını söylerse, elinden kaparlardı.. Mısır'a götürürse pek pahalı satar, zengin olurdu.. Arkadaşı Malik'le kazançlarını paylaşırlardı.

«Onu, kuyu sahipleri bize teslim ettiler.. Mısır'a ticaret malı olarak götüreceğiz.. Satacağız.. Dönüşte parasını kuyu sahiplerine teslim edeceğiz.. >

Bu söz karşısında, tüccarların hevesleri kursaklarında kaldı.. Geleneğe göre zorbalık yapamazlardı.

Kervan, az loıııı y>lıı <;ıktı,

lln/ıcıı Yunul (A."■) m kimlikleri, kervanı Mısır ıı ı ı ı h Itrini " "• " lıiadllcı

bulunca, dorln bir «Oh!» çektiler..

Iı| ılı ı İni ti roümuı oldu:

onu öldürmeden Vuıuf'dan kurtulduk..

A ı ı ı ı ı hftbiffli I gibi, hiçbirimi*! ayni etmeden, se-

ı dulır: i'rK Üzgündür

ama..»

Zaman neyi unutturmaz?...» Km t

kaptığına da inanmadı..»

■ Evet.. ■

* Yusuf'un yaşadığına inanıyor..»

«înansın..»

«Bize kırgındır.. Affetmez.. Yusuf'un dönüşünü bek in-... .

«Bekleyedursun.. Hangi insan satıldı da yurduna döndü. Hele Mısır gibi bir yere giden!.. Kimbilir o uçsuz bucaksız topraklara dağılan kabilelerin hangisinde, iş ağırlığından, bir yılda on yıl kadar çökecekler!...»

**

O akşam Hazreti Ya'kub (A.S.), oğulları günlük tekmil vermeye geldikleri zaman, hepsinin neşeli olduklarını sezdi.

için için hükmünü verdi.

«Yusuf'u sakladıkları yerden belli ki artık bir kervana satıp uzaklaştırmışlar.. Kendilerini sevmem için elden geleni yapıyorlar. Fakat onlara daima Yusuf'u hatırlatmalı, huzursuzluk içinde yaşatmalıyım.»

Nasıl yapacaktı bunu?..

îlk ailesi ve Yusuf ile Büriyamin'in teyzesiyle analığı olan Leyya, dışarda akşam yemeği için ekmek kızartıyordu.

Kokusu onlara kadar geliyordu.

Ayrıca bir şarkı da söylüyordu.

Hazreti Ya'kub (A.S.), çocuklarına susmalarını işaret etti ve onları şarkıyı dinlemeye mecbur tuttu:

Nefsimizi yerden yere çalıp Bizi
insanlık şerefinden. Eden şeytan
giderken Attığı kahkahalar
Beynimize diken gibi batar.

Artık dışımız sakattır.. Daima o
kötülük öğreticisini, Sapıklığa
götürücüyü Koltuk değneği diye
Taşımaya mecburuz.. ■ Yoksa ayağa
kalkmamız ne mümkün!..

Belki ilerde iyileşiriz.. Bedenimizdeki
yarala kapanır. Çevremiz bizi*
sağlam sanır. Hayır, içimizde birisi
var ki, Edilenleri, yapılanları
unutmaz.. Sık sık hatırlatır.

O zaman don vurmuş bir Meyva bahçesine
döneriz.. Dallarımızda açan bahar çiçekleri.
Yani neşemiz, gülüşümüz, huzurumuz, Tajı
kesilir.

Leyya'nın şarkısı bitince. Hazreti Ya'kub (A.S.) oğullarını savdı.. Yine için için söylendi: «işte böyle olaylarla huzurunuz kaçacak...»

Ertesi sabah, sürüler hazırlanırken, Hazreti Ya'kub (A.S.) Leyya'ya haber saldı.. Çağırdı. Teklifte bulundu:

«Ey Leyya!.. Bünyamin'in hastalığı dolayısıyla hellimiz epeyce sıkıldık. Gezmek hakkımızdır.. Bünyamin'i hazırlarsan iyi olur..»

«Nereye gideceğiz?...»

«Kısmet artık..»

Leyya bu fikri beğendi.. Bünyamin'i hazırlayıp yetiştirdi. Hazreti Ya'kub (A.S.) da oğullarını bekletmişti..

Hep birlikte, sürüleri otiata otlata ilerlediler.

Oğulları istikameti değiştirmek istediler, yol çatalında. Hazreti Ya'kub (A.S.) İsrar etti:

«Hayır, Yusuf'u kurdun yediği yere gideceğiz..»

'Hâlâ Yusuf mu?..»

«Evet, daima o..»

«Niçin gidiyoruz?...»

«Kemiklerini toplayacağım ve annesinin mezarı yanına defnedeceğim.. Bu bir vazifedir...»

Oğullar sarardılar ve şaşırdılar..

Güç toparlandılar.. Elbet bir bahene buluruz fikrin-deydiler..

Olay yerine varılınca, daha Hazreti Ya'kub (A.S.) anlatmadan, onlar konuştular:

«îşte Yusuf şurada duruyordu.. Biz ilerdeki kayaya kadar yarıştık.. Dönüp baktığımızda kurt Yusuf'u para-lamıştı..»

«Ama hani kemikleri?...»

«Sürüyüp götürdü zahir gece.. Yahut başka canavarlar.»

Leyya bir tarafa çekilmişti..

Bünyamin yanındaydı..

Her ikisi de havayı kokluyorlardı.

Bünyamin dayanamadı, babasını uyardı:

«Ey Peygamber babam!.. Burası ne garip yer.. Hava Yusuf kardeşimin kokusuyla dolu.. îmkân olup alınsa ve bir bez gibi sıkılsa Yusuf'un güzelliğinden başka şey damlamayacak..»

Ağlamayan kimse yoktu..

Nerdeyse kardeşleri suçlarını itiraf edeceklerdi.

Yine çıngırak sesi duydular.

Bir kervan gelmiş, kuyu başında mola vermişti..

Köleler su çekiyorlardı..

Birisi bağırdı:

«Hayret edilecek şey doğrusu!. Bu kuyunun suyu bulanıktı ve yarı yarıya acıydı.. Şimdi gökyüzü kadar temiz, bal gibi tatlı ve ıtır gibi kokuludur..»

Bu yetti.

Kervandakiler su başına koşuştular.. İçtiler hep. Kanmak bilmiyorlardı..

Kölenin sözlerini tamamlıyorlardı:

«O kadar da soğuk..»

Birisi hislerini saklamadı:

«Kuyuya eğilince, suda kıpırdayan bir nur görüyorum.. Putlarımızın üzerine örtü gibi çekiliyor.. Kızamıyorum da ona.. Aksine zincirleri sökülen köleler gibi aydınlığa çıkıp hürriyetimi kazanıyorum..»

Bütün bu konuşmaları, Hazreti Ya'kub (A.S.), Leyya, Bünyamin ve diğer oğullar işitiyorlardı..

Kervan gidince, ilk dayanamayan Bünyamin oldu.

Kuyu başına koştu..

Kovayı uzattı.. Doldurup çekti.

İçti içti.

Bu sırada diğerleri yanına gelmişlerdi.

Bünyamin, tekrar kovayı kuyuya sarkıttı.

Anlatıyordu:

«Su ve kuyunun havası hakikaten, kervandakilerin anlattıkları gibi.. Fakat ben daha ileri şeyler hissettim.. Kardeşim Yusuf'un benliği, güzelliği, rengi, kokusu sinmiş her tarafa.. Ayrıca, suda hüzün çırpınıyor.. Sanki su değil o.. Melekler inmişler ve ağlamışlar. Kuyuyu dolduranlar, onların gözyaşlarıdır..»

Hazreti Ya'kub (A.S.), aynı şeyleri yaşadı.

Fazla olarak, kuyunun yakınlarıyla ilgilendi.

Orada kardeşlerin ayak izlerini gördü..

Anlayacağını anlamıştı..

Hele Hazreti Yusuf (A.S.) in ayak izlerine raslaym-ca, önlerinde çökmeden edemedi..

Okşadı yavaş yavaş..

Bu hareketinde hürmet vardı.

Yusuf'un, peygamberlikle şereflendiği gerçekti onun için.

Kimseye bir şey söylemedi..

Oğullan davarları yayarlarken ve Leyya, öğle için koyun kızartırken, Hazreti Ya'kub (A.S.) aynı yerde kaldı.

Namaz kıldı.. Dua etti..

Hazreti Yusuf (A.S.) m bir an önce makamına ulaşmasını Allah'dan diledi..

Son sözleri şunlar oldu:

«Bana artık bu ayrılığa dayanmak düşüyor.. Bunda, ne kadar muvaffak olacağım?.. Allah bilir ve takdir eder.»

IV

ESİR PAZARINDA BİR PEYGAMBER

Aradan dokuz gün geçmişti.

Hazreti Ya'kub (A.S.), Leyya'ya Hazreti Yusuf (A.S.) in kanlı entarisini yıkatmış, hep yanında bulunduruyordu.

İçecek suyu bittikca, kuyuya gidiyor, dolduruyordu.

Çok günlerini orada geçiriyordu..

Kardeşler endişedeydiler.

«Babamız farkına vardı.. Mısır'dan gelecek bir kervanı gözlüyor.. Bizi cezalandıracak..»

Bazıları o fikirde değildiler:

«Hayır, Ya'kub (A.S.) yalrız oğlunun kaybolduğu, kurdun yediği yerde, hatırlarında yaşıyor. Bunu istiyor.. Zamanla bıkar.. Esasen sık sık üç saat geliş, üç saat dönüş, yola dayanamaz.. Yaşı nerdeyse yüzon'a ulaşacak..

Arkada kalanlar, böyle bir hayatı yaşarlarken, Yusuf'u alan kervan, sekiz günlük bir yolculuktan sonra Mısır'a ulaşmıştı.

Bütün tüccar eşyası, şehrin en büyük pazarına indirilmişti..

Büşra ile Mâlik de Hazreti Yusuf (A.S.) ı almışlar, pazarın esir satılan kısmına götürmüşlerdi..

Âdet olduğu üzere Hazreti Yusuf (A.S.) ı bağırtıyorlardı.

«Beni satın alacak kimse yok mu?...»

Hazreti Yusuf (A.S.) ı satın alacak çok kimse vardı, hattâ bütün Mısır halkıydı aynı arzuyu güdenler.

Lâkin Yusuf'u her gören, güzelliği karşısında donup kalıyordu.. Sahiplerinden ücretini soruyor, akla durgunluk veren para istendiğini öğrenince, boynu bükük çekilip gidiyordu.

Daha Hazreti Yusuf (A.S.) m pazara götürülüşü-nün ikinci saati dolmadan, bir adam saraya doğru var gücüyle koşmaya başlamıştı..

O tarihte Mısır tahtında oturan Fravn, Amalika soyundan gelme Reyyan **bin Velid (Velid bin Belyan)** di.

Sarayının bir kısmında, bitişik olarak (Aziz) otururdu.

(Aziz) bir bakıma şimdiki Başvekil'in karşılığıydı.

Çünkü ordunun Başkumandanı, Hazinedar yani Maliye Bakanı, Başvezirdi..

Mısır Aziz'i ferasetli bir zattı.. Pek yaşhydı.

Çocuğu olmuyordu (bazı rivayetlere göre Asenat adında bir kızı vardır.)

Mısır Azizi'nin adı **Kıtfir (Kıtfir-Itfir-Katin-Katfir-Atfir-Potifar)** di.

Kendi pek yaşlı ve erkeklikten kesildiği halde, çok *genç,* güzel bir ailesi vardı.

-Adı Zeliha'ydı.. Fakat Araplar (Zelîha), acemler (Züleyha), halk (Ziliha) derlerdi.. (Bazı rivayetlere göre onun adı Râîl, yahut Râiyl'di.. Ra'il de deniyordu..)

Saraya doğru koşan adam, saray bahçesine girince, fravn tarafına gitmedi.. Doğruca Mısır Azizi Ruvahip oğlu Kıtfir'in köşküne yöneldi..

İçeri girip, Aziz Kıtfir'in önünde secdeye kapandı ve emir alıp doğrulunca, boşandı:

Uyanıkken rüya görülür mü?.. Hayal
edilen muratlar yaşanır mı?.. Oluyor,
hepsi oluyor bunların.

İnanmayan esir pazarına koşsun..
Güneşten bir parçanın kopup Yere
indiğini anlasın..

Daha fazla gecikmek,
Ele geçen fırsatı kaçırmaktır..
Ömür boyu dövünmek artık fayda vermez.

Mısır Azizi anlayacağını anlamıştı..

Gülümsedi:

«Ey kahyam, yine heyecanlandın.. Kimbilir nasıl bir cariye ile karşılaştın?...»

«Cariye değil ey sahibim.. Köle.. Çocuk köle.. Yaşı daha on yedi var yok.. Medyen'deki Ismaililer getirdiler.. İbranîymiş.. Onu gördüğün anda, şu bahçeler, saraylar, her türlü güzellik gözlerinde perdelenir..»

Mısır Azizi Kıtfir, kâhyasının doğru konuştuğunu bilirdi.

Atını hazırlattı ve esir pazarına gitti.

«Beni satın alacak bir kimse yok mu?...»

Hazreti Yusuf (A.S.) hâlâ bağırıyordu:

Kıtfir bu sözleri öyle işitmedi.

Göğsü açıldı.. Şöyle doldular yüreğine:

«Ben esir pazarında satılan ilk peygamberim.. Beni al. Her şeyini vererek al.. Çünkü bedenime aldanma, ben sana en büyük zenginliği, saadeti bağışlamakta aracı olacağım.. Her iki dünyada Allanın rızasında kalacaksın.. Cennetlerde yaşayacaksın.. İş ki bana uyup, Allahıma teslim olasm.. Vahdaniyetten kopmayasın..»

Aziz, kahyaya döndü:

«Ne isterlerse ver ve Yusuf'u al peşimden gel..» dedi.

Kahya emri derhal yaptı ve Yusuf'u bağlarından çözdürdü, sahibinin^ peşinden yürüdü.

Saraya vardıkları zaman, kahya Yusuf'u yıkattı.. Yeni elbiseler verdi..

Bu esnada, Mısır Azizi Kıtfir, ailesi Zeliha'yla öğle yemeği yiyordu..

Zeliha, kocasının neşeli olduğunu farketmişti.

Sordu:

«Ey Kıtfir, sen bugün pek başkasın..»

«Memnun olmadın mı?..»

«Elbette.. Fakat meraktayım, anlat..»

«Ey Zeliha, ben pek yaşlıyım, sen ise aksine genç ve güzelsin.. Kader bizi birleştirdi.. Evladımız yok. Her anne gibi, senin de evlad sahibi olmak hakkmdır.. Buna ben mâni oldum.. Ancak, sen bir evlâtlıkla oyalanabileceğim söyledin.. Ne kadar erkek - kız çocuk getirdimse, içindeki eksikliği tamamlayamadılar..»

«Bunlar doğru ey Kıftir.. Benim için nasıl çırpındığını unutamam..»

«Bu gün esir pazarında on yedi yaşlarında ibranî bir oğlanın satıldığını haber verdiler.. Gidip gördüm.. Ağzım açık kaldı.. Güzelliğini tarif edemem.. Belki yeryüzü güzellikleri birleşse ancak ayağma ulaşırlar-.. Bana öyle geldi ki güneşle ay evlendiler ve bu çocuk dünyaya geldi.. Çünkü bir nur yığınıdır.. Hele gözlerinden fışkıran zeka.. Hele aklı, uysallığı, sıcakkanlılığı, havasında -ki koku!.. Sanırım onu pek beğeneceksin.. Kalbindeki evlatlık hasreti dinecek. Bağrına bastıracaksın.. İyi yetiştirir, şerefinde tutarsan bize pek faydalı olur.. Gerçekten öz evlat ediniriz.. Kendisiyle karşılaşıp gözlerine bakın-

ca garip garip bir şey oldu., içimi okudu ve cevap verdi sanki.. O halde rüya tabirinde o yaşta ileridir.. Bu ilmi kazanmıştır..»

Mısır Aziz'i daha konuşacaktı.

Kapı vuruldu ve kahya Hazretı Yusuf (A.S.) ı getirdi.

Zeliha, Hazreti Yusuf (A.S.)a bakar bakmaz kararını verdi :

«Ey Kıtfir, bu çocukta anlattıklarından fazlaları var. Kabul ettim ve onu arzuna göre yetiştireceğim.. Evlâdımız olacak.»

> Onu satın alan bir Mısırlı, karısına dedi ki : «Bunun makamını (indimizde) şerefli tut. Umulur ki bize faydası olur. Yahut onu evlât ediniriz, tşte Yusuf'u böylece arz(-ı Mısır) da yerleştirdik. Ve ona rüya tabirini öğrettik. Allah emrinde (hakim ve) galiptir. Fakat insanların çoğu bunu bilmezler.»
>
> (Yusuf : 21)

*
**

Hazreti Yusuf (A.S.h daha saraya girmesiyle beraber, saray hemen bereketlendi.. Neşe kaynağı oldu.

Aziz Kıtfir, Hazreti Yusuf (A.S.) ı anlamıştı.

Bütün işleri ona bıraktı..

Hazreti Yusuf (A.S.) da, yaşından umulmayan bir dirayetle, her aldığı vazifenin uhdesinden geldi.

Kuyuda kendisine vahy gelmiş, peygamberliği müjdelenmişti ama, henüz, îmana çağırma emri almamıştı.

Muhakkak ki, Hazreti Allah (C.C.) onu yetiştiriyor, hazırlıyordu..

Hazreti Yusuf (A.S.) hemen hemen her gece, yatagına çekilince sevgili babası peygamber Hazreti Ya'kub (A.S.) ı düşünüyordu.

Bir de öz kardeşi Büıyamin'i.

Kimbüir nasıl hâlâ dövünüp yakınıyorlardı!..

Çünkü, Hazreti Yusuf (A.S.), onu kuyuya atan kardeşlerinin babalarına kurt masalını anlatacaklarını işit-mişti.

Elbette babası inanmıştı..

Bir kaç gün Hazreti Yusuf (A.S.!. böyle düşündü

Fakat sonra ansızın uyandı..

Babası rüyasını tâbir ederken, ileride peygamber olacağını söylememiş miydi?.. Demek üvey kardeşlerinin uydurdukları kurt masalına inanmayacaktı.. Ancak, ayrılık gözyaşları dökecekti..

O halde, kendisi niçin babasına hayatta olduğunu bildirmesindi?.. Çağırıp kavuşmasmdı?..

Ne gibi bir sakınca vardı bunda?..

Haydi diyelim ki, babası onu hayatına kastederler, yahut saltanat ve hükümdarlıktan olur korkusuyla arat-mamıştı.. istikbali uğruna ayrılığa katlanmıştı.. İşte, emniyetteydi.. Bir çeşit saltanat sürüyordu..

Hazreti Yusuf (A.S.). bu düşüncelerinden de çabuk vaz geçti.

Belki onu bağırlarına basanlar, anne ve babası olduğunu öğrenip onlara kavuşunca, muhabbetleri sönerdi.. Uzaklaştırırlardı.. Ve açılan ikbal yolu kapanırdı.

Ayrıca, Hazreti Yusuf (A.S.) aldığı ilk vahyi hatırlıyordu kuyu içinde..

Hazreti Allah (C.C.) şunu vâd buyurmuştu :

> ..... Biz de kendisine: «Andolsun ki sen onlara, hiç farkında değillerken, (bir gün) bu islerini haber vereceksin.» diye vahyettik.
>
> (Yusuf : 15)

Bir gün!.. Evet bir gün..
O bir gün Hazreti Allah (C.C.) m **emrindeydi..**
Kendisi buyuracaktı..
Demek Hazreti Yusuf sabredecekti..

Hazreti Allah (C.C.) hangi vadini gerçekleştirmemişti ki!.

Hazreti Yusuf (A.S.) artık, böyle bir muhakemeden sonra, **rahatladı.. İşlerine** daha **fazla sarıldı..**

Yıllar birbirlerini kovaladılar..

Nihayet altı yıl sonra, **yirmi üç yaşındayken,** tekrar vahy'le **hüküm** ve ilim kazandı.

> **O, tam erginlik çağma girince kendisine hüküm ve ilim verdik, işte iyi hareket eden insanları biz böyle mükafatlandırırız.**
>
> **(Yusuf** : 22)

Burada buyurulan ilim ve hikmet, ister amelî, ister nazarî olsun, en başta, Hazreti Allah (C.C.) in buyurduğu enbiya sünnetlerine, sırlarına, nazil olan sahifelerin ve vahylerin inceliklerine, Allahın kelimelerinin vukufuna aitti şüphesiz..

Böylece Hazreti Yusuf (A.S.), bir peygamberin kuşanması gerekli bütün zafer silâhlarını elde etmişti.

Seviniyordu..

Çünkü ilk safha : Peygamberlikle müjdelenmesiydi.

ikinci safha : Hazırlanmasıydı.

O halde üçüncü safha başlayacaktı yakında..

Yani sapıkları vahdaniyete, tek bir Allah'a, çağırış safhası..

Hazreti Yusuf (A.S.) bunu sabırsızlıkla bekliyordu.

Hazreti Allah (C.C.) emretmeden yapamazdı.

Lâkin, dünya hayatında da bu bezendiği ilim ve hikmetin gücünden faydalanıyordu.

Gerek Aziz'in sarayında, gerekse şehirde, olan bir çok hadiseleri kolaylıkla, en doğru bir şekilde karara bağlıyordu.

Adaletine ve hakemliğindeki doğruluğa şaşırmayan kalmıyordu..

Yalnız sahip ve sahibesinin değil, bütün halkın gözünün bebeğiydi.

Gelmiş geçmiş peygamberlerin sırlarına vakıf olduğu için kendisini onlarla mukayese ediyordu :

En genç peygamber olandı.

Esir pazarında satılan peygamberdi.

Peygamber olduğu halde köleydi..

Daha da bunlara benzer bir çok özelliklere sahipti.

İşi düşüp şehirde gezinirken, hakkında yükselen i! hamlarda çok şeyler bulunurdu :

Artık tarlamı sürmek için Güneşin
doğmasını beklemiyorum. Uykuya da
karanlık gerekli değil. Güneş ve ay'la
dizdizeyim... Bereket, huzur, saadet,
Her türlü murad, kapımdan girdi.

Nil nehri nedir ki!.. Nihayet
güney dağlarında Hızı kesile
kesile Ovada uyuklayan,
Denize güç yetişip Canına
kıyan bir sızıntı.

Halbuki öyle bir rahmete kavuştum ki,
Çağlayanları kalbimde Beklediğim şarkıları
söyler.. Damarlarımda bir anne Sevgisiyle,
sıcaklığıyla gezinir.

Yaşamak istiyorum..
Haberliyim çok şeyden..
Biliyorum, öğrendim,
insan karın tokluğuyla yaşamaz yalnız.
Ona ruhunu besleyecek,
Şerefini kazandıracak, imkânı vermeli.

* **

iyi, güzel şeylerdi bunlar.. Hazret: Yusuf (A.S.), Mısır'ın sevgilisiydi. Aranıyor, görülmese ilgileniliyor, telâşa bile düşülüyordu..

Bilhassa Mısır Azizi, yani sahibi ve babalığı, nefsinden çok ona itimat ediyordu.. Yusuf'un vaıhğıyla sürekli bir baharda yaşıyordu, ömrünün son demlerinde.

Lâkin. Hazreti Yusuf (A.S.) a takdir buyurulan çile dolmamıştı.. Bitmemişti.

İblis kollarını sıvamıştı çünkü..

Hazreti Yusuf (A.S.) peygamber olduğu ve her şeye karşı masum bulunduğu için, ona yaklaşamıyordu.

Dolambaçlı yollardan, peygamberle uğraşmak çaresine baş vurmuştu.. Kullanacağı maşa elindeydi.

O, Mısır Azizi'nin ailesi Zeliha'ydı.

Şeytanlarından en güvendiğini kalbine oturttu..

Fit verdi.

«Ey değil Mısır'ın, yeryüzünün en güzel kızı!. Yaşın henüz kaçln ?.. Nihayet otuzunda bile değilsin.. Hani çocukların?.. Kocanla onun ihtiyarlığında evlendin.. Sevgiyi, muhabbeti tatmadın.. Halâ bakiresin.. Yığın yığın elmaslar, bu bir eli yağda, bir eli balda hayat neye yarar!.. Şöyle bir çevreni dinlesen, sana acımadık tek bir kişinin bulunmadığını anlarsın.. Şaşma, ne mi yapa-

cağını düşünüyorsun?.. Pek kolay.. Aynı çatı altında, insanların güzelliğinin yansım toplamış, erginlik çağına ulaşmış, henüz kadın tanımamış birisi var.. Yani evlatlığın Yusuf.. Niçin evlâtüğm olsun?.. Kölendir kısacası.. Kocan asla farkına varmaz.. Onu mahremiyetine çek.. Bu gençlik, güzellik sürekli değildir.. Solmadan hayattan kâm al..»

Zeliha, kalbindekileri hep işitiyordu.

Direniyordu..

Nihayet kadındı.. Zayıftı.. Hisleriyle hareket ederdi. Durumu da onu şeytanın gösterdiği istikamete gitmesine müsaitti.. Ansızın değişti..

Hazreti Yusuf (A.S.) ı gördükçe, o kadar uğraşmasına rağmen, ona asla evlât gözüyle bakamadı.. Yüzünü ateş baştı.. Damarları yandı.. Kalbi alevlendi..

Yavaş yavaş, Hazreti Yusuf (A.S.) ı baştan çıkarıcı söz ve hareketlerde bulundu.

Lâkin Hazreti Yusuf (A.S.), hep sahibesine temiz yürekle bakıyordu..

Onun bu hali, Zeliha'yı büsbütün kamçıladı..

Onuru kırıldı..

Sandı ki Yusuf (A.S.), güzelliğine gururludur ve Zeliha'nın güzelliğinden habersizdir'., önce sert davrandı..

Yusuf (A.S.) bunları yumuşak huyuyla geçiştirdi.. Zeliha çare kalmayınca, kendisi fedakârlıkta bulundu..

Bir gün özene bezene süslendi..

diri uiandl ve Yusuf (A.S.) ı çağırdı..

Bahane elliği emirleri vardı..

Sonra anının tasarladığı oyuna girişti..

Şöyle konuştu :

«Ey Yusuf, saçların ne kadar güzel!..»

Hazreti Yusuf (A.S.) umulmadık bir haberle karşılık verdi :

«Bedenimden ilk dökülecek olanlar saçlarımdır.»

Zeliha duymamazlığa geldi :

«Gözlerin de pek güzel ey Yusuf..»

Hazreti Yusuf (A.S.) cevabını tamamladı :

«Bedenimden ilk yere akacak olanlar gözlerimdir.»

Zeliha, aldırmıyor, hep soruyor, hayranlığını dile getiriyordu.. Hazreti Yusuf (A.S.) da karşılıkta bulunuyordu.

«Hele yüzün ne kadar güzel!..»

«Yüzüm toprak olmaya mahkûmdur..»

Zeliha, o gün bu kadarla yetindi.. Yusuf (A.S.) ı savdı.

Yalnız kalınca, nerdeyse çıldırmak üzereydi..

Yine şeytan ona akıl verdi :

<Ey Zeliha!. Bu ibrani köleye söz tesir etmez.. Ansızın saldır, fikrini hareketlerinle yap.. O zaman kazanacağını göreceksin.»

Zeliha başka çıkar yol görmedi.

Ertesi gün, kocası, bitişik saraya geçince, yine süslendi.. Açılabileceği kadar açıldı..

Yusuf (A.S.)ı çağırdı.

Yusuf (A.S.) odaya girip, Zeliha'yı o halde görünce, geri dönmek istedi.. •••Vakitsiz girdim..» diyerek özür diledi.

Kadın şehvet dolu kalınlaşan sesiyle emir verdi :

•-Ziyanı yok.. Beri gel....

Hazreti Yusuf (A.S.), bir kere daha baktı Zeliha'-ya...

Kapıya yürüdü..

Zeliha daha çabuk davrandı.. Kapıları kapattı içerden.

Tekrar ihtar etti, sedire giderken :

«Sana söylüyorum, beri gel..»

Hazreti Yusuf (A.S.), ansızın babasının hayalini karşısında gördü.

Babası Hazreti Ya'kub (A.S.), oğlunu ayıplarcasına parmağını dişlerinin arasına sıkıştırmıştı.

Hazreti Yusuf (A.S.), babasının mı, yoksa başka bir sesin mi ihtarım da işitti:

«Ey Yusuf, kadınla birleşme.. Ona yaklaşmadığın sürece ufuktaki kuş gibi olursun.. Sana kimse el uzata-rnaz. Biiieşirsen, öldükten sonra yere yuvarlanan kuşa benzersin.. Yahut, kadınla münasebette bulunmadıkça öyle bir öküze benzersin ki, boynunu kimse döndüremez, aksindeyse can çekişmekte olan öküzü andırırsın.. Boynuzlarının diplerine sokulan karıncalara bile karşı koyamazsın..»

Hazreti Yusuf (A.S.) kapatıldığı oda dıvarında şu Âyetin yazılı olduğunu da gördü :

> Zinaya yaklaşmayın. Çünkü o, şüphesiz **bir haksızlıktır. Kötü bir yoldur.**
>
> (tsrâ' : 32)

Hazreti Yusuf (A.S.) toparlandı.

îşte sevgili Allahı zinayı değil, ona niyyeti, başlangıcı, bile yasaklıyor, fenalığını haber veriyordu.

Babasını görmesi, duyduğu sözler ve gördüğü yazılı âyet, elbette ki Hazreti Allah (C.C.) in ona lütfettiği burhanlardı.

Hazreti Yusuf (A.S.), Zeliha'nm ısrarlarına Allah adını anarak ve yasaklarını anlatarak, efendisi Aziz'in itimadını ileri sürerek cevap veriyordu..

Fakat Zeliha, çıldırmıştı bir kere.

Onun bulunduğu evdeki (kadın) onun nefsinden murat almak istedi. Kapıları sun sıkı kapadı ve: «Sana söylüyorum, beri gel.» dedi. O ise: «Allaha sığınırım, doğrusu o benim efen-dimdir. O bana güzel bir mevki vermiştir. Hakikat şudur ki zalimler asla felah bulmaz.» dedi. O (kadın) andolsun, ona niyyeti kurmuştu. Eğer Rabbinin burhanım görmemiş olsaydı (belki Yusuf da) onu kast etmiş gitmişti. İşte biz ondan fenalığı, fuhşu bertaraf edelim diye böyle (burhan gösterdik). Çünkü o, tâatte ih-lâsa erdirilmiş kullarımdandı.

(Yusuf : 23-24)

Hazreti Yusuf (A.S.), Hazreti Allah (C.C.) in gösterdiği ve gönderdiği burhanlardan önce ona kast ettiği şey, arzusunu ifa değildi.. Belki üzerine yürüyüp dövecekti.

Çünkü peygamberler masumdular..

Hazreti Allah, değil peygambere, bir veliye Feth vakî olduğu zaman, Allah onun yetmiş iki zulmet damarını söküp atar ki, onların bir kısmından yalan, bir kısmından kibir, kiminden riya, kiminden dünya muhabbeti, kiminden de şehvet ve zina sevgisi ve saire gibi kötülükler neş'et eder. Veliler hakkında durum bu olunca, ya ismetle yaratılan, zatı ancak bu suretle neşet eden bir peygamber hakkında nasıl olmak lâzım geleceği düşünülmelidir.

O halde Hazreti Yusuf'un kastı ancak ve ancak, Ze-liha'yı dövmek, böylece aklını başına getirmekti..

Hazreti Yusuf (A.S.) kadını dövemedi de..

Çünkü ona yaklaşmak istemiyordu..

Kapıya koştu..

Zeliha da yetişti..

Kapıyı Yusuf açmış, koridora çıkmıştı ama, Zeliha hırsını yenemedi, önce Hazreti Yusuf (A.S.) m **yüzünü tırmaladı.. Sonra gömleğine, durması için asıldı.. Gömleği arkadan yırtıldı..**

Orada ayak sesleri duyarak **durdular.**

Çünkü Zeliha'nın kocası Mısır Aziz'i Kıtfir, Zeüha'-mn **amcazadesiyle beraber geliyordu..**

Kadın ona koştu..

Yusuf (A.S.) in kendisine taarruz ettiği iftirasını uydurdu.

İkisi de kapıya koştular. O (kadın) bunun gömleğini boylu boyunca arkasından yırttı. Kapının yanında (kadının) efendisine rastgeldiler. (Kadın) dedi ki: «Zevcene kötülük etmek isteyenin cezası zindana atılmaktan, yahut acıklı bir azaptan başka ne olabilir?..»

(Yusuf : 25)

Zeliha'nın «Çok acıklı azaptan» muradı, iyi bir dayaktı.

Yusuf da kendisini savundu:

(Yusuf): «O, kendisi, dedi, benim nefsimden murad almak istedi....»

(Yusuf : **26)**

Kıtfir kararsızdı..

Hepsini peşine taktı.. Sarayda en yakın odanın kapısını açtı.. Oda boştu..

Burası **Fravn'ın kızının saçlarını tarayan, kadının odasıydı.. Çocuğu beşikte uyuyordu..**

Kıtfir çeşitli şahitler buldu..
Bunun ikisi akhyladı :

1. Hazreti Yusuf (A.S.) in yüzü tırmalanmıştı.
2. Gömleği arkadan yırtılmıştı.. Üçüncü şahitliği de Zeliha'nm amcazadesi yaptı : «Gömleğin önden yahut arkadan yırtılması önernli-Durum meydanda, Zeliha yalan söylüyor..»

dir

> .... **Onun (kadının) yakınlarından biri de şehadet etti ki: «Eğer gömleği önünden yırtılmışa (kadm) doğru söylemiştir. Bu ise yalancılardandır.**
>
> **(Yusuf** : 20)

Bu üç şahit **(tırmık yaraları, gömleğin bizzat durumu ve Zeliha'nm amcazadesinin sözleri)** yeterli gelmemiş olacaktı ki, Hazreti Allah (C.C.), beşikte uyuklayan çocuğu da dile getirtti, o da Zeliha'nm aleyhinde şehadette bulundu.

(Ibni Abbas (K.A.) sunu rivayet eder :. Hazreti Muhanımed (S.A.V.) e sorulmuştu.. Cevab **buyurdu .**

> **— Küçük yaşta üç yavru konuştu. Birincisi, Fravn kızının saçını tarıyan kadının oğlu olup, Yusuf'un beraatine şahitlik etmiştir. İkincisi Cüreyein macerasına kansan çocuktur. Diğeri ise İsa bin Meryem'dir.)**

Odada, Zeliha'nm amcazadesi sözlerine devam etti :

> **«(Yok) eğer gömleği arkadan yırüldıysa (kadın) yalan söylemiştir.. Bu ise doğru söyleyicilerdendir.»**
>
> **(Yusuf: 27)**

Zeliha'nm kocası Kıtfir, bu dört gerçek delil karşısında Zeliha'yı azarladı :

> Vaktaki (zevci, Yusuf'un gömleğinin) ardan yırtılmış olduğunu gördü. «Şüphesiz ki **bu.** sizin (siz kadınların) fendinizdir. Çünkü sizin fendiniz büyüktür.» dedi.
>
> (Yûsuf: 28)

gençliğini,

Kıtfir, kendisinin yaşlılığını, Zeliha'nm Yusuf'un masumiyetini düşündü bir zaman..

Meselenin en doğru hâl şekli ona göre. Yusuf'un susması, Zeliha'nm tövbe etmesiydi.

Buna riayet ederlerse kapanırdı..

Tekrarlanmaz ümidindeydi..

Bu şekilde emir verdi :

> «Vusul, sen bundan (bu meseleyi söylemekten) vaz geç. (Ey kadın) sen de günahına istiğfar et. Çünkü sen cidden günahkârlardan oldun.»
>
> (Yûsuf: 29)

Fakat gerek Kıtfir, gerekse odada bulunanlar, koridordaki bazı cariyelerin onları dinlediklerini bilmiyorlardı.

Bu cariyeler, durmadılar.

Sarayla temasla bulunan eşraf ailelerine haberi yetiştirdiler..

Böylece Zeliha, kısa zamanda, dile düştü. Toplanıyor, gülüşerek alay ediyorlardı.. Bazıları da Zeliha'nm tamamen sapıttığım açıkça söylüyorlardı.

Şehirdeki bir kısım kadınlar : «Azizin karısı, delikanlısının nefsinden murat almak istiyormuş. Sevgi, yüreğinin zarına işlemiş. Görüyoruz ki o, muhakkak apaçık bir sapıklıkdadır» dedi (Ier.)

(Yûsuf: 30)

Mısır Azizinin hışmından korktukları için de bir kısmı gizliden gizliye dedi kodu yapıyorlardı.

Fakat Zeliha, gizli de olsa yapılan dedi koduları duydu.

Aklını çalıştırdı..

Olanları saklayamazdı..

Fakat aşka duçar oluşunu haklı gösterebilirdi..

Şehrin bütün ileri kadınlarını yemeğe davet etti..

Güzel bir sofra hazırladı..

Üzerinde her türlü yiyecek ve içecekler vardı..

Meyva pek boldu..

Kadınlar geldiler.. Yerlerine oturdular..

Zeliha, her birinin eline bir bıçak verdi ve Yusuf'u çağırdı..

Kadınlar Yusuf, odaya girince donup kaldılar.. Çünkü Hazreti Yusuf (A.S.) a insanüstü bir varlık gözüyle baktılar.. Hepsinin yürekleri oynadı.. Hayal ettikleri en yüce şerefi, hattâ melekliği yakıştırdılar..

Öylesine kendilerini unutmuşlardı ki, meyva soyuyoruz sanarak bıçaklarla ellerini kestiler.

Vaktaki (kadın) onların gizliden gizliye yaptıkları dedi koduları işitti, kendilerine (davetçi) yolladı. Onlar için (rahatça) yaslanacak bir yer (ve bir sofra) hazırladı, onlardan her birine birer de bıçak verdi. (Yusuf'a): «Çık karşılarına»

dedi. Şimdi onlar bunu görünce kendisini büyük bir varlık olarak tanıdılar. (Hayranlıklarından) ellerini kestiler ve dediler: «Allahı tenzih ederiz. Bu, bir be^er değildir.. Bu, çok şerefli bir melekten başka (bir şey) değildir.»

(Yûsuf: 31)

Zeliha, durumdan memnundu..

Haklı olduğunu tekrarladı.. Fikrinde inat edeceğini **söyledi ve eğer Yusuf yine kendisini** ret ederse **zindana attıracağını haber verdi..**

(Kadın) dedi : «İşte beni kendisi hakkında ayıpladığınız şu gördüğünüz (zat) dır. Aıdederim, onun nefsinden ben murat istedim de o, namuskârlüt gösterip (reddetti). Yemin ederim, eğer o, kendisine emr edeceğimi yapmazsa her halde zindana atılacak ve her halde zillete uğrayanlardan olacaktır.»

(Yûsuf: 32)

Zeliha, bu itirafı yaptıktan ve bilhassa, Yusuf'a başına gelecekleri duyurduktan sonra, onu dışarıya gönderdi.

Hazreti Yusuf (A.S.) pek üzgündü.

Odasına çekildi..

Allahına yalvardı, böyle bir günâh işlemektense zindana atılmayı diledi.

(Yusuf) dedi: «Ey Rabbim, zindan bana bunların davet edegeldikleri şey **('i irtikâb etmek) ten daha sevgilidir. Eğer sen bunların tuzaklarını benden döndürmezsen (belki) onlara meyle-der, cahillerden olurum..»**

(Yûsuf: 33)

Dedi koduları Mısır Aziz'i Kıtfir de işitmişti.

Bilhassa karısı Zeliha'nm yaptıkları ona anlatılmıştı.

Kıtfir, Hz. Yusuf (A.S.) m masumiyetini biliyordu.

Fakat, Zeliha'nm tehdidi pek önemliydi.

Hele halkın dedi-koduları..

O halde, bir zaman için, Zeliha, evden çıkmamalıydı..

Hazreti Yusuf (A.S.) da zindana konmalıydı..

Zaman neyi unutturmazdı?..

Üç beş ay yeterdi bu işe.. Yusuf'u tekrar zindandan çıkartırdı.. Zeliha da, toparlanır, bu fena arzusundan kurtulurdu..

Halk, başka dedi kodular üzerine eğilirdi..

Elbette bütün bunlar Hazreti Allah (C.C.) in takdiriydiler.

Hazreti Yusuf (A.S.) m duasını kabul etmişti.

> Bunun üzerine Rabbi onun duasını kabul etti de onların tuzaklarım kendisinden savdı. Çünkü O, hakkıyla işitenin, her şeyi bilenin ta kendisidir.
>
> (Yûsuf: 34)

Mısır Asizi Kıtfir, bir süre daha düşündükten sonra karısı Zeliha'ya da fikıini açtı..

Zeliha, kabul etti..

Böylece kan-koca, Hazreti Yusuf (A.S.) m apaçık burhanlarla belli olan masumiyetine rağmen, onu zindana gönderdiler..

Birisi şerefim, diğeri çiğnenin kadınlık gururunu ön plâna almıştı..

> Sonra, gördükleri bütün o delillerin arduıdai! mutlaka onu bir zamana kadar zindana atmaları (reyi) onlara zahir oldu.
>
> (Yûsuf: 35)

V

ZİNDANDA İLK VAZİFE

Evet, kuyuda Hazreti Yusuf (A.S.)..

Esir pazarında Hazreti Yusuf (A.S.)..

Bir köle olarak sarayda Hazreti Yusuf (A.S.)..

Ve şimdi de zindanda Hazreti Yusuf (A.S.)..

O Hazreti Yusuf ki 17 yaşında rüya görmüştü., babası Hazreti Ya'kub (A.S.) rüyasını yorumlamış, peygamber olacağını, mülkü saltanata kavuşacağını, rüya tabiri ilmini öğreneceğini müjdelemişti..

Kuyuda ilk vahyi ayni yıl, 17 yaşında alarak peygamberlikle şeref lenmişti..

Yirmi üç yaşında rüya tabiri ilmini ve diğer ilmi hikmetleri tebellüğ ederek, peygamberliğin her imkânına kavuşmuştu.

Heyecanla vazifeye başlama emrini bekliyordu.. Fakat hani?.. Henüz emir verilmemişti.. Aksine zindana atılmıştı.. Ne zaman çıkacağı söylenmemişti.. Zindanda kimin rüyasını tabir edecekti?.. Yahut hangi suçluyu Allah'a teslim olmaya çağıracaktı ?..

Çağırsa da böyle suçlular onu dinlerler miydi?.. —107

Bir kadının meyli nelere sebep olmuştu!..

Halbuki Hazreti Yusuf (A.S.) bir an önce, rüyasının gerçekleşmesini bekliyordu..

Hele babası Hazreti Ya'kub (A.S.) in onu nasıl içi kan ağlaya ağlaya beklediğini düşündükçe..

Hazreti Yusuf (A.S.), Hazreti Allah (C.C.) m emrinde derin ve bilmediği hikmetler bulunduğunu hesaplayarak, kadere rıza gösteriyordu.

Zindana atıldığının daha ilk gününde, Allah'ına sığınarak, içinden şahsına ait bütün bu ve benzeri kaygıları attı..

Zindan şehrin dışmdaydı..

Müdür, Hazreti Yusuf (A.S.) görünce, ona ısındı.. Hikâyesini esasen Mısır Azizinden olsun, eşraf kadınlarının yaptığı dedikodularda^ olsun, öğrenmişti.

Ona ısınmakla beraber acımıştı da..

Yirmi üç yaşındaki bu henüz erginlik çağındaki insan, öyle bir güzelliğiyle, canavar ruhlu diğer hapislerin içinde nasıl barınacaktı?..

Ne yapsmdı?.. O da emir kuluydu.

Hazreti Yusuf (A.S.) ı koğuşa yolladı ve yerini gösterdi.

Hazreti Yusuf (A.S.) kendisine, insandan gayrı gözle bakan suçlulara içi sızlıya sızlıya gözlerini gezdirdi..

Henüz sapıkları, Allanma teslim etme emrini almamıştı ama, elbette, onlara her hususta yardımcı olur, hazırîlkta bulunurdu.

Esasen her aklı başındaki mümin insanın vazifesi değil miydi muhtaçlara iyilik yapmak, elden geldiği kadar ihsanda bulunmak?..

Hazreti Yusuf (A.S.) çekinmedi, derhal işe başladı..

Böylece zindan günlerini çabuk geçirecekti de..

Tenbel tenbel pineklerse her dakika bir yıl kadar uzardı.

Hapislerin dertleri de pek çoktu.

Hastalar vardı.. Ziyaret ediyor, iyileşmelerine çalışıyordu.

Ümitsizler, mahzunlar vardı.. Öyle güzel sözler söylüyordu ki, onlarda gam namına bir şey kalmıyordu.

Kasten, işkence diye, dar yere konmuşlar vardı.. Bunlara manevî gıdalarını vererek, o dar yerlerini zümrüt yeşilliğinde ovalar misali genişletiyordu.

Fakirler vardı.. Yardımlaşma kolu kurarak, iane topladı.. İhtiyaçlarını giderdi.

Hapisler daima rüyalarından geleceklerini çıkarmaya çalışırlardı.. Tek dayanakları rüyalarıydı.. Hazreti Yusuf (A.S.) saklamadı, rüya tabiri ilmine sahip olduğunu anlatarak, rüyaları tabir etti. Bu tabirleri, hiç şaşmadan gerçekleşiyordu.

Yusuf (A.S.) bu ve benzeri yakınlığıyla, bütün hapislerin gözbebeği, koruyucu meleği, olmuştu..

Bunu farkeden hapishane müdürü, kendisini hapislerin başına memur etti..

Hapishanede her günün, her saatinde görülen kavgalar, isyanlar, dinmişti..

Sanki karakış tükenmiş, zindan sürekli bir bahar havasında yaşıyordu..

Hazreti Yusuf (A.S.), zindanda birkaç gün içinde, böylesine huzuru sağlarken, dışarda da başka bir hadise cereyan ediyordu.

Bir sabah erkenden, Fravn Reyyan bin Velid (Ve-lid bin Belyan) ı behemahal görmek üzere, yaşlı bir kadın, sarayın kapısına dayandı.

Amalika soyundan gelme Fravn Reyyan bin Velid, merhametli bir insandı.. Diğer insanlara, Fravnlara benzemezdi.. Kendisini görmek isteyen herkesi huzuruna almaları için emir vermişti.

Saray kapı muhafızları, mecbur kalıp, kadını içeri aldılar.. Fravn Reyyan bahçede geziniyordu.. Ona götürdüler ve yalnız bıraktılar..

Kadın, kötü niyetle gelmişti.. Yalan uydurup, Fravn'ın gözüne girecek ve armağan alacaktı..

Kötü niyetini gizlemesini becererek, yalanını sıraladı: «Ey Fravn'ım!.. Bilir misin ki hayatın tehlikededir?. Hem de en yakınların buna hazırlanıyorlar..» Fravn Reyyan ilgilendi : «Yakınlarım mı?.. Sen neler söylüyorsun?.. Ben iyilik etmediğim kimseyi hatırlamıyorum..» Kadın önce bir atasözünü hatırlattı :

Boşuna uğraşma,
Gözlerini yorma,
Saçım, başını, burnunu bile göremezsin.
Bakışların şaşüaşır ancak..

Sana, yakınlarını görmen için, Bir yabancı lâzımdır. Durgun bir suya, Aynaya bile güvenme.. Çünkü dilsizdir onlar..

Sarınacağın tek yardımcı
Gerçek bir dost olmalıdır..
Karşılık beklemeden, Avuç açmadan, Anlatan bir dost..

Devam etıi :

«İşte o dost benim.. Yaşım yüzü aştı.. Dünyadan beklediğim hiçbir şey yok.. Lâkin şimdiye kadar senin gibi

bir Fravn Mısır'a gelmediği için, halka acıyorum..* Fravn kandı :

«Sana inanıyorum ey kadın.. Ne biliyorsan anlat..» «Olur.. Tabiî sen de farkındasm, Bizans Kayser'i daima Mısır'a göz dikmiştir.. Zorla Mısır'ı ele geçiremeye-ceğini anlayınca, halkın senin çevrende .sim sıkı kenetlendiğini hesapladı.. Sana suikast hazırladı.. En güvenilir adamını buraya gönderdi.. Adam bana misafir indi.. Kendisinden şüphelendim.. Ağzını aramak için, senin bana yaptığın zulümleri anlattım.. Kandı.. Seni öldürmeye geldiğini, yardımcı olmamı istedi.. Ben de onu tam suç üstünde yakalamam için, kendisiyle Sofracım (Ekmekçi başını) ve Şerbetçini (Şarabcmı) tanıttım.. Uyuştular.. Adamdan para aldılar.. Seni zehirleyecekler. Adam onların bunu yapmaları için yemin ettirince, ümit dolu bir halde, çekilip gitti dün gece.. Ben de sana koştum..»

Fravn Reyyan bin Velid, kadına bir kese altın verip savdı.

Şaşkınlık içindeydi.

Çünkü kadının anlattığı iki adamı, en güvendiği hizmetkârlarıydı..

Çağırıp sorguya çekti onları..

İtiraf etmediler..

Çünkü yoktu böyle bir hazırlık..

Fravn, tahkikat bitene kadar, .onlara dokunmadı. Hislerine yenilip boyunlarını vurdurmadı.. Her ikisini zindana yollattı.

Hapishane müdürü, onları da Hazreti Yusuf (A.S.) m emrine vermişti.

Sofracıbaşmm (ekmekçinin) ismi Mahieb'di.

Sakisi (şerbetçi, şarapçı) sının adı da Neba (Nebu)y-du.

Kadının anlattığına göre, asıl zehirlemeyi yapacak

olan Sofracı başı Mahleb'di.. Şerbetçi Neba ona yardım edecekti.

Onunla beraber zindana iki de delikanlı girdi..

(Yûsuf: 36)

Mahlep ile Neba, Hazreti Yusuf (A.S.) in. hapislere ettiği yardımlara ve onların sevgilerini kazanmasına şaşırdılar.

Bir çeşit içlerine kıskançlık **girmişti..**

Fravn'a bu derece yakın oluşları onlara gurur veriyordu. İstiyorlardı ki, hapislerin hepsi kendilerine hürmet etsinler.

Halbuki bekledikleri itibarı ve saygıyı göremediler.

Hapisler, Hazreti Yusuf (A.S.) ı tercih etmişlerdi.. Onların bir iftiraya kurban gittiklerini, kurtuldukları zaman, başlarına iş açacaklarını düşünmemişlerdi..

Hazreti Yusuf (A.S.), hemen peşinden, hapse atılan bu iki insanla da ilgilendi ve yardıma koştu..

Fakat onlar her türlü yardımı ret ettiler..

Günler geçti..

Sofracıyla şerbetçi, tahliyelerini bekleşip duruyorlardı.

Bir şeye de dikkat etmişlerdi :

Hazreti Yusuf (A.S.), hapislerin her sabah gördükleri rüyaları yorumluyordu..

Baş başa verdiler..

Hazreti Yusuf (A.S.) a bir oyun oynamayı ve hapislerin gözlerinden düşürmeyi kararlaştırdılar..

Hiçbir rüya görmedikleri halde, bir sabah Hazreti Yusuf (A.S.) a rüya gördüklerini söylediler ve tabirini istediler..

îlk sözü **Neba aldı.**

«Rüyamda bir asma ansızın filizlendi.. Filizlerin her hirinden salkım salkım üzümler peyda **oldu.. Ben üzümleri** sıkıyor ve **bir** kaseye **dolduruyorum..** Sonunda **Fravn'a** şırayı ikram ettim.» dedi.

Sofracıbaşı Mahlep ise kendi rüyasını anlattı :

... Bunlardan biri : «Ben rüyamda kendimi şarab (üzüm) sıkıyor gördüm» dedi. Öbürü de: «Ben de rüyamda kendimi başımda ekmek götürüyor, kuşlar da ondan (keknıeleyib) yiyor gördüm.» dedi. «Bize bunun tabirini haber ver. Çünkü biz seni iyilik edenlerden görüyoruz.»

(Yûsuf: 36)

Hazreti Yusuf (A.S.) a vahy geldi.

Bu iki insan yalan söylüyorlardı.. Önce onları ima-:na çağırması emredildi.. Eğer gelmezlerse davetin doğruluğunu isbat için gayıptan haber verme mucizesi ihsan edilecekti Hazreti Yusuf (A.S.)a. Her peygambere çeşitli mucizeler ihsan buyrulduğu gibi.

Hazreti Yusuf (A.S.), onları Allah'a teslime çağırırsa ve muvaffak olursa, elbette bu iki adam kendileri yalanlarını itiraf edeceklerdi..

Hazreti Yusuf (A.S.) sevinmişti..

Böylece, Hazreti Allah'ın ibret olarak tanıttığı peygamberler içinde, hapiste vazifeye başlayan ilk peygamber olacaktı.

Rüya tabirini bir tarafa bıraktı..

Anlattı anlattı :

Dedi ki : «Size rızıklanacağınız bir taam gelecek oldu mu, ben muhakkak onun ne olduğunu size **daha gelmezden evvel haber veririm. Bu, Rab-**

bimîn bana öğrettiği ilimlerdendir. Çünkü bt'ıı Allaha inanmaz bir kavmin dinini -ki onlar âlsi-reti inkâr edenlerin ta kendileridir- terkeltim». «Atalarım İbrahim'in, İshak'ın, Ya'kub'un, dinine uydum. Allaha her hangi bir şeyi ortak tutmanız bizim için (doğru) olamaz. Bu (tev-hid) bize ve insanlara Allah'ın hıtf-ii inayptm-dendir. Fakat insanların pek çoğu (buna karşı) şükretmezler.» «Ey zindan arkadaşlarım, dar-ma-dağıntk birçok düzme tanrılar mı hayırlıdır, yoksa hepsine ve her şeye galib, kahhar olan bir tek Allah mı?..» «Sizin Allah'ı bırakıp tapdıklarınız kendinizin ve atalarınızın takmış oldukları (kuru) adlardan başkası değildir. Allah bunlara hiç bir burhan indirmemiştir. Hüküm Allahtan başkasının (elinde) değildir. O, kendisinden gayriye ibadet etmemenizi emr eylemiştir. Dosdoğru din işte budur. Fakat nisanların pek çoğu bilmezler.»

(Yûsuf: 37-40)

Sofracıbaşı ile Şerbetçibaşı, birbirlerine bakıştılar.

Sofracıbaşı bir kahkaha attı..

Hatırlattı :

«Biz sana rüyalarımızın tabirini sormuştuk.- Sen ise başka şeylerden bahsederek bizi oyalıyor, tabirden kaçıyorsun.. Yoksa bu rüyaları tabirden aciz misin?.. Hapis arkadaşlarını aldatıyor muydun?..»

Hazreti Yusuf (A.S.) pek üzüldü..

îşte, iki sapık vardı karşısında ne için konuştuğunu anlamamışlardı.. Hattâ rüyalarının yalan olduğunu yüzlerine vuruşunu bile..

Çevrelerini diğer hapisler kuşatmışlardı.

Hazreti Yusuf (A.S.) a inançları tamdı..

Sofracıbaşının kahkahasına ve konuşmasına sinir-lenmişlerdi..

Hazreti Yusuf (A.S.) ilk sözlerinde gayıptan haber verme mueizesine sahip olduğunu hissettirmişti.

Şimdi de rüyalarını, ki o da gayıptan haber vermekti, tâbir mucizesini gösterdi..

Şöyle dedi :

Ey zindan arkadaşlarım, (rüyalarınıza gelince) biriniz efendisine şarap içirecek, diğeri ise asılıp tepesinden kuşlar yiyecektir. İşte hakkında fetva istemekte olduğunuz mesele böylece olup bitmiştir.

(Yusuf : 41)

Kurtulacak olan Şerbetçi Neba'ydı.. Asılacak olan ise Sofracıbaşı Mahleb'di.. Mahlep yine kahkaha attı ve itiraf etti : «Ey Yusuf!.. Biz seni imtihan etmek için bu yalan rüyaları uydurmuştuk..»

Hazreti Yusuf (A.S.) aldırmadı.. Cevap verdi :

«Böylece hüküm edilmiştir...*

Hazreti Yusuf (A.S.) bu kadarla da kalmadı.

Kurtulacak olan Şerbetçi Neba'ya ricada bulundu :

«Ey Neba, kurtulduğun vakit, Fravn yanında beni hatırla, iftiraya uğradığımı söyle, kurtulayım..»

Böylece konuşması, Hazreti Yusuf (A.S.) m bir an için şeytana kapılmasından ileri gelmişti.. Hazreti Allah (C.C.) ı unutmuş, bir kuldan yardım dilemişti.. Halbuki önce Allah'a sığınacak, sonra ricasını yapacaktı..

Hazreti Yusuf (A.S.) şeytandan çabuk kurtuldu ama, iş işten geçmiştj..

Hazreti Allah (C.C.) hükmünü vermişti.
Bunu Hazreti Yusuf (A.S.) a bile duyurmuştu :

> **Bu ikisinden kurtulacağını bildiği kimseye dedi ki: «Beni efendinin yanında an.» Fakat şeytan, efendisine anmayı ona unutturdu da bu yüzden (Yusuf) daha nice yıllar zindanda kaldı.**
>
> **(Yusuf ; 42)**

Hazreti Yusuf (A.S.) peygamber olduğu için masumdu. Şeytan ona sokulamazdı.. Sokulması, boş bulunması şeklinde olmuştu. Fakat kurtulacak olan Neba'ya, yine Allanın emriyle şeytan, Hazreti Yusuf (A.S.) ı fravn yanında hatırlatmıyaçaktı. Böylece Hazreti Yusuf (A.S.) uzun yıllar zindanda kalacaktı.

Hazreti Yusuf (A.S.), Şerbetçiden öyle rica etmesi üzerine bir ses duydu hemen .

> — **Ey Yusuf, sen benden başkasını koruyucu edindin., bunun bir cezası olarak hapislik ce zanı uzatacağım..**

Hazreti Yusuf (A.S.) kendisine vahyedildiğini anladı.

Ağladı ve yalvardı :

> — Ey **Rabbim, katlandığım belaların çoğu yü zünden kalbimde unutkanlık husule geldiği için, yanlış bir söz sarfettim. Beni belalara kat landıran kardeşlerime yazıklar olsun.**

Hazreti Yusuf (A.S.) eğer öyle konuşmamış olsaydı, elbette zindanda daha fazla kalmayacaktı..

iki yıl sonra Fravn'm sofracıbaşısıyla, şerbetçisi tahliye edildiler..

Hazreti Yusuf (A.S.) in rüyalarını, yalan da olsa,

yorumladığı gibi, ekmekçibaşı Mahlep asıldı ve başını kuşlar yediler.. Şerbetçibaşı Neba ise kurtuldu.. Aynı vazifesine devam etti.

Lâkin, Fravn'a, Hazreti Yusuf (,A.S.) dan söz açmayı unuttu uzun zaman..

Tam beş yü daha Hazreti Yusuf (A.S.) zindanda kaldı.

Otuz yaşına girmişti.. Yedi yıl hapsolunmuştu.

(Yedi yıl hapsolunduğunda ekseriyet vardır. Hattâ günü gelince Vehb şunları söylemiştir :

> **— Eyyüb yedi yıl eziyet çekti. Yusuf yedi yıl hapiste kaldı.. Bıhtunnasar eezaya çarptınla-rak yedi yıl yırtıcı hayvanların arasında bıra kıldı.**

Hazreti Yusuf (A.S.) m rüyayı beşinci yılda tabir ettiğini ve ceza olarak daha yedi yıl kaldığını, toplam cezasının 12 yıl olduğunu söyleyenler ise, o» iki rakamı üzerine şu sırlan da atfederler :

> **— Yusuf sûresi 42 nci âyetteki (Ezkerni indi rabbike — *^j '-&£ <Jy^*** **) cümlesinin arap-ça harf toplamı 12 dir.**
>
> **Aylar on ikidir.**
>
> **(Lâ ilahe illeüâh) cümlesinin aslı 12 dir.**
>
> **(Muhammedün Resûlüllâh) cümlesi aslı 12 dir.**

Ya'kub (A.S.) m oğullarının sayısı da 12 dir. Fakat (7) ve (12) rakamlarındaki sırlara rağmen, Hazreti Yusuf (A.S.) in zindanda yedi yü kaldığı ilerideki hayatına uymakta ve bunda ittifaka yakın tefsirlerde bulunulmaktadır.

*
**

Evet, Hazreti Yusuf (A.S.) in yalan rüyaları tabirinden iki yıl sonra, Ekmekçibaşı asılmış, Şerbetçi başı Neba kurtulup vazifesine devam etmişti.. Lâkin Hazreti Yusuf (A.S.) ı zindanda unutmuştu..

Eu unutuşu **beş** yıl sürmüştü..

Yusuf **otuz** yaşındaydı..

Hicretten önce 1871 (M.Ö.1249) yılı yaşanıyordu

Bir sabah Mısır Fravnı Reyyan bin Velıd şaşkın halde yatağından fırladı. Kâhinleri istedi.

Herkes ne olduğunu şaşırmıştı..

Kâhinler, bulunup getirildiler.. Karşısına dizilip secde ettiler..

Fravn Reyyan acele konuştu :

«Ben bir rüya gördüm.. Derhal yorumlanmasını istiyorum. Çünkü bu derece açık rüyayı hiç yaşamamıştım.»

Anlattı da :

«Yedi zayıf sığır yedi semiz sığırı yedi ve yedi yeşil başak yanında . yedi kuru başak duruyordu.. Pek korktum..»

Kâhinler düşündüler.. Bir
manâ veremediler.. Bunu
açıkladılar :

«Karma karışık bir rüya görmüşsün.. Yorumlayanlayız..»

Bazıları sebep de söyledi: «Böyle
rüyalar yalancıdır...»

(Bir gün Mısır) Padişah (ı) dedi ki: «Ben rüyamda kendilerini yedi zayıf (ûıeğ)in yemekte olduğu yedi semiz inekle yedi yeşil başak ve diğer (yedi) kuru (başak) görüyorum. Ey ileri gelenler (kâhinler), eğer rüya tâbir ediyorsanız benim bu rüyamı da hâlledin.» dedi.

Onlar da dediler ki: «(Bunlar) karma karışık (ve yalancı) düşlerdir. Biz böyle rüyaların tâbirini bilici değiliz.»

(Yusuf : 43, 44)

Kâhinler gittikten sonra, Fravn Reyyan bin Velid, üzüldü..
Gözünü kapayamıyordu.. Çünkü aynı
rüyayı görüyordu..

îşte Nil akıyordu.. Ondan yedi semiz inek çıktı. Arkasından aynı ırmaktan yedi cılız inek göründü.. Sazlar arasında gezinen semiz inekleri yediler..

Fravn, rüyasının ikinci kısmını da yaşıyordu : Yedi yeşil başak önündeydi.. Yedi -kuru başak peydahlandı ve yeşil başaklara dolanıp onları yuttular..

Bütün bu hâdiseler cereyan ederken, Fravn Reyyan bin Velid'in şerbetçisi, sık sık yanına giriyor ve şerbet getiriyordu.

Fravnın rüyasını kâhinlere anlatmasını ve onların verdiği cevabı işitmişti..

Nihayet dayanamadı anlattı:

«Ey sahibim.. Benim büyük suçum var. Hatırlarsan, beş yıl önce, ben ve sofracıbaşı iftiraya uğrayıp zindana atılmıştık. Orada Mısır Aziz'i Kıtfir'in ibranî kölesi Yusuf vardı.. Herkesin rüyasını, tabir ediyor ve doğru çıkıyordu.. Biz de yalan iki rüya söyledik.. Önce yalanımızı, dolambaçlı cümlelerle hatırlattı, sonra onları tabir etti.. Aynen çıktı.. Ben kurtuldum, Ekmekçibaşı asıldı. Yusuf, kurtulduğum zaman, halini sana anlatmamı istemişti.. Ben beş yıl oluyor ki unuttum.. Emredersen zindana koşayım, rüyanı tabir etsin.»

(Zindandaki) iki (arkadaş) dan kurtulanı, nice zaman sonra (Yusufu) hatırladı da dedi ki: «Ben size onun tabirini haber vereyim.. Hemen beni gönderin.»

(Yusuf : 45)

Şerbetçi Neba (Nebu), izin çıkınca, şehir dışındaki hapishaneye koştu.. Önce bir ilhamla, Yusuf (A.S.)n unuttuğu için özür diledi :

Sıkıntı demir bukağıdır..
Can yaktıkça tnsan
kurtuluşu için Neler vaad
etmez!.

Kurtulunca da,
Belki korkusundan,
Başını arkaya çevirmek değü,
Aynı hatıraları yâd etmekten korkar.

Böylece yapılan iyilikler unutulur, Verilen
sözler çiğnenir.. Kabahat kimindir?..
Araştırılamaz ki..

Hazreti Yusuf (A.S.) acı acı gülümsedi :

«Kabahat senin değil, benimdir..» dedi.. «Allahıma şükürler olsun ki, sanırım, artık cezamı tamamlamış görünüyor.. Çünkü seni gönderdi.. Anlat geliş sebebini..»

Şerbetçibaşı Neba, Fravn Reyyan'm gördüğü iki safhalı rüyayı hikâye etti.. Kâhinlerin tabir edemediklerini ekledi.. Ve bunu yorumlamasını rica etti.

Hazreti Yusuf (A.S.) bekletmeden sırrı çözdü :

«Yedi semiz inek, bereketli yedi yıldır.. Yedi zayıf inek yedi kıtlık yılıdır.. Yedi yeşil başak bol mahsullü yedi yıl, yedi kuru başak ise yine yedi kıtlık yılıdır.»

Bu kadarı da kâfi miydi?..

Şerbetçibaşı Neba fetva da istedi..

Hazreti Yusuf (A.S.) bunu verdi ve çareyi anlattı.

(Zindana gidip) «Yusuf, ey çok doğru sözlü (dedi) kendisini yedi zayıf (inek) yemekte olan yedi semiz inekle yedi yeşil ve diğer (yedi) kuru başak hakkında bize bir fetva ver. Ümit ederim ki halka (isabetli cevabınızla) dönerim. Belki (bu suretle) onlar (senin yüce kadrini) bilirler.»

(Yusuf dedi : «Yedi sene adet(iniz) veçhile ekin ekin. Yiyeceğiniz az bir miktar hariç olmak üzere biçtiklerinizi başağında bırakın». «Sonra bunun ardından yedi kurak (yıl) gelecek, (tohumluk için) saklayacağınız az bir mikdar hariç olmak üzere önceden biriktirdiklerinizi yiyip bitirecek.»

«Sonra bunun ardından bir yd gelecek ki insanlar onda (yani o zaman) yağmura kavuşturulacak ve ondan sıkıp sağacaklar.»

(Yûsuf: 46-49)

⁂

Şerbetçi Neba, seviç içinde, tekrar saraya koştu ve Fravn'm karşısına çıkıp, Yusuf'un rüyayı nasıl tabir ettiğini anlattı.

Fravn'm bütün korkusu dağıldı.

Düşüncesini açıkladı :

«Yusuf pek akıl ve kiyaset, tedbir, sahibiymiş.. Hem rüyayı yorumladı, hem de alınacak çareyi haber verdi..»

«Evet ey sahibim..»

«Hemen Yusuf zindandan çıkarılsın ve bana getirilsin..»

Şerbetçi Nebu, büsbütün sevindi.

Zindana koştu..

Müjdeyi verdi Yusuf (A.S.) a..

Fakat Hazreti Yusuf (A.S.) zindandan beraat etmiş bir halde, yüz aklığıyla çıkmak istiyordu..

Şerbetçi Nebu'ya Aziz tarafından zindana atılış sebebini anlattı Fravn'm, kadınlardan durumu incelemesini,, eğer masumiyetine kanaat getirirse zindandan çıkacağını söyledi.

> (Bunu duyan) Padişah dedi ki: «Onu (Yusufu) bana getirin.» Bunun üzerine ona elçi gelince: «Efendine dön de ellerini kesen o kadınların zoru neydi, kendisine sor. Şüphe yok ki benim Rabbim onların fendini hakkıyla bilicidir.» dedi.
>
> (Yûsuf: 50)

Şerbetçi Nebu tekrar Fravn'a gitti.. Yusuf (A.S.)m arzusunu söyledi..

Fra\'n Reyyan bin Velid, henüz zindandan beraat etmeden çıkmak istemeyen bir insana ilk defa rastlıyordu.

Onu görmeden pek takdir etti..

Arzusunu yerine getirdi..

Mısır Azizini, karısı Zeliha'yı ve ellerini kesen kadınları, Zeliha'nın şahitlik yapan amcazadesini huzuruna çağırttı..

Hepsini inceden inceye dinledi..

Hakikati konuşmayan çıkmadı.

> (Padişah o kadınları toplayıp) dedi: «Yusuf'un nefsinden kâm almak istediğiniz zaman ne halde idiniz?.. (Kadınlar): Hâşâ, dediler, Allah için biz onun üstünde bir fenalık bilmedik.» Aziz'in karısı da şöyle dedi: «Şimdi hak meydana çıktı. Ben onun nefsinden murat almak istedim. O ise seksiz şüphesiz doğru söyleyenlerdendir.»
>
> (Yûsuf: 51)

Şerbetçi Neba, tahkikatın neticesini de Hazreti Yusuf (A.S.) a götürdü..

Hazreti Yusuf (A.S.) hâlâ müteessirdi.. Bu tahkikatı niçin yaptırdığını tekrar hatırlattı. Ondan sonra da, Allahmın ikâzı olmasa nefsini öyle bir günâhtan kurtaramayacağını itiraf etti.

> (Elçi gidip de Yusuf'a bu kafi itirafı naklettikten sonra o, dedi ki: «(Benim) bu (itirafa lüzum görüşüm azizin) gıyabında kendisine hakikaten hainlik etmediğimi ve Allanın, hainlerin hilesini hiç şüphesiz muvaffakiyete erdir-meyeceğini onun da bilmesi içindi,»
>
> «(Bununla beraber) ben nefsimi tebrie etmem. Çünkü nefs, olanca şiddetiyle kötülüğü emredendir muhakkak. Meğer ki Rabbimin esirgemiş bulunduğu (bir nefs) ola. Zira Rabbim çok yarhğayıcı, çok esirgeyicidir.
>
> (Yûsuf: 52-53)

Fravn Reyyan bin Velid, Hazreti Yusuf (A.S.) in bu sözlerini de işitince, kalbi ona büsbütün açıldı..

Kendisini zindandan çıkartıp getirmelerini emretti:

> Padişah : «Getirin **onu** bana, dedi, onu kendime has bir (müsteşar) edineyim.»
>
> (Yûsuf: 54)

Yusuf (A.S.) zindandan çıkarılıp Fravn'la karşılaştırıldı, ve yalnız kaldılar.

F|avn Reyyan bin Velid, Hazreti Yusuf (A.S.) m güzelliği ve nuru karşısında hayranlığını gizleyemedi..

Una en önemli mevkii vereceğini sÖ3[f]ledi.

Bu müsteşarlıktı.

Halbuki Hazreti Yusuf (A.S.), ilerde Allah'a teslim edeceğini umduğu halkı düşünüyordu..

Onların kıtlık yıllarını selâmetle atlatmaları arzusundaydı..

Bunun için de hazinedar olması gerekiyordu. Hazinedar, yalnız sarayın hazinelerinden değil, memleketin, bereketinden sorumluydu.. Onları idare ederdi..

> ...Onunla konuşunca da şöyle dedi: «Sen bugün (den itibaren) bizim nezdimizde mühim bir mevki sahibisin, emin (bir müsteşar) sın.» (Yusuf): «Beni memleketin hazineleri üzerine (memur) et Çünkü ben onları iyice korumaya muktedirim. (Bütün tasarruf şekillerini de) bilenim.» dedi.
>
> ((Yûsuf: 54, 55)

Fravn Reyyan bin Velid, Yusuf (A.S.) m arzusunu derhal yerine getirdi..

Onu Mısır'ın hazinelerini tasarrufa memur kıldı.

Hattâ parmağından yüzüğünü çıkararak Hazreti Yusuf (A.S.) m parmağına geçirdi..

Bu suretle, Mısır da tam hüküm ve saltanat sahibi Hazreti Yusuf (A.S.) oluyordu.. Fravn ancak, tahtıyla bir senboldü..

Ayrıca Hazreti Yusuf (A.S.) Fravn emrinde çalışan ilk peygamberdi artık.

Fravn, her tarafa emirler gönderdi. Yusuf'a tam bir itaat göstermelerini istedi..

Hazreti Yusuf (A.S.) durmadı.

Hemen yollara düşüp, bütün Mısır ülkesini dolaştı.

Halkla tanıştı ve kendisini sevdirdi..

Döndüğü zaman, acı bir haber alarak üzüldü Hazreti Yusuf (A.S.)..

Mısır Aziz'i ihtiyarlıktan vefat etmişti..

Fravn, Hazreti Yusuf (A.S.) a rica etti.

Onun dul kalan ve kendisine pek meyli bulunan, bu umurda dillere düşen Zeliha'yla, bakire kızla, evlenmesiy-di ricası.

Hazreti Yusuf (A.S.), bunda hiçbir sakınca görmedi.

Hattâ vazife bildi..

Zeliha ile evlendi..

(Bazı rivayetlere göre Hazreti Yusuf Zeliha ile değil, kızı Asenat ile evlenmiştir..)

Düğünden sonra, Fravn Reyyan bin -Velid, Hazreti Yusuf (A.S.) ı Mısır Azizi de yaptı.. Elbise ve kuşakla donattı..

Böylece Hazreti Yusuf (A.S.) gerçekten, rüyasında gördüğü ve babasının tabir ettiği gibi, imanın mükâfatını gördü.. Şeref, saltanat ve kudret kazandı.

işte o yerde Yusuf'a kudret (ve şeref) verdik. O, o yerden neresini dilerse orada konaklardı. Biz rahmetimizi kime dilersek ona nasib ederiz, iyi hareket edenlerin mükafatını zayi etmeyiz, iman edip de takvada devam edenlere has olan ahiret mükâfatı ise elbette daha hayırlıdır.

(Yûsuf: 56, 57)

Yi

EN 1Îİ 11 K BAŞARI

Hazreti Yusuf (A.S.), acaba babasını unutmuş muydu?..

Asla!..

Fakat peygamber olduğu için, vahysiz, karar veremiyor, halkı bilhassa ön plâna alıyordu..

Eğer henüz Mısır'a tam hidayet nurunu saçmadan, hele behemahal geleceği bilinen kıtlık yıllarını atlatmadan, onların tedbirini almadan, özel işlerine dönerse, yanılırdı.. Zaman kaybederdi.

Hazreti Yusuf (A.S.), âdet hükmüne getirmişti..

Nerede olursa olsun, hattâ Fravnın huzurunda bile, sık sık başını Mısır doğusuna çevirirdi..

Bir seferinde, Fravn Reyyan bin Velid, merakını yenemeyip sordu :

«Ey Yusuf, bakıyorum, hep başını doğuya, hattâ güney doğuya çeviriyorsun.. O anda da gözlerin bazan ışıldıyor, bazan kararıyor.. Nedendir?.. Birisi mi var o tarafta gurbette bıraktığın?.. Eğer öyleyse, adını ver derhal getireyim..»

Hazreti Yusuf (A.S.) saklamadı..

Çünkü vadesinin geldiğini ummuştu.

Anlattı :

«Ey Reyyan!. Orada, Kızıldenizin hemen ötesinde, Allanın ilk kurduğu ev var.. Yâni Kabe.. Kalbim daima O'na doğrudur.;" KABE'YE DOĞRU elbette gözlerim de kayacaktır.. Bazan onlar ışıklanıyorlarsa, Kabe'nin nurundandır.. Kararıyorlarsa, şimdi halkının ve kendisinin ne halde bulunduğunu bilmeyişimdir.. Beni esir edip Medyen sınırından buraya getirirlerken, eğer, bağlı olmasaydım, Kabe'ye kaçacaktım..»

Fravn Reyyan bin Velid umulmadık bir sual sordu:

«Ey Yusuf, bana Allahmı tanıt.. Hanidir göğsüm açık.. Ve senin peygamber olduğunu biliyorum.. İnanıyorum.. Niçin beni bu şerefe ulaştırmaktan mahrum bıraktın?..»

Hazreti Yusuf (A.S.) pek sevindi..

Reyyan oğlu Velid'i Müslüman yaparsa en büyük başarıya ulaşacaktı. Çünkü şimdiye kadar, bildiği hiç bir peygamber Hükümdarları vahdaniyete teslim etmemişlerdi..

Bunu ilk defa Hazreti Yusuf (A.S.) yapacaktı..

Hazreti Yusuf (A.S.), halktan başlamaktaki sebepleri anlattı ve sonra Hazreti Allah'ı tanıttı.. Şeriati-ni öğretti.. Fravn Reyyan bin Velid, hepsini huşu içinde, hazla dinledi ve Müslüman oldu.

Fravn Reyyan bin Velid'in Müslüman oluşu, Yusuf (A.S.) in hakikaten en büyük zaferi, başarısıydı..

Hazreti Allah (C.C.), ona çektiklerini, hattâ bir zaman için Kenanilini ve babasını unutturdu..

Aklında sadece Fravn'ın gördüğü rüya vardı. ,

Hazreti Allah (C.C.), mademki kendisine rüya tabir ilminin bütün sırlarını öğretmişti, elbette bu rüya gerçekleşecekti.

Hazreti Yusuf (A.S.), hiç; oyalanmadı.. Dakikaların' kıymetini bildi..

Hazine elindeydi..

Her Mısır vilâyetine para yolladı..

Bölgelerde büyük anbarlar yaptırttı..

O yıl, yani Hazreti Yusuf (A.S.) otuz yaşını bitirirken, Mısır'da akla durgunluk veren bir bereket baş gösterdi..

Halk tarlalara giderek, gördüğü bereket karşısında, sevincinden ne yapacağını bilemiyordu.. Lâkin komşu ülkelerde ayni bereketin varlığını haber alınca, mahsulü kime satacağını kara kara düşünmeye başladı..

Yok bahasına mı gidecekti büyük emeği?..

Halbuki Hazreti Yusuf (A.S.), her yeri dolaşıyor ve valilere emir veriyordu :

«Halkın mahsulünün beşte dördünü onlardan en yüksek fiatla satın alınız, beşte birini kendilerine bırakınız.. O yıl bununla geçinmeyi sağlasınlar.. Kazandıkları parayı asla lükse israf etmesinler.. Çünkü bu bereket yılları tam yedi yıl tekrarlanacak.. Ondan sonra kıtlık yılları başlayacak.. Her yıl toplayacağınız ekinlerin başakları kabukları içinde olsun.. Onları, yaptırdığım depolara yığın, emrim olmadan tanesini sarf etmeyin..»

Hazreti Yusuf (A.S.) in bu emri aynen yapıldı.

Halk mahsulü karşılığı aldığı bol paradan memnundu.

Paralarını sarf etmediler.. Biriktirdiler..

Hazreti Yusuf (A.S.) a rasladıkça eteklerine yapışıyorlardı :

«Ey genç azizimiz, pek yoruldun.. Sarayına çekil.. Biz seni o kadar seviyoruz ki, asla emrin dışında bir harekette bulunmayacağız..»

Fravn Reyyan oğlu Velid de, şimdi Hazreti Yusuf (A.S.) in niçin hazinedar olmayı istediğini anlamıştı..

Para elinde, olunca, dilediği gibi, haksızlık yapma-

dan, halktan mahsûllerini satm alma imkânına sahip olacaktı.

Onu büsbütün yakın bildi ve inandı..

İlk bereketli iki yıl dolduğu sırada, Hazreti Yusuf (A.S.) in Zeliha (yahut onun kızı Asenat) dan iki oğlu oldu.

Adlarını şöyle koydu :

1. Misâ (Manasse).. (Unutturan..)
2. Efrayim.. (Semereli.. Bereketli..) Sebebini de kendi kendine izah ediyordu : «Oğlumun adını Mîsâ (Manasse) koydum.. Çünkü Hazreti Allah (C.C.) bana hikmetiyle babamı ve çektiğim bütün sıkıntıları unutturdu.. İkinci oğlumun adını Efrayim koydum.. Çünkü yine Hazreti Allah (C.C.) düşkün olduğum bu diyara geldiğimden beri beni yükseltti.. Semereli, bereketli kıldı..»

Böylece yedi bereketli yıl tamamlandı.

Hazreti Yusuf (A.S.) otuz yedi yaşındaydı.

Yedi yıldan beri halktan satın aldığı bereketli beşte dört mahsûl dolayısiyle, devletin hazinesi boşalmıştı..

Bütün para halkın eline geçmişti..

Hazineler boşalmıştı ama, depolar mahsulle doluydu..

Sapıklıktaki halk toplulukları içinden bazı lükse düşkün olanları çıkıyordu.. Evlerinde biriktirdikleri paıalara bakıyor, iç geçiriyorlardı..

Bunlarla neler almaz, hangi hayallerini gerçekleş-tirmezlerdi ki!.. .

Yeryüzünden akın eden ve Mısır'da toplaşan kervanlar, öyle gozalıcı mallar getirdikçe, bunların onlara karşı durması bir meseleydi..

Hazreti Yusuf (A.S.) halkın zayıf nefsine uyacağını ve bir kere israf başlarsa, önünün alınmayacağını biliyordu.

Pazaryerlerine adamlarını koydu. Lüzumsuz hiçbir şey' satm aldırmadı.. . Kervanla gelen tüccarlar, mallarının satılmamasına kızıyor, aynı yükle dönerlerken söyleniyorlardı :

Genç birisine
Sakalım kaptırmış
Ayağı çukurda Hükümdardan
Ne beklenirdi başka!:

Yularca süren bereket
Elbette devam edecek..
Arzular uğruna harcanmayan para
Çakıltaşı kadar önemsizdir.

Biriktirin bakalım O
çakıltaşlarını.. Hayatınızı zehr
edeni.. Onlarla mezarınızı
süsleyin.

Lâkin, Halk Hazreti Yusuf (A.S.) ı öylesine seviyorlardı ki, incitmemek için, nerdeyse emrini dinlemeyecek olanları, göz hapsine almışlar, israflarını önlemişlerdi..

Böyle bir hava içinde ikinci yedi senenin ilk yılı başladı.

Çiftçiler, yine hevesle tarlalarına koştular..

Sürüp tohumladüar.. Bekleşmeye başladılar..

Lâkin, gökyüzü, içinde ne varsa sağılmış bir inek memesi gibiydi.. Damla yağdırmadı toprağa..

Tarlalar çatladı derin derin..

Tohumlar açıkta kaldı, kavruldu..

O koca Nil nehri, tükendikçe tükendi..

İçindeki timsahlardan her gün binlercesi ölüyor ve iskeletleri görünüyordu..

Yusuf '(A.S.) derhal emrini verdi :

«Mısır halkma, kendileri ve hayvanları için, bir yıllık yiyecek satın.. Aldığınız paraya verin..»

O zaman valiler, depolan açtılar..

Şahıs ve hayvan başına tayin edilen miktar kadar, halka ekin sattılar..

Böylece ilk yıl kıtlığını Mısır halkı hiç anlamadı.

Hazreti Yusuf (A.S.) ı büsbütün takdir ettiler..

Hazreti Yusuf (A.S.), Mısır dışında da kıtlığın başladığını öğrenmişti..

Elbette bunu bahane edecek bir çok açıkgözler türeyeceklerdi..

İkinci bir emir verdi :

«Dışardan geleceklere, ben onları görmeden asla erzak vermeyeceksiniz.. Belki durumumuzu öğrenmek isteyen, topraklarımıza göz dikmiş casuslar olabilirler..»

Hazreti Yusuf (A.S.) a bunları söyleten bir vahy. yahut ilham olabilirdi..

Çünkü baba yurdu Kenanilinde de dayanılmaz kıtlık ve kuraklık başladığını işitmişti.. Elbette oradan gelecekler bulunacaktı.

ilk kuraklık yılı, ikincisi tamamlandı.

Mısır halkının biriktirdiği para tükeniyordu ama, kıtlığı asla hissetmiyorlardı..

Mısır Fravn'ı Reyyan bin Velid de boşalan hazinelerinin tekrar doluşunu görüyor, Hazreti Yusuf (A.S.) ıı tedbirini hayranlıkla izliyordu..

Dışardan gelenler vardı..

Bunlar, Hazreti Yusuf (A.S.) a çıkarılıyordu.

Hazreti Yusuf (A.S.) onları sıkı sıkı sorguya çekiyor, casus olmadıklarına ve muhtaç bulunduklarına kanaat getirince, paylarını veriyor, karşılığında ücretini alıyordu..

Aynı yıl, Kenanili'nde bulunan Hazreti Ya'kub (A.S.) artık dayanamadı..

Bütün oğulları evliydi..

Ayrı haneler sahibi bulunuyorlardı..

Öteden beri Mısır'a bu ülkeler haraç verirlerdi.

Mısır bir çeşit onların koruyucusuydu..

Nice nice kıtlıklarda, her yurt oraya koşuşmuştu.

Hazreti Ya'kub (A.S.) da öyle yapmaya karar verdi.

Yusuf (A.S.) in hasreti onda yürek bırakmamıştı..

Güney ufuklarını gözlemekten, bakışları kuvvetten düşmüştü.. Ağlamadığı an yoktu..

Bütün sevgi ve tesellisini, Hazreti Yusuf (A.S.) in öz kardeşi Bünyamin'e vermişti.. Onu dizinin dibinden ajrrmıyordu..

Nihayet bir gün, oğullarının en büyüğü Rubil, Hazreti Ya'kub (A.S.) in huzuruna çıktı..

Konuştu :

«Ey babam, kendine dünyayı zindan ettin. Yusuf'u kurt kapalı, nerdeyse yirmi iki yıl oldu.. Hâlâ uğruna gözyaşı döküyor ve döneceğini bekliyorsun.. Bize niçin inanmadın?.. Biz evlâtların değil miyiz?.. Görüyorsun ki, bu ikinci yılda da kuraklık devam ediyor. Bir çare düşünmezsen, bizi de gayb edeceksin.. Herkes başının çaresine bakıyor.. Mısır'a gidip erzak satın alıyorlar.. Bize de izin ver gidelim.. Bu kadar oğluna, gelinlerine, ailemize ve torunlarına acımıyor musun?..»

Hazreti Ya'kub (A.S.) esasen böyle bir teklifi bekliyordu.. Kabul etti.

Lâkin Bünyamin'i ayırmadı yanından..

Rubil'e şöyle bir emir verdi .

«Ey Rubil, sen kardeşlerinin en büyüğüsün.. Kafileye başkanlık et.. Lâkin Yahuza en akıllınız, olduğu için. kararlarında daima ona uy.. Hane başına Mısır ne veriyormuş?..»

«Bir yük erzak.. Eğer Bünyamin de gelseydi, bir yük fazla kazanacaktık..»

«îdare ederiz..»

Rubil, kafile başkanı sıfatıyla eşekleri ve develeri hazırlattı.. Bünyamin hariç, on kardeş Kenanilinden hareket ettiler. Bir haftadan sonra Mısır topraklarına girdiler..

ilk şehrin vahşine koştular.

Paralarını uzatıp erzak almak istediler.

Vali vermedi..

«Önce Mısır Azizini görün.. Yabancılar için o karar verecektir..»

Rubil çare bulamadı.. Mısır başşehrine yürüdü.

Dışardan gelen pek çok muhtaç vardı.

Sıralarını beklediler.

Nihayet onlara sıra geldi.

Muhafızlar kendilerini sıkı bir sorguya çektiler.

Sonra gidip Hazreti Yusuf (A.S.) a haber verdiler:

«Ey Aziz, Kenanilinden gelenler var..»

Hazreti Yusuf (A.S.) m kalbi kopacak gibi oldu.. Belki sevgili babası aralarındaydı.. Hiç değilse kardeşi Bünyamin vardı.

Çabuk huzuruna istedi.

Rübil başta olmak üzere, Hazreti Yusuf (A.S.) m on üvey kardeşi salona alındılar..

Aradan yirmi iki yıla yakın zaman geçmişti.

Hazreti Yusuf (A.S.), Aziz kılığı içindeydi..

Kardeşleri onu tanımadılar..

Fakat Hazreti Yusuf (A.S.) onları tanıdı.

> Yusufun kardeşleri gelip onun huzuruna çıktılar. (Yusuf) onları tanıdı, onlar ise kendisini tanımıyorlardı.
>
> (Yûsuf: 58)

Hazreti Yusuf (A.S.) o anda aralarında ne babasının, ne de Bünyamin'in bulunuşuna pek kederlendi. Ayrıca kuyuya atıldığı zamanki vahyi hatırladı:

> Nihayet vaktaki onu götürdüler, onu kuyunun dibine bırakmayı elbirliğiyle kararlaştırdılar. Biz de kendisine: «Andolsun ki sen onlara, hiç farkında değillerken, (bir gün) bu işlerini haber vereceksin..» diye vahyettik.
>
> (Yûsuf: 15)

İşte o gün gelmişti..

Hazreti Yûsuf (A.S.) acı acı sordu:

«Siz kimlersiniz?.. Casus olmayasmız?...»

Akıllı olan Yahuza cevap verdi:

«Allah korusun!.. Biz aynı babanın oğullarıyız.. Babamız Kenanilinde oturan ihtiyar bir peygamberdir. Çok sâdıktır. Adı Ya'kub'dur..»

Hazreti Yusuf (A.S.) ağızlarını aradı:

«Kaç kardeşsiniz?...»

«On iki kardeştik.. Birimiz küçük yaşta sahraya gidip öldü..»

«Buraya kaç kardeş geldiniz?...»

«On kardeş geldik..»

«O halde hani onbirinciniz?.. O da mı öldü?..»

«Hayır o, babamızın yanında kaldı., ölen oğlunun yerine onu koydu.. Avunuyor..»

Hazredi Yusuf (A.S.), hep zorluk gösteriyordu.

Çünkü maksadı vardı.

Sordu:

«Anlattıklarınızın doğruluğuna nasıl inanayım?.. Kim size şahitlik edecek?...»

«Burada kimseyi tanımıyoruz ki, bize şahitlik etsin.»

Hazreti Yusuf (A.S.) kararını bildirdi:

«O halde, biriniz yanımda rehin kalsın.. Erzakınızı alıp gidin.. Tekrar gelişinizde onbirinci kardeşinizi getirtirseniz, sözlerinize inanırım..»

Yapılacak başka şey yoktu..

Orada aralarında kura çektiler..

Rehin kalma (Şem'un) a çıktı..

Şem'un kaldı..

Bunun üzerine Hazreti Yusuf ^A.S.) onlara aile başına zahirelerini verdi.. Parasını aldı..* Ayrıca, Kenani-lin'de bıraktıkları kardeşleri için de pay ayırdı..

Fakat onbirinci kardeşlerini, Bünyamin'i, getirmelerini şart koştu.. Getirmezlerse, artık casus muamelesi göreceklerini ve bir kile "bile erzak alamayacaklarını hatırlattı.

Yahuza, babalarından Bünyamin'i istemeye çalışacaklarını söyledi.. Vereceğini ümit ettiğini ilâvede bulundu.

En güvendiği dal, Şem'unun rehin olarak kalmasıydı çünkü.

> Vaktaki (Yusuf) onların (zahire) yüklerini hazırladı. Dedi İd: «Bana baba bir erkek kardeşinizi de getirin. Görmüyor musunuz (size tam ölçek veriyorum.. Ben misafirperverlerin ha-yırhsıyım.»
>
> (Yûsuf: 59)

Hazreti Yusuf (A.S.), gelmeyen kardeşinin hakkını da koymuştu..

> Eğer onu bana getirmezseniz artık benim yananda size hiçbir kile yok. (Beyhude) bana yaklaşmayın.»
>
> (Yûsuf: 60)

> Dediler: «Onu babasından istemeye çalışırız ve her halde (bunu) yaparız.»
>
> (Yûsuf: 61)

Artık döneceklerdi..

Hazreti Yusuf (A.S.) a teşekkür ettiler.. Rehin kalan Şem'un ile vedalaştılar.. Rubil, bilhassa kendilerinden casus diye şüphelenil-mesine alınmıştı..

Yahuza onu yatıştırdı:

«Ey Kardeşim, Mısır Azizi haklıdır.. Bilirsin ki, Mısır ile Etiler arası açıktır.. Bizi Kenanilinden değil, Şam'dan geldik sandı.. Etiler ile Mısır arasında az mı savaşlar oldu?.. Bir zaman Etiler Mısır sınırına kadar sokulmuşlardı.. Onları geri püskürten bakınız Ya'kub (A.S.) in ikiz kardeşi, amcamız, El-Is'tir.. Şimdi Rum diyarına doğru gitmiş, Anadolu içinde kaybolmuştur..»

Bu sözler karşısında Rubil ve diğer kardeşler yatıştılar.

Hazreti Yusuf (A.S.), onlara bir kuşkusunu daha anlattı:

«Babanız nasıl bir babadır ki, kaybolan oğlu yerine, büyükle teselli olacağına, en küçükle teselü oluyor?...»

Yahuza cevapladı:

«Bünyamin, Kaybolan ve ölen kardeşimiz Yusuf'la anne bir kardeştir..»

Hazreti Yusuf (A.S.), yükleri bağlayan muhafızlara, her yükün içine alınan ücretleri tekrar bırakmalarını söyledi. Onlar da öyle yaptılar..

Çünkü Hazreti Yusuf (A.S.) kuşkudaydı.

•Bu gözlerini hırs bürümüş kardeşlerini iyi tanırdı.

Belki rehin bıraktıkları Şem'unu feda eder, dönmezlerdi..

Fakat yüklerinde para görürlerse tekrar gelirlerdi.

> Yusuf (A.S.) uşaklarına: «Sermayelerini yüklerinin içine koyuverin. Olur ki ailelerine avdet ettikleri zaman bunun farkına varırlar da belki yine (buraya) dönerler» demişti.
>
> (Yûsuf : 62)

On kardeşlik kafile, olanlardan habersiz ve bir kardeşlerini Mısır'da emanet bırakarak, Yurtlarına doğru yola çıktılar.

Bir zaman için, kendilerini geçindirecek erzaka sahip olduklarından, tabiî memnundular..

Fakat Şem'un hakkında babalarına ne söyleyeceklerdi ?..

Birbirlerine danıştılar..

Yahuza, kestirip attı:

«Doğrusunu anlatmak en hayırlısıdır..»

Günlerden sonra, Kenaniline, baba yurduna, ulaştılar.

Babalan Hazreti Ya'kub (A.S.) yanında Bünyamin

olduğu halde yine, çınar altında oturuyor ve güney ufuklarını gözlüyordu.

Ağladığı, Yusuf (A.S.) ı andığı halinden belli oluyordu.

Bünyamin, bir ara ufku gösterdi:

«Gelenler var ey babam!..»

«Seçtim..»

«Belki ağabeylerimdir.. Çünkü gelenler küçük bir kafile.»

«Adamları sayabiliyor musun ey Bünyamin?.. Bilirsin ki benim gözlerim pek zayıfladı..»

«Dokuz kişiler.. Fakat eşekleri ile develeri haylıca yüklü.. Kıtlıktan kurtulduk ey babam..»

Hazreti Ya'kub (A.S.) m canı sıkıldı. «Demek dokuz kişiler ha?.. Halbuki ben on olarak geleceklerini umuyordum.. Bir oğuldan daha oldum.. Bak bakalım acaba hangi oğlum noksan?...» dedi.

Bünyamin cevapta gecikmedi:

«Şem'un yok ey babam..»

«Tahmin etmiştim.. Çünkü Şem'un talihsizdir..»

Yarım saat sonra kafile, Hazreti Ya'kub (A.S.) m yanına gelmişti..

Yükleri acele indirip, dokuz kardeş babalarını selâmladılar..

Yahuza, bekletmedi maceralarını anlattı:

«Ey babam!.. Emrin üzerine Mısır'a gittik.. Askerler, yabancı olduğumuz için bizi Aziz'in karşısına çıkardılar.. Aziz, casus olduğumuzdan şüphelendi.. Sıkı sıkı sorguya çekti.. Seni anlattık.. Bir kardeşimiz daha olduğunu söyledik..»

«Niçin söylediniz?...»

«Belki onun da hakkını verir diye düşündük.. Nitekim verdi.. Fakat şüphesi asla geçmedi.. Casusluğumur

za ait düşüncesinden sıyrılmak için, aramızdan birisini rehin istedi. Kur'a Şem'una düştü.. Şem'un şimdi oradadır.. Eğer Bünyamin'i götürürsek, hem onun yine hakkını verecek, hem de bize inanacak.. Aksi halde, artık Mısır'dan yardım göremeyeceğiz.. Kıtlık ise beter..»

Hazreti Ya'kub (A.S.) bu teklife yanaşmadı.. «Beni iki oğuldan ettiniz, şimdi de üçüncüsünden edeceksiniz..» karşılığını verdi..

Kardeşler, sustular..

Yüklerini evlerine taşıdılar..

Çuvallarını açanlar, verdikleri parayla karşılaşıyorlardı.

Hemen koşup babalarına durumu anlattılar:

«Ey babamız, Aziz, aldığımız erzakın ücretini iade etmiş.»

Hazreti Ya'kub (A.S.) bunu başka sebebe bağladı.

«Yanlışlık olmuştur...»

«Hiç sanmıyoruz.. Bu da gösteriyor ki, eğer Bünyamin'i götürürsek, Aziz, Şem'unu teslim' edecek ve bize bol erzak verecek.. Daha ne diyebilirsin?...»

> Bu suretle babalarına döndükleri zaman: «Ey babamız, dediler, bizden ölçek men' olundu. Bu sefer kardeşimizi de bizimle beraber yolla da ölçek alalım. Biz her halde onu muhafaza edicileriz.»
>
> (Ya'kub) dedi: «Ben onu size inanır mıyım?.. Meğer ki daha evvel kardeşi (Yusufu) inandığını gibi olmaya. Allah en hayırlı koruyucudur.. O, esirgeyicilerin de esirgeyicisidir.» Meta'ları-m (zahire yüklerini) açtıkları zaman sermayelerini kendilerine geri gönderilmiş buldular. «Ey babamız, dediler, daha ne istiyoruz.. İşte serma-

> yemiz de bize iade olunmuş. (Biz onunla tekrar) ailemize zahire getiririz. Kardeşimizi koruruz. Bir deve yükü zahire de artrınz. Bu (seferki aldığımız) az bir ölçektir (bizi idare etmez)». Ya'kub: «Etrafınız kuşatılıp (çaresiz kalmanız müstesna) onu bana behemehal getireceğinize dair Allahdan bana sağlam bir taahhüt verilinceye kadar onu sizinle beraber (kabil değil) gönderemem.» dedi. Artık babalarına teminatlarını verince o da: «Allah benim ve sizin bu dileklerimize vekil (şahit olsun)» dedi.
>
> (Yûsuf: 63-66)

Hazreti Ya'kub (A.S.) in oğullan, babalarını kandı-rmcaya kadar aradan üç *gün* geçmişti..

Fakat, babaları söz verdiği halde, hâlâ hareket günlerini tayin etmiyordu..

Yahuza sık sık uğruyordu ve emir diliyordu.

Bu sefer Hazreti Ya'kub (A.S.) başka kuşkusunu ileriye sürdü:

«Hepiniz genç, güzel kişilersiniz.. Size göz değceğin-den çekmiyorum..»

«Bir kere gittik, olmadı..»

«Şem'un niçin kaldı?.»

«O Azizin işiydi..»

«Pek halkın arasına karışmamışsınız o halde..»

«Belki de..»

Yine bir gün geçti..

Oğullar erzakın biteceğinden, yahut geciktikleri için, Mısır Azizinin büsbütün şüpheleneceğinden, artık yardımda bulunmayacağından, çekmiyorlardı..

Bünyamin'i de bir gurbet ateşi sarmıştı..

Yerinde duramıyor, gitmek istiyordu. Hattâ garip ilhamlarda bulunuyordu:

Kanatları ansızın tüylenen
Bir kuş gibiyim..
Gövdem kımıldamak istemedikçe,
Direndikçe,
Kanatlarım çırpınıyorlar.
Böyle giderse,
İster istemez havalanacağım.

Geçemediğim ufukların gerisinde
Birisi var el sdüayan..
Kalp gözümle görüyorum onu.
Heyecanlanıyor,
Telaşlanıyorum..
Sebebini de bilmiyorum..

Bütün bu ilhamları Hazreti Ya'kub (A.S.) dinliyordu. Bir ikindi vakti Bünyamin'e emir verdi: «Ey Bünyamin, torbanı al.. Çevreyi dolaş.. Bal, baharat, mür, pelesenk, fıstık, badem topla..» Bünyamin şaşırdı.

Çünkü babasının saydığı bu yemişler ve yiyecekler, Hazreti Yusuf (A.S.) m en sevdikleriydi.. Ve Hazreti Ya'kub (A.S.), Yusuf'u görmeyeli beri, onları yemek şöyle dursun, adlarını bile ağza aldırmıyordu.. Bünyamin bunu hayra yordu ve sordu: -<Yanlış işitmedim sanırım ey babam !.>: «Hayır, dediklerimi acele yap.. Ve torbanı doldur, ağzını iyice bağla..»

«Demek sen yemiyeceksin?...»

«Ben elbette yerim.. Bunlar yurdumuzun en kıymetli mahsulleridir.. Mısır azizine göndermek arzusundayım. Belki işimizi kolaylaştırır.. Çünkü iyilik yaptı, karşılığında bulunmalıyız..»

Bünyamin ağladı..

Hatırlatmadan edemedi:

«Onları kardeşim Yusuf ne kadar severdi!.»

«Biliyorum.. Fakat sen şimdi bunları düşünme.. Mısır Azizine torbayı kendi elinle takdim et.»

«Çok ağır bir vazife..»

«Elbette.. Fakat yap.. Avunmak için de. Yusuf'a veriyor san kendini..»

«Peki ey babam...»

Akşamleyin Hazreti Ya'kub (A.S.) oğullarını topladı.

Bekleştikleri müjdeyi verdi:

«Ey oğullarım, yarın sabah Bünyamin'i de alarak Mısır'a hareket edeceksiniz..»

«Sağ ol..»

«Ancak, hem eski getirdiklerinizin parasını alın, hem yeni getireceklerinizin.. Sanırım ilk ücretlerde yanlışlık oldu.. Bunları Mısır Azizi'ne iade edersiniz..»

«Olur ey babamız..»

«Şunu da isterim.. Şehre topluca girmeyin.. Halk "sizi bir arada görürse, kıskanır güzelliğinizi.. Nazarları değer.. Ayrı kapılardan girin ve sonra toplanın..»

«Bunu yapacağız...»

(Hareketleri esnasında da şunu) söyledi: «Oğullarım, (Mısıra) hepiniz bir kapıdan girmeyin, ayrı ayrı kapılardan girin. (Bununla beraber bu sözümle) Allah (in kazasından) hiçbir şeyi sizden gideremem. Hüküm Allahdan başkasının

değildir.. Ben ancak ona güvenip dayandım. Tevekkül edenler de yalnız o'na güvenip dayanmalıdır.»

(Yûsuf: 67)

Ertesi sabah, kafile tekrar Mısır'ın yolunu tuttu. Kıtlık alabildiğine sürüp gidiyordu. Rastladıkları her yer cehennemden bir parçaydı.. Yeşile değil raslamak, hayal etmek bile güçtü. Sık sık, insan ve hayvan iskeletlerine Taslıyorlardı. Bazı kabileler, evlatlarını yiyerek, canlarını kurtarmak çaresindeydiler..

Bazıları da toptan, hayvanlarıyla birlikte, can vermişlerdi.. Yurtlarında, kızgın güneş ışıkları ve alev almış rüzgârlar, alay edercesine geziniyorlardı..

Her nasılsa sağ kalmışlar, bitkin sesleriyle, bu beş yılı dolduran, daha da devam edeceğe benzeyen, kıtlığın sebebini araştırıyorlardı ilhamlarında:

Hiç böylesini, yer ve göğün
Birbirlerine darıldtklarını görmemiştik.
Birisi var..
Aralarına girdi..
Fit soktu..
Darılttı..

Yahut, kızdı bizlere.. En
kötü duayı etti.. Belki
haklıdır, Belki haksız..
Hakikaten ne oldum delisi Bir
hayat yaşadık durduk.

Artık pişmanız.. Gökler, yeryüzüyle
barışmalı.. Rahmet bulutlarını
göndermeli. Toprak kavuşmalı
benliğine. Kabuk bağlayan şerefi
Tekrar yeşermeli..

! Ha/reti Muhammed (S.A.V.) Kureyş halkını Allah'a teslime çağırırken, çok işkencelerle karşdaşmıştı.. O zaman şu âyetler nazil olmuştu:

Hayır, onlar (tekrar dirilmekten) şüphe içindedirler. (Bununla) eğlenirler. O halde semanın apaşikâr bir duman getireceği günü gözetle (Habibim)..»

(Duhan: 9, 10)

Bu oldu.. Hakikaten müthiş bir kuraklık başladı Kureyş'te. Öyle ki şiddetinden yerle gök arasında kaim bir duman peydahlandı.. Bu duman kıyamet gününden önce xuhur edecek kıyamet alâmetlerindendi. Kâfirlerin kulaklarından girecek, başları püryana dönecek, müminlere de bundan bir çeşit zukkam hasıl olacak, bütün yeryüzü bacasız bir fırın gibi kızacaktır.

Çünkü Kureyş kavmi Hazreti Muhammed'e isyan edince, o, Yusuf peygamber zamanındaki gibi yedi kıtlık ydı gelmesi için dua etmişti..

— Ya Rab!.. Yusuf'un yedi (yılı) gibi onlara da yedi (yıl kıtlık) vermek suretiyle bana yardım et.

Kureyşi kıtlık yakaladı.

Açlıktan **o** hale geldiler ki köpek leşlerini, kemiklerini, hattâ kene gibi hasis şeyleri yemeye mecbur oldular. Her-

kes yerle gök arasındaki dumanı gördü.. İnsanlar kırıldı..

Nihayet Ebu Sufyan Hazreti Muhammed'e gelerek, yalvardı ve Hazreti Mohammed (S.A.V.) de dua edip kıtlığı kaldırdı.]

İşte Mısır'a doğru giden on kardeşlik kafilenin gördüğü, ilerde tekrarlanacak bu olayın aynıydı.

Fakat hiç kimse sebebi üzerinde durmuyor, kurtuluşun hidayete koşuşmakta olduğunu farketmiyordu..

Hazreti Ya'kub (A.S.) m oğulları Müslüman oldukları halde, yıllar yılı süren kıtlık sebebini incelemeye lüzum görmüyorlar, olağan şeylerden sanıyorlardı.

Halbuki bu kıtlık ve kuraklık mevziî değildi..

Tufan gibi, şümullüydü..

Lâkin kim ibretlenecekti ?... *•

Hazreti Ya'kub (A.S.) m on oğlu, bin bir badire atlattıktan sonra, nihayet kendilerini Mısır başşehrinin önünde buldular.

O zaman Yahuz'a babasının öğütlerini hatırlattı:

«Ey kardeşlerim, ayrı kapılardan gireceğimizi sanırım unutmadınız?... Haydi dağılalım..»

Sordular:

«Nerede toplanacağız?...»

«En emniyetli yer Mısır Azizi'nin sarayı önüdür.. Orada birleşiriz.. Esasen önce onu görmek mecburiyetindeyiz..»

VII

ŞAŞKINLIKTAN ŞAŞKINLIĞA

Hazreti Ya'kub (A.S.) in on ogiu öyle yaptılar.

Ayrı kapılardan girip, Mısır Azizinin sarayı önünde buluştular..

Hepsi heyecanlıydı ve korkuyorlardı.

«Babamız bizi ayırmakta pek haklıymış.. Halk ne kötü bakıyordu öyle.-. Nazarları pek kuvvetli ve haset dolu.. Nerdeyse, ateşe dayanamamış bir taş gibi çatlayacaktık..»

> Vaktaki onlar (Mısıra), babalarının kendilerine emrettiği vech ile, girdiler. Bu, Allahın (kazasından) hiçbir şeyi onlardan gideremedi. Sadece Ya'kubun nefsindeki dileği meydana çıkarmış oldu. Şüphe yok ki (Ya'kub), kendisine (vahy ile) öğrettiğimiz için, bir ilim sahibiydi. Ancak insanların çoğu (sırrı kaderi) bilmezler.
>
> (Yûsuf: 68)

Onların saray önünde toplandıklarını gören bir muhafız subay yanlarına koştu. Önce: «Dağılın!» dedi. Sonra toplanma sebebini öğrenmeyi akletti.

Yahuza anlattı:

«Bizi Mısır Azizi çağırmıştı.. Emrine uyduk geldik.»

«Elbet erzak almak için..»

«Bu da arzumuzdur..»

«Şimdi sırası değil..»

Yahuza muhafız subayı uyardı:

«Ey kardeşim, elini çabuk tut.. Olur ki, gecikmen dolayısıyla söze uğrarsın.. Belki cezalanırsın.. Bizim Kenanilinden geldiğimizi, istediği kardeşimizi getirdiğimizi söyle, yeter.. Göreceksin ki hemen huzura alınacağız..»

Muhafız subay, gelenlerin birer birer yüzüne baktı.

En son Bünyamin'le ilgilendi ve içini söyledi:

«Sizler görünüşte güzel, yakışıklısınız ama, bana emniyet telkin etmediniz.. Ancak şu genç bunu verdi.. Onun yüzü suyu hürmetine, Azize çıkacağım. Azarlamasına katlanacağım...»

Muhafız subay gitti..

Dönüşü çabuk oldu..

Koşuyordu.. - Daha uzaktan el salladı ve bağırdı.

«Vakit geçirmeden yürüyün.. Aziz sizi hemen kabul edecek.»

Hazreti Ya'kub (A.S.) in oğullan, henüz saray bahçesine girmişlerdi ki, Hazreti Yusuf (A.S.) taşlıkta göründü..

Kardeşlere dikkatle baktı..

Bilhassa Bünyamin üzerinde durdu.

Kardeşlerden dokuzu bu bakışlardan ne kadar ürk-tülerse, Bünyamin o kadar haz duydu..

Hazreti Yusuf (A.S.), avludaki başka bir subaya emir verdi:

«Bunların hayvanlarını ahırlara yerleştir ve kendilerini benim evime götür., iki saat sonra geleceğim..»

Subay, «Baş üstüne Ey Aziz!.» diyerek, emri yapmaya koştu.

On kardeş ve subay saraydan tekrar dışarıya çıkar-* larken, hepsinin başları önündeydi.. Düşünüyor ve titriyorlardı.

Yalnız Bünyamin arada başmı geriye çeviriyor, ve hâlâ taşlıkta duran Hazreti Yusuf (A.S.) a doymayan **yürekle bakıyordu.**

Yakında olsaydı.. O sırada Hazreti Yusuf (A.S.) in ağladığını görecekti..

Saray bahçıvanlarından birisi de sanki onların üzerine ilhamlarını düşürmüştü.. Canı çekilircesine şarkı söylüyordu:

Yuların hasretini dindirecek
Sırrı elime geçirdim de,
Bümem neden,
Bir kuş gibi salıverdim?..
Sabrın bu türlüsünün
Kalbimde yerleşmesine hayretteyim.

Bir dağ değil, yüzlercesi strttmdaydı..
Sanki yetmedi mi,
Dolmadı mı çilem?..
Hâlâ ne bekliyorum ki,
Belkemiğimin çıtırdamasına dayanıyorum?..

Sabır öyle bir yokuş ki,
Mola verilecek karış yeri bile yoktur.
Tek tutunduğum, ümittir,
Gıdam, dumanlı tefesinde
Var sandığım yem yeşil sahradır.

Niçin inanıyorum?..
Hangi yokuş bir dağ **sivrisine**
Bağlanmadı nihayette?..
Ama gel de gönlüme anlat..
öyle murat ediyor,
Hayal kuruyor..
Ben de kapılıp gidiyorum hevesime.

Hazreti Ya'kub (A.S.) in. oğullarını götüren subay, önce hayvanlarını ahırlara çekti.. Bakımları için emir verdi.

Sonra, tekrar oğulları aldı.. Saray yakınında bir köşke doğru yürüdü..

Haber verdi:

«Azizimiz, sarayda çalışır ama, bu köşkte yatar... Dinlenir..»

Kimsenin aklı .bunlarda değildi.

Aynı şeyi düşünüyorlardı, Bünyamin'den gayrisi:

«Aziz bizi cezalandıracak.. Geçen gelişimizde, aldığımız erzakın parasmı çalıp çuvallarımıza koyduğumuzu iddia edecek. Ve biz de hırsızlık töhmeti karşılığında, en azından bir yıl kendisine kölelik edeceğiz. Bu kadar gecikince kimbilir babamız Hazreti Ya'kub (A.S.) ne kadar dövünecek!.. Artık dayanamaz, göçer.»

Yalnız Bünyamin böyle düşünmüyordu..

Ellinde ona takdim edeceği yiyecekler heybesi olduğu halde, bir an önce karşılaşmak, konuşmak, onu yakından tekrar görmek istiyordu..

Diğer kardeşlerin adımları ağırlaşmıştı.. Aralarında, kaygılarını da fısıldaşıyorlardı. İlk toparlanan ve akıl veren yine Yahuza oldu: «işi bana bırakın kardeşlerim., ön alırsak, töhmetten kurtuluruz..»

«Nasıl **yapacaksın bunu?...»**

Yahuza anlatacaktı ki, subay geriye döndü, ihtar etti :

«Yavaşladınız.. Halbuki Aziz, saray içinden, başka bir yoldan, şimdi evine varmıştır..»

Mecbur kalıp hızlandılar.

Hazreti Yusuf (A.S.) m köşküne girip, salona alındıkları zaman, hakikaten onları Hazreti Yusuf (A.S.) in beklediğini gördüler.

Hemen, selâm ve hürmet makamında olan secdeye kapanıp doğruldular..

Yahuza söz aldı:

«Ey velinimetimiz Aziz!. Görüyorsun ki sözümüzde durduk. İstediğin diğer kardeşimizi de getirdik..»

« Farkındayım..»

«Şunu da haber vermek isterim.. Geçen gelişimizde aldığımız zahirenin parası çuvallarımızda çıktı., işte buyur **iade** ediyoruz. Bilmiyoruz, kim koydu.. Şu para da yeni lütfedeceğin zahirenindir..»

Yahuza paraları masaya bıraktı.

Başka ne konuşacaktı?.. Sustu.

Hazreti Yusuf (A.S.) ısrarla Bünyamin'e bakıyordu.

Sanki: «Ey Bünyamin beni tanımadın mı?.. Öz kardeşini?..» demek istiyordu.

Yirmi sene az zaman mıydı ve Hazreti Yusuf (A.S.) in kılık kıyafeti?. Ona nasip buyurulan mülk ve saltanat?.. Elbette hiç kimse, İbrani bir çocuk olan Yusuf diyemezdi ona.. Tanıyamazdı.

Hazreti Yusuf (A.S.) artık tahammülün son hudu-dundaydı.

Sesi titrek ve ağlamaklı çıktı:

«Memnun oldum.. Hakikaten sizler sözüne sadık

kimselermişsiniz.. Öğle yaklaştı.. Misafirimizsiniz.. Yemeği birlikte yiyeceğiz.»

Sonra hizmetkârlarına döndü:

«Burada on iki kişilik bir sofra hazırlayın.. Misafirlerim yıkanıp, dinlensinler.. Hazırlıkları haber verin..*

Hazreti Yusuf (A.S.) bu emrinden sonra, çabucak salondan çekildi.. En yakın odaya girdi ve o kadar ağladı ki, odadaki mendiller, peşkirler, kurulamaya yetme-diler..

Haber gelip tekrar salona döndüğü zaman, sordu:

«Sizde âdet nasıldır?.. Sofraya hangi sırayla otururşunuz?..»

Yaşça en büyükleri olan Rubil uydurdu.

«Biz yaşa göre çift çift otururuz..»

Hazreti Yusuf (A.S.), rehin tuttuğu Şem'unu da serbest bırakmıştı.. O da şimdi salondaydı..

Hazreti Yusuf (A.S.) hemen, bu cevapta saklı olan gayeyi anladı..

Üvey on kardeş, asla Bünyamin ile eşleşmek istemiyorlardı.

Ses çıkarmadı.

Diledikleri ve söyledikleri gibi, eşleşip oturdular.

Bünyamin tek kalmıştı, üzülmüş, sapsarı kesilmişti.

Hâlâ heybesi elindeydi ve başını önüne eğmiş duruyordu.

Hazreti Yusuf (A.S.) ona sokuldu, omuzunu okşadı ve teklif etti:

«Sen yalnız kaldın.. Bilmem, benimle oturmayı arzu eder misin?..»

Bünyamin pek sevindi.

Tabiî kardeşleri kıskandılar..

Hazreti Yusuf (A.S.) Bünyamin ile masanın baş köşesine, yan yana, kuruldu.

Hazreti Yusuf (A.S.) ilgilendi:

«O torbada ne var?...»

«Sevgili babam, sana yurdumuzdan bazı yemişler göndermişti..»

«Göreyim..»

Bünyamin, torbadan çıkarırken isimlerini söylüyordu:

«Bal, baharat, mür, pelesenk, fıstık, badem..»

Bünyamin saydıkça, Hazreti Yusuf (A.S.) da haber veriyordu:

«En sevdiğimdir.. En sevdiğimdir..»

Bünyamin'in gözleri doldu.. Anlattı:

«Babam, kurdun kaptığı oğlu Yusuf'un sevdiği yemişleri ve yiyecekleri seçti hep.. Demek seni öylesine takdir etti.. Gönlüne soktu..»

(Bazı rivayetlere göre, gelen hediyeler cinsi değişiktir.)

Bünyamin'in bu cevabı, Hazreti Yusuf (A.S.) ı hem hislendirdi, hem rahatlattı..

Kendi kendine söylendi:

«Babam yaşadığımdan haberlidir.. Biz çoktan iki baba oğul peygamber kavuşurduk ama, Hazreti Allah izin vermedi henüz. Elbette bunda insanlar için büyük ibretler vardır..»

Buna rağmen ortadan sordu:

^«Ey misafirlerim, o kocamış dediğiniz ihtiyar babanız nasıldır?.. Hâlâ yaşıyor mu?...»

Beklediği cevabı aldı:

«Evet.. Burada rehin kalan Şem'un için pek üzgün.»

«Başka?...»

«O kadar..»

Hazreti Yusuf (A.S.) sinirlendi ama, belli etmedi,

yanında oturan ve kalbinin atışını bile işittiği öz kardeşi Bünyamin'e eğildi:

«Ey Bünyamin, siz on bir kardeşsiniz.. Onunuz bir anadan, sen ise ayrısın.. Onlar hep ikileşiyorlarken, aen ne yapıyordun?»

Bünyamin gözyaşlarını tutamadı:

«Bir zamanlar öz kardeşim Yusuf ile yemek yer ve yatardım.. Sonra babam yaptı bunu..»

«Şimdi ise beni kaidesin yerine koydun sanırım..»

«Buna şüphen olmasın.. Pek mesudum..»

Yemekten sonra, Hazreti Yusuf (A.S.), adamlarına emir verdi.

«Bunlar çift erzak ödeyecek para getirmişler, ona göre yüklerini hazırlarsınız.. Çift verirsiniz.. Yarın sabaha hareket edecekler.. Bu gece misafirimdirler...»

**

«

Hâlâ on üvey kardeş rahat değildiler.

Bilhassa Rubil, Azizin böylesine yakınlığına bir mâna veremiyor ve sonuçtan korkuyordu.

Kardeşlerini ikâz edip duruyordu.

Nihayet gece oldu..

Yatılacaktı..

Hazreti Yusuf (A.S.) yine sordu:

«Siz kardeşler arasında yatma usulünüz nedir?.»

Rubil, Hazreti Yusuf (A.S.) m Bünyamin'i koynuna alacağını asla ümit etmiyordu..

Sofrada bunu yapmıştı ama, artık tekrarlamaz, öylesine ileri gitmezdi..

Kıskançlığının verdiği hırsla şu karşılıkta bulundu :

«Biz öz kardeşler yaşlarımıza göre, çift çift yatarız..»

«Peki, işte odalarınız, ayrılın..»

On kardeş birer gruba ayrıldılar..

Bünyamin yine yalnız kalmıştı.

Hazreti Yusuf (A.S.), ona sokuldu, elini tutup sordu:

«Ey Bünyamin, görüyorum ki senin eşin yok.. O halde sen de benimle gecele..»

Dağıldılar..

Herkes odasına çekildi..

Hazreti Yusuf (A.S.) odasında Bünyamin'e danıştı:

«Ey Bünyamin, ölen kardeşin yerine benim sana kardeş olmamı arzu eder misin?..»

Buna Bünyamin candan cevap verdi r

«Senin gibi bir kardeşi kim bulabilir?.. Fakat..»

«Evet?..»

«Lâkin seni babam Ya'kub (A.S.) in ailesi Rahil annem doğurmadı ki...»

Bu yetti..

Yusuf (A.S.) tekrar kana kana ağladı.. Hıçkırıkları arasında itiraf etti :

«Ey Bünyamin, ben senin kardeşin Yusuf'um..»

Kucaklaştılar..

Uyumadılar, birbirlerine çocukluk hatıralarını anlattılar.. Bünyamin büsbütün kardeşine kavuştuğunu anladı.

Hazreti Yusuf (A.S.) durmadan ağlayan ve kardeşlerinin Yusuf'a yaptıklarını, kuyuya attıklarım öğrenen, Bünyamin'i teselli etti uzun zaman.

> (Biraderler) Yusuf un huzuruna girince o, kardeşini kendi yanına aldı: «Ben senin hakiki kardeşinim. Onların (geçmişte hakkımızda) yapmış olduklarına tasalanma..» dedi.
>
> (Yûsuf: 69)

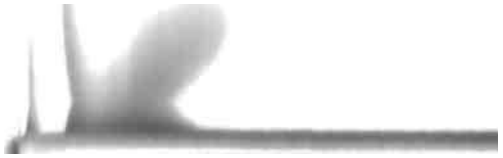

Bünyamin, durulunca öğrenmek istedi : «Ey Yusuf!. Babam pek beterdir.. Bizimle gel..» «Henüz mezun değilim.. Fakat uunutma ki babamız benim hayatta olduğumdan haberlidir.. Hayatımm korunması ve mülkü saltanata kavuşmam, yani ona anlattığım rüyamın gerçekleşmesi için sabr ediyor.. Ağlaması hasrettendir ancak.»

«Halbuki ben senden hiç ayrılmak istemiyorum..» « Ayrılmayacaksın..» «Buna nasıl bir sebep bulacaksın?..» «Ben her tedbiri alacağım.. Sen karışma ve sus.. Basma geleceklerle ilgilenme..»

«Peki ey Yusuf.. Yalnız babamız pek üzülecek..»

«Allahın takdiridir bu.»

«Evet evet..»

«Benim hüviyetimi de açıklama..»

«Olur...»

Ertesi sabah, Hazreti Yusuf (A.S.) m emrettiği şekilde, kafile hazırlanmıştı..

Hazreti Yusuf (A.S.) kahyasını çağırdı.. Gizlice emir verdi :

«Pravnm şu altm tasmı al, Bünyamin'in yükü içine sakla. Hareket ettikleri vakit, tasm çahndığmı haykır ve onları geriye, bana çevir..»

Kahya emri aynen yaptı..

Kafile hareket edip şehirden çıktı..

Hepsi seviniyorlardı..

Hattâ Rubil kuşkulandı diye onunla alay ediyorlardı

Çok gitmeden, kahya yetişti.

Yanında başka memurlar da vardı.

Bağırıyordu :

«Siz hırsızsınız.. Biz size saygı gösterdik, bol zahire

verdik. Size başkalarına yapılmayanı yapıp azizin evinde ağırladık.. Halbuki siz meğer hırsızmışsınız..»

Bu sözleri elbette Hazreti Yusuf (A.S.) öğretmişti. Bünyamin, zahiresinin içine altm tas (yahut gümüş kâse) konacağını bildiği için hırsız olamazdı.

O halde (Hırsızsınız..) sözünden maksat, on üvey kardeşin, Hazreti Yusuf (A.S.) ı babalarından çalıp kuyuya atmalarıydı.

Onlar sordular :

«Bu anlattıklarınız doğrudur.. Fakat biz kötülük yapmadık.. Hele hırsızlık..»

> Vaktaki (Yusuf) onların (zahire) yüklerini hazırladı. Su kabını öz kardeşinin yükü içine koydu. Sonra münâdî (arkalarından) şöyle bağırdı. «Ey kafile (durun). Siz seksiz şüphesiz hırsızlarsınız.»
>
> (Yûsuf: 70)

Artık karşılıklı konuşuyorlardı :

> (Ya'kub'un oğulları) onlara dönerek: «Ne kaybettiniz, (ne arıyorsunuz)?..» dediler.
>
> (Yûsuf: 71)

Su kabının kaybolduğunu işitmemiş göründüler.

Kahya ve memurları tekrarladılar :

> Dediler ki: «Padişahın su kabını arıyoruz. Onu getirene bir deve yükü (bahşiş) var. Ben de buna kefilim.»

(Ya'kub oğulları); «Allah Allah! (Hüviyetimizi, ahlâkımızı) siz de öğrenmişsinizdir. Biz bu yere, andolsun ki, fesat çıkarmak için gelmedik. Hırsız kimseler de değiliz biz» dediler.

(Yûsuf: 72, 73)

Hazreti Yusuf (A.S.) da gelmişti..
Açıkta duran Bünyamin'in baş uçundaydı.
Bünyamin sordu :
«Ey Yusuf, ne oluyor?..»
«Seni yanımda ala koymak için tedbir alıyorum..»
«Emir verseydin, olur biterdi..»
«Hayır.. Hak kazanmak istedim.. Çünkü Mısır âdetlerinde hırsızlığın karşılığı kölelik değildir. Su kabını senin yüküne saklattım. Bulununca, bizim ibranî âdetince kölem olacaksın, ayrılmayacağız..»

Bu sırada memurlar, hakikaten aynı şeyi sordular. Çünkü Hazreti Yusuf (A.S.) öğretmişti :

«Şimdi, dediler, yalancılar iseniz (çalanın) cezası nedir?..»

(Yûsuf: 74)

Beklenen cevabı aldılar :

«Onun cezası yükünde (hırsızlık mal) bulunan kimsenin kendisidir. İşte o kimse (şahsen) bunun cezasıdır.. Biz (memleketimizde) zalimleri (hırsızlan) böyle cezalandırırız.» dediler.

(Yûsuf: 75)

Yusuf sordu :
«Yani malı çalınana çalanın köleliği değil mı..»
«Evet..»

«Ne kadar?..»
«Bir yıl..»
«O halde yüklerinizi bizzat arayacağım.. Tas çıkmazsa ne âlâ.. Sizden özür dileyip yolunuza bırakacağım.. Tas çıkarsa onu bir yıl yanımda köle çalıştıracağım..»
Pek ümitliydiler.
Bağrıştılar :
«Razıyız..»

A

Hazreti Yusuf (A.S.), kafileyi bir gölgeliğe çekti. Rubil'den bağlayarak, eşyasını aradı.. Sonra diğer dokuz kardeşinkine baktı.. Su tasını bulamadı.. En son Bünyamin'in yükünü karıştırdı. Su tasını bulup gösterdi. Şaşırdılar.

Bunun üzerine (Yusuf), Kardeşinin kabından evvel onların kablarmı (aramaya) başladı. Nihayet onu kardeşinin kabından çıkardı, işte biz Yusuf için böyle bir tedbir kullandık. Yoksa o, padişahın dinine göre, kardeşini (esir olarak) tutabilecek değildi. Meğer ki Allahın iradesi ola. Biz kimi dilersek onu nice derecelere yükseltiriz. Her ilim sahibinin üstünde daha iyi bilen vardır.

(Yûsuf: 76)

Üvey on kardeş mahcup olmuşlardı.
Hiç değilse kendilerini temize çıkarmaya başladılar.
Birisi şöyle dedi :
«O, üvey kardeşimizdir.. Esasen öz kardeşi Yusuf

da bir zaman teyzesinin, analığının, şeref kuşağını çalmıştı..»

Başka birisi ikincisini hatırlattı :

«Onun kardeşi, ölen annesi çadırından, misafir kadının putunu çalıp pisliğe atmıştı..»

Sonuncusu tamamladı :

«Kardeşi Yusuf, yemekte bir kemik saklayıp ayrı yemek istemişti..»

> **Dediler: «Eğer o çalmış bulunuyorsa onun daha evvel bir kardeşi de çalmıştır. O vakit (Yusuf) bu sözü içinde gizledi. Bu (nun hakikatini) onlara açıklamadı. (Kendi kendisine) dedi ki : «Sizin durumunuz daha kötüdür. Allah sizin anlatmakta olduğunuzun mahiyetini çok iyi bilendir.»**
>
> **(Yûsuf: 77)**

Hazreti Yusuf (A.S.) hakikati gizlemekle, sabrını göstermiş kendi kendisine: «Sizin durumunuz daha kötüdür..» demekle, onların kendisini babasından çalıp kuyuya atışlarını hatırlamıştı.

Kardeşleri hırslarını Bünyamin'den aldılar.

Ona çattılar :

«Ey Rahil'in oğulları, bütün belâlara sizin yüzünüzden katlanıyoruz. Bu maşrabayı ne zaman çaldın?..»

Bünyamin ret etti :

«Hayır, Rahil'in oğulları ne gibi belalara katlanmış-larsa, hepsi de sizin yüzünüzden olmuştur. Kardeşimi sahraya götürerek helak eden sizsiniz.. Bu maşrabayı benim yüküme sokan kimse de dirhemleri sizin yüklerinize gizleyen zattır.»

Cevap verdiler .

«Dirhemleri hatırlatma, bundan dolayı sorumlu olursun.»

Hazreti Yusuf (A.S.), kafileyi geri çevirtti.

Evinin odasına on bir kardeşi aldı.

Maşraba hâlâ elindeydi..

Onu kulağına yanaştırdı ve hafifçe vurdu.. Maşraba ses çıkardı..

Yusuf anlattı :

«Bu maşraba, sizin oniki kardeş olduğunuzu ve bir kardeşinizi hakikaten sahraya götürerek sattığınızı haber veriyor.»

Bünyamin atıldı:

«Ey Aziz, maşrabadan sor, kardeşim nerededir?.»

Hazreti Yusuf (A.S.) tekrar maşrabaya vurdu*ve cevap verdi:

«Kardeşin sağdır.. Sen onu yakında göreceksin..»

Bünyamin kasten şöyle konuştu :

«Sen benim hakkımda dilediğini yap.. Kardeşim beni kurtarır..»

Hazreti Yusuf (A.S.) in , Bünyamin'in böylesine kendisine güvenmesinden gözleri sulandı..

Bünyamin maşrabamn niçin kendisinin yüküne saklandığını unutmuşa benziyordu.. Heyecanından şu teklifte bulundu :

«Ey Aziz, maşrabana ben de vurmak istiyorum.. Kimin tarafından çalındığın; haber verecektir.»

Hazreti Yusuf (A.S.), Bünyamin'e baktı, onu uyarmak maksadıyla, maşrabaya bir kere daha vurdu.. Maç-raba ses çıkarmadı.

Sebebini anlattı :

«Maşraba darıldı.. Çünkü kimin yükünde çıktığı açıktır.»

Yahuza bir kurtuluş yolu arıyordu.

Yalvardı :

«Ey Aziz.. Bunun hakikaten ihtiyar bir babası var. Söz verdik geri götüreceğimize.. Dilersen yerine bizden birisini alakoy..»

Yusuf (A.S.) razı olmadı.

Bunun üzerine en yaşlıları Rubil ansızın kızdı.

Tehdit etti Yusuf'u :

«Ey Aziz!. Ya bizi serbest bırakırsın, yahut öyle kuvvetli bağırırım ki, Mısır'da ne kadar hamile kadın varsa, hepsi çocuk düşürürler..»

Rubil o kadar sinirliydi ki, sertleşen kılları elbisesinden dışarıya çıkmıştı.

Yusuf (A.Sj Rubii'in nasıl yatışacağını eskiden bilirdi. Kendi iki oğlundan birisini çağırdı.. Rubil'e eliyle dokundurdu.. Rubii'in kızgınlığı geçti ama, şunları söylemeden edemedi:

«Bu şehirde Ya'kub'un tohumundan birisi var.. Bu adam kimdir?..»

Hazreti Yusuf (A.S.), suale sualle karşılıkta bulundu.

«Ya'kub kimdir ?..»

Rubil yine kızdı :

«Ey Aziz!.. Ya'kub'u ağzına alma.. O Allahıı peygamberidir.

Bütün kardeşler, sabahtan beri olanlardan şaşırmışlardı.

Şaşkınlıktan şaşkınlığa düşmüşlerdi.

Hep birden yalvardılar :

> «Ey Aziz, dediler, hakikaten bunun ihtiyar bir babası var. Binaenaleyh onun yerine (bizden) birimizi alıkoy. Seni muhakkak iyilik edenlerden görüyoruz...»
>
> (Yûsuf: 78 ^

-Niçin yerine kalmak istiyorsunuz?..» «Çünkü babamız kardeşimizi çok sever, ölen kardeşimizin acısını onunla unutmaya çalışır.»

Hazreti Yusuf (A.S.) cevabı kesin oldu .

> «Eşyamızı nezdinde bulduğumuz kimseden başkasını yakalamamızdan Allaha sığınırız. Çünkü o takdirde biz elbette zalimlerden olmuş oluruz» dedi.
>
> (Yûsuf: 79)

On üvey kardeş büsbütün şaşırdılar. Bir araya gelip söyleştiler.

Büyükleri (Yaşça Kubil, yahut akılca Yahuza, yahut kurada önde gelen Şem'un) söz aldı :

> Vaktaki artık ümitlerini kestiler, fısıldaşarak bir yana çekildiler. Büyükleri dedi ki: «Babanızın sizden Allah adıyla teminat almış olduğunu, daha evvel de Yusuf hakkında işlediğiniz kusuru bilmediniz mi?.. Artık ben, ya babam bana izin verinceye - yahut benim için Allah hükmedinoeye kadar, buradan kafiyen ayrılmam. O hâkimlerin hayırlısıdır.»
>
> (Yûsuf: 80)

(Ekseri rivayetlere göre bu Kubil di)

Rubil, kardeşlerine başını çevirdi.

Onlarla da konuştu :

> «Siz dönün babanıza deyin ki «Ey pederimiz, oğlun, inan ki (zahir-i emre nazaran) hırsızlık etti. Biz bildiğimizden başkasına şahitlik yapmadık.. Gaybm bekçisi de değildik.»
>
> (Yûsuf: 81)

Rubil, bu sözleriyle şunu anlatmak istemişti: «Ey babamız, sana Allah adıyla teminat verdiğimiz zaman kardeşimizin ilerde böyle hırsızlık edeceğini tabiî bilmezdik.»

Rubil, babalarına şunları da söylemelerini tenbihledi.

Çünkü kendisi kalmaya karar vermişti :

> (istersen) içinde bulunduğumuz (ve döndüğümüz) şehir (Mısır ahalisine) de, aralarında geldiğimiz kervana da vor. Biz seksiz şüphesiz doğru söyleyicileriz.»
>
> (Yûsuf: 82)

Yahuza da çırpmıyordu :

«Ey Aziz. İşte Rubil kalıyor, Bünyamin'i ver. Artık öğrendin.. Babamızın ikinci ailesi Rahil iki oğul doğurmuştu.. Birisi Bünyamin'dir.. Diğeri. Yusuf'tur ki, hatamızla kayboldu.. Babamız, bütün sevgisini Bünya-min'e verdi.. Eğer onun da yokluğunu görürse saçları ağarır ve hemen ölür...»

Fakat Hazreti Yusuf (A.S.) cevap veremedi.

Çünkü izin çıkmamıştı..

Hazreti Allah (C.C.) bu kötü on üvey kardeşe yaptıklarına karşılık ıztırap çektiriyor, yeryüzündeyken ilk cezalarını veriyordu..

Ya'kub (A.S.) için ise, belki de ailesi Rahü'in evladı anneden ayırmasına göz yumması dolayısiyle çilo çektiriyordu.

Yusuf suçsuzdu.

Onu küçükken peygamber yapmış, mülk ve saltanata yükseltmiş, o arada Mısır da kıtlık meselesini yaratarak, oyalanmasını, babasını düşünmeye fırsat bulmamasını, unutmasını, sağlamıştı.

Bütün bunları kısa bir anda Hazreti Yusuf (A.S.) muhakeme etti, ilhamlandı, belki de vahy aldı..

Katılaştı..

Bir kere daha kararını bildirdi :

«Bünyamin burada kalacak.. Kölemdir.. Dilerse Rubil de kalsın.. Ben ona karışmam..»

Rubil kaldı..

Diğerleri, yani dokuz kardeş, tekrar Kenanili'nin yolunu tuttular..

Belki bir ibretti..

Uyarıştı..

îlk menzilde, yaşlı bir kadın çevresinde toplananlara şiirler okuyordu.. Dokuz üvey kardeş dinledikçe, durumlarını düşündüler ve utançlarından saklanacak delik aradılar .

Yakından başla incelemeye..
Şu m,eşedeki yuvanın büyüklüğü
Seni şaşırtmasın..
Sığırcıkla serçeler
Aynı yerde tünüyorlar.

Sesleri, gürültüleri sevinçten..
Su sızmıyor aralarından.
Neden mi?..
Bir zamanlar kuluçkadaki
Anaç serçeyi şahin kapmıştı.
Yerine sığırcık geçti.
Yumurtalarını birleştirdi..
Isıttı günlerce..
Onları çatlatıp çıkan
Yavruları ayırmadı.
Yavrular da sen ben demediler.
Şimdiki neşeleri
Kardeşliklerinin bozulmamasmdandır.

Bu böyledir ve yoruyorsun.
Uzakları da dolaş..
Vadilerde, dağlarda, ormanlarda
Sık sık benzerlerine Taslayacaksın.
Aralan ceylanla oynaşacak..
Kurt kuzuyla gezinecek.
Sırtlan geyik yavrusunu emzirecck.

Fareler kedi koynunda sabahlayacaklar.
Ve daha neler neler!..
Şu meşenin gövdesinde
hayat bulan samuışık,
Dalında çiçek uçan çitlenbik nedir Y.
Hep o yardımlaşmanın,
Birbirlerinin yaşama güçlerini
Hazırlamalarının tıeticesi değil midir?..

Ama sen, sen yok musun ey însan!..
Ornuzuna yerleşen melek'e değil d(,
Diğerine, şeytana kulsun..
Değil düşeni kaldırmak,
Bağrına basmak,
Bir tekme de kendin vuruyorsun..

Şaşırdın değil mi?-..
Mazeretin budur esasen..
Şaşkınlıktan şaşkınlığa,
Sapıklıktan sapıklığa
İtildiğini savunmaktır...
Belki kendini ve benzerlerini aldatabilirsin.
Lâkin Allah'ını aldatman mümkün müdür.'

VIII

KİM KAZANDI YILLAK BOYU

Kafile, ilk menzildeki kadından ayrıldığı zaman, dokuz kardeşler, pek düşünceliydiler.

Nefslerine soruyorlardı :

<Yıllar boyunca kim kazandı?..»

Evet kim kazandı?..

Baba sevgisini, yetim bir kardeşlerine çok görüp kıskananlar, onu yok etmekle, baba sevgisini kendilerinin bölüşeceğini sanmışlardı.. Halbuki tamamen aksi olmuştu.

Babaları büsbütün onlardan uzaklaşmıştı.

Onu kendilerine çevirmek, eski muhabbetini kazanmak için, çırpınıp duruyorlardı yirmi seneden fazla bir zamandan beri.

Belki de daha çırpınacak, yorulacaklardı.

Şair kadın ne kadar doğru söylemişti!..

O halde, insandı yeryüzünün en korkunç dişli canavarı.

Halbuki şerefiyle, şanıyla yaratılmamış mıydı?..

Yeryüzü ona verilmemiş miydi bütün nimetleriyle?..

Fakat bir şart vardı..

Sağ'dan gelen melek seslerine uymak,

Sol'dan gelecek şeytana kapılmamak..

Peygamberin gösterdiği yolda yürümek, asla sapıtmamak.

Bunu tam yapamıyordu insan..

Yolu üzerinde bir vadide aydınlanıyorsa, diğerine girince, karanlıkta gidiyordu.. Böylece çağlar tükeniyordu.

Ne olacaktı sonu?..

Böyle düşüne düşüne, hep yürüdüler kuzeye günlerce.

Eşek ve develerindeki zahireler onları asla sevindirmiyordu.. Babalarına tam döneceklerini söylemişlerdi, halbuki, Bünyamin ve Rubil noksandı. Bilhassa Bünya-min'in olmayışı beter bir ıztıraptı.

Son menzilde, onları Yahuza uyardı :

«Babamızla Rubil'in anlattığı gibi konuşuruz.. Artık fazla kendinizi dinlemeyi bırakın.. Sanıyorum ki, babamız hak verecek ve bize inanacaktır..»

Öyle yaptılar..

Baba yurduna ulaşınca, Hazreti -Ya'kub (A.S.) a Rubil'in öğüt verdiği sözleri aynen tekrarladılar.. Aldıkları cevap pek acı oldu :

> (Geldiler, aynı sözü söylediler. Bunun üzerine Ya'kub) dedi ki: «Hayır, sizi nefsiniz aldatıp (böyle büyük) bir işe sürüklemiş. Artık (bana düşen) güzel bir sabırdır. Allahm, onların hepsini birden bana getirmesi yakın bir ümittir. Hakikat şudur ki: Her şeyi bilen, yegâne hüküm (ve hikmet) sahibi olan ancak O'dur.»
>
> (Yûsuf: 83)

Cevap elbette acıydı ve şaşırtıcıydı.

Acıydı, çünkü babalan onlara inanmamıştı..

Şaşırtıcıydı, çünkü babaları yalnız Rubil ile Bünya-

min'in yakında geleceklerini ümit etmiyor, bu ümide Hazreti Yusuf (A.S.) ı da katıyordu.

Eğer hakikaten Hazreti Yusuf (A.S.) da gelirse, ona yaptıkları işkenceler, kuyuya atılması, satılması, meydana çıkacaktı.. Bu halde babalan onları artık sevmek değil, aksine kovardı.. Uzaklaştırırdı..

Esasen, onlar bu sefer doğru konuşmuşlardı Bünyamin ile Rubil hakkında ama, babalan eskiden beri Yusuf (A.S.) için onlara inanmadığından, böyle konuşmuştu. Hazreti Ya'kub (A.S.), çok geçmeden, oğullarını görmek istemedi.. Onlardan ayrıldı.. Sık sık şöyle dua ediyordu :

«Yarab, beni Yusuf, Bünyamin ve Rubil'e kavuştur!..»

Söyleniyordu da : «Yusuf için pek ıztırap çekiyorum..»

Bünyamin'in de olmayışı, ağlamasını artırdı.. O hale geldi ki, sanki daima var olan gözyaşları gözünün bebeğini örtmüş, gidermişlerdi.. Göremiyordu..

Yirmi yıllık Yusuf için başlayan tasasıyla konuşuyor, ona hitap ediyordu.. Havasını saran gamı, nefes yerine yudumluyordu.

> (Ya'kub) Onlardan yüz çevirdi: «Ey Yusuf un üstüne (titreyen) tasam, (gel, şimdi tam senin gelmeli vaktidir.) dedi ve hüzn-ü kederinden iki gözüne ak düştü. (Bununla beraber) o, artık gamım tamamen yutmakta idi.
>
> (Yûsuf: 84)

Ya'kub (A.S.) m kaygı ve üzüntüsü, sevgili yavrusunu kaybeden yetmiş annenin kaygı ve üzüntüsü derecesine varmıştı.

Kaygı ve üzüntüsüne karşılık aldığı sevab da elbette ki hiç değilse yüz şehidin sevabı kadardı.

Oğullan onun bu halini bırakması için arada gelip sıkıştırdıkça, cevap veriyordu .

«Benim şikâyet ve kaygım ancak Allah'a aittir.. Ben onun ilhamıyla sizin bilmediklerinizi bilmekteyim.. Yani siz, on bir kardeş, annesi ve ben, O'na selâm (hürmet) secdesinde bulunacağız.. Çünkü gördüğü rüyayı doğru yorumladım..>

> Dediler ki: «Hâlâ Yusufu anıp duruyorsun. Andolsun ki sonunda ya kederinden hastalanıp eriyeceksin, yahut helake uğrayanîardan olaeaksHi.»
>
> (Ya'kub da): «Ben taşan kederimi, mahzunluğumu yalnız Allaha şikâyet ediyorum Ben Allah tarafından sizin biienıiyeceğiniz nice şeyleri de biliyorum» dedi.
>
> (Yûsuf: 85, 8G)

Komşular da Hazreti Ya'kub (A.S.) ı uyanyorlardı:

«Ey Ya'kub, sen babanın yaşına gelmediğin halde, bitkin ve kurumuşsun..»

Hazreti Ya'kub (A.S.) anlatıyordu:

"Boni bitiren şey. Allanın beni Yusuf belasıyla be-lâlandırrnasıdır. Yusuf için çektiğim üzüntü beni mahvetti. >■

Yine böyle cevap verdiği bir sırada, vahy aldı : «Ey Ya'kub, sen benden mahlûklarıma mı şikâyet ediyorsun?..»

Hazreti Ya'kub (A.S.) yanıldığını anladı.

Yalvardı :

«Ey Rabbim!.. Günahkâr' oldum.. Beni yarlığa.

Umduğu cevabı aldı vahyle :

«Seni yarlığadım..»

Hazreti Ya'kub (A.S.) bir zaman daha gam ve tabayla savaştı.. Nihayet iyice görmez oldu.. Kıtlık devam ediyordu.. Parası da azalmıştı..

Oğullarına bir az para ve yiyecek hediyelik verdi. Onları tekrar Mısır'a yolladı.. Şöyle buyurdu :

> «Oğullarım, gidin, Yusuf'la kardeşinden (bütün duygularınızla) bir haber arayın. Allanın rahmetinden ümidinizi kesmeyin. Zira hakikat şudur ki kâfirler güruhundan başkası AUahın rahmetinden ümidini kesmez.»
>
> (Yûsuf: 87)

Böylece, Hazreti Ya'kub (A.S.) in oğulları (Yusuf, Bünyamin ve Kubil noksan olmak üzere) üçüncü kere sekiz günlük (yaya yürüyüşle bir fersah dört kilometre, yani bir saatlik yol olduğuna göre, iki yüz kilometre ka-darlık) yolu tekrar gittiler.

Hazreti Yusuf (A.S.) *m* huzuruna çıktıkları vakit aert yandılar :

< Biz yine geldik ey Aziz!. Yurdumuzda kıtlık beterdir.. Paramız da azaldı. Ancak şunlar var.. Bir de sana babamız yerli mahsullerden hediyeler gönderdi.. Bize tam yük zahire yardımında bulun...»

(Getirdikleri hediyeler hakkında çeşitli rivayetler vardır. Hepsi şunlardır : Sadeyağ, yün, ip, urgan, eam-ağaeı, çitlenbik.... Bir de az bir para.)

Devam da ettiler .

«Bunlarla elbette tam zahire alınamaz, geçenki-ler gibi.. Bu sefer sadakana muhtacız.. Allah, sadaka verenleri mükafatlandırır..»

Belki bundan maksatları, kötü para yerine iyi para almak, yahut dolayısiyle Bünyamin'i istemekti.

> **Bunun üzerine (Ya'kub'un oğulları tekrar Mısır'a gidip Yusuf'un) huzuruna girdikleri zaman dediler ki: «Ey Aziz, bizi de - ailemizi** de **darlık bastı. Pek ehemmiyetsiz bir sermaye ile geldik. Bize yine tam ölçek ver. Hakkımızda ayrıca lütufkârlık da et Zira Allah lütuf kârları mükâfatlandırır..»**
>
> **, (Yûsuf:** 88)

Hazreti Yusuf (A.S.) m yanında öz kardeşi Bünya-min de duruyordu.. Yusuf (A.S.) **pek** yufka yürekliydi.. Dayanamayıp ağladı.

Sonra her şeyi açıkladı :

> **(Yusuf) şöyle dedi: «Siz (henüz) cahil kimseler iken Yusufa ve kardeşine neler yaptığuuzı biliyor musunuz?..»**
>
> **(Yûsuf:** 89)

Kardeşleri uyandılar.. O zaman karşılanndakinin Hazreti Yusuf (A.S.) olduğunu anladılar.. Kaçmcı kere hürmet secdesine yattılar.. Doğrulduklarmda **bağrıştılar** :

> **«A, sen, sen, sahi Yusuf musun? ___ » dediler.**
>
> **(Yûsuf : 90)**

Yusuf hakikati konuştu :

> **«.... O da: «Ben, dedi, Yusuf um. Bu da karde şim. Allah bize (selâmet ve kerametle) lüt fetti. Zira hakikat şudur ki: Kim (Allahdan) korkar, (belâlara) katlanırsa her halde Allah iyi hareket edenlerin mükâfatanı zayi etmez.»**
>
> **(Yûsuf** : **90)**

Kardeşleri nadim olmuşlardı.. Bunu dile getirdiler:

> **(Kardeşleri): «Allaha yemin ederiz, Allah seni hakikat bizden üstün kılmıştır. Biz doğrusu (Sana yaptığımız hareketlerde) suçlu idik.» dediler.**
>
> **(Yûsuf** : **91)**

Yusuf onları Allaha havale etti:

> **(Yusuf) da: «Size, dedi, bugün hiçbir başa kakma ve ayıplama yok. Sizi Allah yarlığa-sm. O, esirgeyicilerden daha esirgeyicidir.»**
>
> **(Yûsuf: 92)**

Hazreti Yusuf (A.S.) kardeşlerini istirahata gönderdi.

Sabah akşam yemeğe çağırdı.. Ağırladı.

Üvey kardeşleri utanıyorlardı..

Hazreti Yusuf (A.S.) a bir adam gönderip şöyle dedirttiler:

«Ey Yusuf, sen bizi sabah akşam yemeğe , davet ediyorsun.. Biz ise hakkında sadır olan taksirimizden dolayı senden utanıyoruz...»

Hazreti Yusuf (A.S.) şu cevabı verdi :

Mısırlılar şimdiye kadar hana hep ilk gözle bakıyorlar. Hakkımda yirmi dirheme satılmış bir köleyi vasıl olduğu mertebeye ulaştıran Allahı tenzih ederim.. Şimdi ise and olsun sizin sayenizde şeref kazandım. Mısırlılar nazarında yükseldim. Çünkü onlar sizin, benim kardeşim okluğunuzu, benim de *i* İbrahim ı Aieyhisse-lamın torunlarından bulunduğumu öğrendiler.»

(Hazreti Muhammet! (S.A.V.) Mekke'yi fethettiği zaman, Kabe kapısının iki tarafını tutmuştu..

Müşriklerle arasuıda şu konuşma oldu :

— Benden nasıl bir muamele bekliyorsunuz?..

— Asî! bir biraderden ve asıl bir biraderin evlâdından iyilik bekliyoruz.

— Ben de kardeşim Yusuf gibi, bugün suçlarınızı başınıza kakmak, sizi kınamak yok.

Ve bunu yaptı.)

Bir kaç gün sonra. Hazreti Yusuf (A.S.) yemekte kardeşlerine sordu.. Tabiî Bünyamin'den öğrenmişti, fakat onlardan da dinlemek istiyordu :

■<Babam beni kaybettikten sonra ne yaptı?..* • Hep ağladı.. Gözlerini ufuktan almadı.. Gam ve kat vette yaşadı.. Nihayet Bünyamin'den de olunca, gözlerine perde indi.. Şimdi görmüyor..»

Hazreti Yusuf (A.S.), son habere pek üzüldü.

Hemen Müslüman yaptığı Reyyan bin Velid'e koştu.

Durumu anlattı..

Fravn Reyyan bin Velid çok ilgilendi.. Her türlü kolaylığı gösterdi.

Hazreti Yusuf (A.S.) in kardeşlerini çağırdı, konuştu :

Ey YakuboğullarıL Buradan dilediğinizi götürün..

Babanıza verin ve hep birlikte Mısır'a göçün.. Mısır'ın en iyi yerleri ve nimetleri sizindir..*

Hazreti Yusuf (A.S.). Fravn'ın emri üzerine, hazırlığı yaptı.

Kardeşlerine arabalar verdi.

Yiyeceklerini tamamladı..

Giydirdi..

Bünyamin'i de birlikte kattı..

Tabiî Rubil de vardı..

Bünyamin'i daha çok süsledi.

Babası için hediye on deve yükü eşya yükledi.

Yine babası Mısır'a gelirken, yolda harcaması için on deve yükü yiyecek ayırdı.

Sırtından gömleğini de çıkardı.

Kardeşlerine uzatıp ilhamını söyledi :

<Bunu alın. babam yüzüne sürünce, derhal gözleri açılır.

«Şu benim gömleğimi götürün de onu babanım yüzüne koyun. İyice görür (bir hale) gelir. Bütün ailenizi de bana getirin.»

(Yûsuf : 93)

Kafile henüz yola çıkmıştı.

O sırada Hazreti Ya'kub (A.S.), uyanmış, ibadetini yapmış, her zamanki ağaç altında dinleniyor ve görmeyen gözleriyle, güney ufuklarını izliyordu.

Ansızın doğruldu..

Havayı yutarcasına kokladı ve bağırdı :

•Yusufumun kokusunu alıyorum...»

Çevresindekiler, ses etmediler.. Birbirlerine, ona acırcasına, baktılar..

Hazreti Ya'kub (A.S.) aynı sözü tekrarladı **ve** tamamladı .

«Yusufumun kokusunu alıyorum.. Belki bana bunak diyeceksiniz ama, gerçek budur.»

> **Vaktaki kafile (Mısırdan) ayrıldı. (Öteden) babaları (Ya'kub) dedi ki: «Bana bunak demezsiniz, inanın ki, (şimdi) Yusuf un kokusunu duyuyorum.»**
>
> **(Yûsuf** : **94)**

Halbuki hakikaten Hazreti Ya'kub (A.S.), oğlu Yusuf'un kokusunu duymuştu.. Çünkü Hazreti Allah <C.C.) Güney rüzgârına izin vermiş ve o da bütün hızıyla, gömleğin kokusunu, babasına ulaştırmıştı. Ancak böylece aradaki sekiz günlük yol kısalmıştı.

Lâkin Hazreti Ya'kub (A.S.) m sözlerine inanan olmadı..
Aradan bunca yıl geçmişti.. Uyarmaya çalıştılar :

> **(Yanındakiler) dediler: «Allaha yemin ederiz ki sen hâlâ eski yanlışlığında (berdevam) sın.»**
>
> **(Yûsuf** : 35)

Hazreti Ya'kub (A.S.) onları dinlemedi bile,
Yüzü gençleşmişti..
Gamı, tasası dağılmıştı.. —
Gülüyor, seviniyordu..
Geceleri bile oturduğu yerden ayrılmıyor, bekliyordu.
Arada haber de veriyordu :
«Yusufumun kokusu her geçen gün daha da artıyor.»
Halbuki kıtlık devam ediyordu..

Hazreti Ya'kub'un bu türlü sevinmesine sinirlenen birisi mehtaba karşı isyan ediyordu :

Oğul nedir?.. Biri
giderse, Onu
peydahlanır..

İş karnın,
Sürünün doymasındadır. Bundan
haber var mı?.. Kaçıncı yıl oldu
ki, Bulut yüzü görmedik.. Mehtap
sarardıkça sarardı.

Güneşi hele hiç sorma.. Kayadan daha
katı yürekli oldu. Gezinirken başını bile
çevirmiyor bize.

Evet, oğul nedir f Biri
giderse Onu gelir..

Sen rahmetten haber ver.
Toprak sevinsin.. Nimettensin
saadetinden.

Hazreti Ya'kub (A.S.), bu ilhamı ve benzerlerini işitiyordu.

Elinde olsa belki şu cevabı verecekti :

Beden toprağındır..
Gelir, beslenir,
Aslına döner..
Ama erken, ama geç..
Ne takdir edilmişse o olur.

Ancak bir nur var ki Bedenden
ayrıdvr. Her güzellik, asalet
ondadır. Sevgi, teslimiyet
hazinesidir. Doyurulması
gereken budur.

Mısır'dan çıkan kafile, Kenanilin e pek yaklaşmıştı,.,
Bir molada, Yahuza şöyle dedi kardeşlerine :
«Ey kardeşlerim, ben Önden müjdeci gideceğim babama.. Çünkü hatırlarsanız. Yusuf kuyuya atılınca, kanlı gömleğini eline veren ve ilk ağlatan bendim.. Şimdi güldürmek yine bana düşer.»
Bu haklı fikir karşısında, kardeşleri ses çıkarmadılar.
Yahuza, elinde Hazreti Yusuf *(A.S.)* in gömleği, hızlandı.
îki gün önce, Kenanilin'e vardı..
Babasına müjdeyi verdi ve Hazreti Yusuf'un gömleğini uzattı..
Hazreti Ya'kub (A.S.) gömleği kapıp öptü ve kok-ladı..
Sonra yüzüne, gözüne sürdü.
O anda da bir delikanlı kadar görmeye başladı.

> Fakat müjdeci gelip de onu (Ya'kub'un) yüzüne koydu, o da derhal (yeni baştan) görür hale* geldi.. O zaman dedi ki: «Ben size bıiemiyeceği-niz şeyleri Allahtan muhakkak biliyorum demedim mi?..»
> (Yûsuf : 96)

Yahuza, babasına bütün macerayı anlattı., îki gün sonra da kardeşleri geldiler.. El öpüp, ağlaştılar, pişmanlık getirdiler.. Ricada bulundular :

> (Mısır'dan gelen evlâtlar») dediler. «Ey pederimiz, bizim için (günahlarımıza) istiğfar ediver. Biz hakikaten suçlular idik.» (Ya'kub): «Sizin için Rabbime sonra istiğfar ederim. Hakikat şudur ki O, çok yarlığayıoı, çok esirgeyicidir.» dedi.
> (Yûsuf : 97, 98)

Hazreti Ya'kub (A.S.), oğlu Yusuf (A.S.) in davetini almakla beraber, bir türlü Mısır'a g'tmeye karar veremiyordu.
Çünkü henüz vahy gelip izin çıkmamıştı.
Bulunduğu yerden Biri-Şebi'ye kadar gitti.
Kurban kesti ve duada bulundu..
Hazreti Allah fC.C), Hazreti Ya'kub (A.S.) m duasını kabul buyurdu..
Onu;ı dünya gözüyle bir kere daha oğluna kavuşma sini uygun buldu..
Şüphesiz bunda derin bir hikmet de mevcuttu.
Hazreti Ya'kub (A..S. I hemen göç emri verdi.
Hazırlıklar yapıldı..
Kıtlık devam ettiğinden, Hazreti Ya'kub (A.S. I ile oğul ve torunlarının malları azdı..
Çabuk toparlandılar..
Ve bir sabah güneye doğru yola çıktılar..
O gün Cumaydı..
Hareketten önce. Hazreti Ya'kub (A.S.) oğullarının günahlarının affedilmesi için duada bulundu.
Hazreti Ya'kub (A.S.) tam yirmi iki yıllık bir sıladan sonra oğlu Yusuf (A.S.) a kavuşacaktı..
Beraberinde giden ailesi efradı yetmiş kişiydiler.

1. Hazreti Yakub (A.S.)
2. Oğlu Rubil (Ruben.)
3. Rubil'in oğlu Hanok.
4. » » Pallu.
5. » >■• Hetsrön.
6. » » Harmi.
7. Ya'kub'un oğlu Şem'un
8. Şem'unun oğlu Yemuel î).
» » ;' Yamin
10. » -,> Ohad
11. * » Yakin
12. » » Tsohar
13. v » Şaul (Kenanilli bir kadından doğma)
14. Ya'kub'un oğlu Lavi
15. Lavi'nin oğlu Gerşon
16. » » Kohat
17. » » Merari
18. Ya'kub'un oğlu Yahuza
19. Ya'kub'un oğlu Er (Kenanilinde öldüğü söylenir)
20. » » Onan (» » »)
21. » » Şela
22. » » Perets
23. » » Zerah
24. Perestin oğullan Hetstron
25. » » Hamul
26. Ya'kub'un oğlu Yaahr
27. Yashr'ın oğlu Tola
28. » » Puva
29. » » Yob
30. » » Şimron
31. Ya'kub'un oğlu Zebalun
32. Zebalun'un oğlu Sered
33. » » Elon

34. » Yahleel
35. Ya'kub 'un kızı Dina
36. Ya'kub 'un oğlu Cad
37. Cad'in oğlu Tshyon
38. "-•> » Haggi
39. » » Suni
40. » » Etsbon
41. » » Eri
42. » » Arodi
43. >> * Areli
44. Ya'kub 'un oğlu Aşir
45. Aşir'in oğlu Yuma
46. » » Yişva
47. » » Yişvi
48. » » Beriâ
49. » Kızı Sarah
50. Beria'nın oğlu Heber
51. » » Malkiel
52. Ya'kub un oğlu Dan
53. Dan'ın oğlu Huşim
54. Ya'kub 'un oğlu Naftaü
55. Naftaü nin oğlu Yahtaeel
56. » » Guni
57. » » Yetser
58. » » Şilem
59. Ya'kub un oğlu Bünyamin
60. Bünyamin'in oğlu Belâ
61. » » Beker
62. » » Aşbel
63. » » Gera
64. » » Naamun
65. » » Ehi
66. » » Roş

67. » -■ Muppim
68. ■ >/ Huppim
69. » » Ard
70. Ya'kub.un ilk ailesi Leyya
71. Ya'kub'un ilk cariyesi Zelfe
72. Ya'kub'un ilk cariyesi Belfa
73. Şaulu doğuran Kenaniili kadiri.

(Er ile Onan hareketten önce Kenanilin'de öldüklerine göre Hazreti Ya'kub, tanı yetmiş aile efradıkla Mısır'a göçüyordu.)

(İşte burada Hazreti Va'kub eserinin girişindeki sözlerde hakikat derecesinin büyüklüğü meydana çıkmaktadır.

Şöyle ki :

Yukardaki tablo açıktır..

Hazreti Ya'kub (A.S.) m,'yani (İsrail)in yetmiş ki silik soyu, elbette Mısır'a ulaştıktan sonra, bu güne kadar milyonlarca evlât peydahlamalardır.. Ve bunlar yer yüzündedirler. Ancak bu yetmiş kişiden ileride Ya hudiler üreyecektir.. Önce peygamberleri Musa'ya uyacak (Musevi) adını alacaklardır.. Sonrı; ona etmediklerini bırakmayacaklardır. Derken (Yahudi) adını alacaklardır.. Nihayet Allah in emri tahakkuk et mek için Filistin topraklarında (Beni İsrail) devletini kuracaklardır.. Bu yetmiş kişiden üreyeıiler bugün ırkç.ıhk güdüyor.. İşte. bu Yahudilere has hile ve yalandır.. Allah'ı bile (hâşâ) kandırmaya çalışan ve ona gücenen bu topluluk, ırkeilığuı liderliğini yapmakta, sözde kendisini Hazreti Ya'kub (A.S.) gibi mübarek, büyük bir peygambere bağlayarak, şereflen mek istemektedir. Halbuki tarih boyunca. Peygamberi ne, Allanma ve bütün bir insanlığa yaptıklarıyla, yeryüzünün en sefil ve lânetli topluluğu olduğu sarihtir.

Ne \ar ki, yeryüzüne dağılıp, bütün köprübaslarını tuttuklarından, kendisinden gayrı insanları sömürmekte, onlara değil köle, hayvan gözüyle bakmakta ve böylece yeryüzünün huzurunu bozmaktadırlar.. Her türlü kumar aletleri, gençliği bozucu oyunlar, fikirler, onlarındır.. Hıristiyanlığı, daha önce de Musa dinini bozan yine onlardır.

Müslümanlığa da el atmışlardır.

Hazreti Muhammed (S.A.V.) i uğraştırmışlar, zehirlemeye kalkışmışlardır.. Hazreti Ebubekir K.A.) ı kavun yahut pirinçle zehirleyen unlardır.

Hazreti Ömer (K.A.) in şehadetinde, dolayısiyle, arkadan çalışmışlardır..

Hazreti Osman (K.A.)ı, halife olduğu günden itibaren rahat bırakmamışlar, nihayet şehadetine sebep olmuşlardır.

Hazreti Ali (K.V.)yi de bir sürü gailelerle bunaltanlar ve şehadete götürenler yine onlardır..

Hazreti Kur'anı ilk tefsir cüretine kalkışıp, tefsirlerle hayali şekiller, resimler verenler, hurafeler karıştıranlar, yine bu lanetlenmiş topluluktur.

Nihayet, İslâmiyet arasına mezhep tohumların] ekenler ve kan döktürenler hep onlardır.

O günden bugün kadar, hangi taşın altı kaldırılırsa kaldırılsın, yengeç gibi, akrep gibi, ydan gibi çıkarlar..

Her savaşın arkasında onlar vardır.

Parolaları kendileri rahat etsin, insanlar kan kus-sundur.)

Hazreti Ya'kub (A.S.). Allahından izin alıp Mısır'a göçerken, sekiz günlük yolu geçecekti.

Kendisi gibi büyük bir peygamber olan oğlu Hazreti Yusuf (A.S.), yolu için her türlü tedbiri almıştı..

Hazreti Yakub (A.S.) yürüdü yürüdü..

Oğullan uyarmasalar, hep güneye gidecekti.

Kızüdeniz'in kuzeyine varınca batıya dönüp Mısır topraklarına girmeyecekti.

Nedendi bu?..

Çünkü Kızüdeniz doğusu boyunca, güneyde, oğlu Hazreti Yusuf (A.S.) dan çok, pek çok daha sevgili bir varlık vardı.

KABE'YDİ O.

Hazreti Ya'kub (A.S.) **KABE'YE DOĞRU** gitmeyi canı gönülden istiyordu..

Kalbi, gönlü, şuuru, vicdanı, bu ilk Allahevinin nuruyla doluydu.

Ne çare ki, yapamazdı.

Çünkü mezun değildi..

Kendisine Mısır'a gitmesi vahy edilmişti..

Döndü Mısır'a..

Kabe için, oradaki Müslümanların sapıtmamaları için, peygamberleri kimse, muvaffak olması için, dua etti durdu.

Mısır başşehrine yaklaşınca, gelmekte olduklarını haber vermek için, Yahuza'yı önden müjdeci gönderdi.

Yusuf'un da Zeliha **(yahut kızı Asenat)** ile evlendiğini biliyordu.. Ondan oğulları **(Efrayim, Manasse)** ile **(Rahmet)** doğmuştu.

Bu torunlarına da kavuşacaktı.

Yahuza, Mısır'a varıp, babası ile soyunun gelmekte olduklarını Hazreti Yusuf (A.S.) a haber verdiği zaman, Yusuf (A.S.) hemen şehir dışına çıktı..

Mısır halkı Hazreti Yusuf (A.S.) ı canlarından ileri seviyorlardı..

Onlar da bu karşılama merasimine koşuştular..

Yolun iki basma sıra oldular.

Hazreti Ya'kub (A.S.) daha uzaktan kalabalığı görünce, hayretini gizleyemedi..

Yahuza, Hazreti Yusuf (A.S.) a müjdeyi verip dönmüştü.

Hazreti Ya'kub (A.S.), devesinden inmiş yaya yürüyordu..

Yahuza'mn omuzuna elini koymuştu..

Bu sırada, süvariler içinde pek hürmet edilen bir zatı görünce, Yahuza'ya sordu :

«Ey Yahuza!.. Mısırın Fravn'ı bu mudur?..»

Yahuza anlattı :

«Hayır ey babam, o oğlun Hazreti Yusuf (A.S.)dır..»

Baba oğul yaklaştılar, yaklaştüar..

Artık kavuşacaklardı..

Hazreti Yusuf (A.S.) babasını selâmlamak istedi.

Babası mâni oldu.

Halbuki hem babasıydı, hem de peygamber..

Selâmlamak kendi hakkıydı..

Bunu bıraktı..

Kendisi oğlunu önce selâmladı..

«Ey kaygıları gideren zat, sana sağlık dilerim..» dedi.

Kucaklaştılar.

Hazreti Yusuf (A.S.) daha sonra analığı, yani teyzesi Leyya'yı ve diğer akrabalarmı kucakladı..

Hepsine sağlıklar diledi..

Mısır'da emniyet içinde yaşayacaklarına dair teminat verdi.

Scnra vakta **ki onlar (Yusufun) nezdine girdiler. O, babasını ve anasını kucakladı (yanına aldı) ve : «Allahın iradesiyle hepiniz emin emin Mısır şehrine girin..» dedL**

(Yûsuf : *99*)

IX

TÜKENMEZ SAADETLER

Hazreti Allah (C.C.) dilemeye dursun, çekilen çile hemen biter, peşinden tükenmez saadetler başlar..

Baba oğul, iki peygamber. Mısır'da buluştukları zurnan bu saadeti doyasıya tattılar..

Hazreti Yusuf (A.S.) onları sarayına götürünce, babasıyla anneliğini (teyzesi Leyya'yı) tahtına çıkarıp oturtmak istedi...

Onlar bundan önce (Yusuia kavuştukları için), *o* zamanın geleneğine göre, selam ve hürmet secdesine kapandılar.

Bu bir takdiri ilahîdir.

Hazreti Yusuf (A.S.) bir zamanlar rüyasında on bir yıldızın, sonra güneşin, daha soma ayın secde ettiklerini görmüştü.

Ve Hazreti Ya'kub *{A.S.)* da rüyayı yorumlamıştı. Hazreti Yusuf (A.S. ı peygamber olacaktı,, .Oldu.

Ona kardeşleri secde edeceklerdi.. Ettiler.. (Hem de onbiri) Mülk ve saltanata kavuşacaktı.. Kavuştu..

Güneş, yani analığı Leyya secde edecekti.. —

Bu da gerçekleşti..

Ay. yani babası Hazreti Ya'kub (A.S.) secde edecekti, etti.

> Babasını ve anasını tahtının üstüne çıkarıp oturttu.. Hepsi onun için (ona, kavuştukları için) secdeye kapandılar.. (Yusuf) detli ki: «Ey babanı, işte bu. evvelce gördüğüm rüyanın tahakkukudur, («»rçek Knbbim onu doğru çıkardı. Bana iyilik etti. Çünkü beni zindandan çıkardı. .Şeytan benimle kardeşlerimin arasını bozduktan sonra da o, sizi çölden setirdi. Şüphesiz ki Kabbim. dileyeceği şeyleri çok güzel, çok ince tedbir edendir. Şüphesiz hakkıyla bilen, tam hikmet sahibi olan O'dur.»
>
> (Yûsuf : 100)

Hazreti Yusuf (A.S.) sonra Allanma döndü ve dua etti

> «Ya liab, sen bana Mülk (-ü saltanat) verdin.. Ve sözlerin teviiini öğrettin. Ey gökleri ve yeri yaratan, sen, dünyada da, ahirette de benim yârınısın.. Benim canımı müslünıan olarak al. Beni salihler (riimresine) kat.»
>
> (Yûsuf : 101)

Hazreti Ya'kub (A.S.) m Mısır'a ailesiyle geçmesiyle beraber yedi yıllık kıtlık da son buldu.. Tekrar Mısır'da bereket başladı.

Bu sırada Müslüman olan Reyyan bin Volid vefat etti.

Yerine Fravn Kabus bin Mus'ab geçti.

Bu Fravn küfürde kaldı..

Hazreti Yusuf (A.S.) bir süre, babası ile aile efradını sarayda ağırladıktan sonra; onlara (Ceşan) bölgesini yurt verdi. Çünkü çoğalmışlardı..

Hazreti Ya'kub (A.S.) bu yurda göçtü.

Orada yirmi dört sene kaldı.. Peygamberlik yaptı ve pek çok yerli halkı imana topladı..

O halde Hazreti Ya'kub (A.S.) m hayat akışı şöyle olmuştu .

Yaşı 91 iken Hazreti Yusuf doğmuştu.

Hazreti Yusuf (A.S.) .13 yahut 17 yaşındayken kuyuya atılmıştı.. 22 sene ayrı kalmışlardı.. Buluştuktan sonra da 17 sene yaşamıştı.. Ki bunların toplamı (91,17, 22,17) 147 eder ki, Hazreti Ya'kub (A.S.) m ömrüdür.

(Bazılarına göre, Hazreti Ya'kub (A.S.) 70-80 sene Yusuf'dan ayrı kalmıştır.. Böyle bir hesap, ne ittifak edilen Hazreti Ya'kub (A.S.) in yaşını, ne de Yusuf'un yaşını tutar.. Kat kat aşar.. Çünkü Hazreti Yusuf (A.S.) in, Hz. Ya'kub 91 yaşındayken doğduğu kesindir. Kırk yasında gurbete gitmiş, bir sene geçmiş, ikinci ailesi uzun yıllar doğurmayarak kendisine cariye bile takdim etmiştir.. Bunlar toplanırsa 91 yü bulunur.)

Hazreti Ya'kub (A.S.) bir buçuk aarlık hayatının sonuna doğru hastalandı.. On iki oğlunu baş ucuna çağırdı..

Onlara yaşlan sırasıyla öğütler verdi.

Dualar etti..

Geleceklerini kısmen açıkladı..

Bunlar şunlardı :

1. Kubii için :

Ey Yakub'un oğullan.
Toplanın ve işitin..
Babanızı dinleyin.
RUBİL, benim ilkim,
Kudretimin,
Kuvvetimin başlangıcıdır.
İtibarda ve kuvvette
Birinci sensin ama,
Sular gibi oynak olan sen
Buna eremeyeceksin.
Çünkü sen babanın yatağım çıktın.
Murdar ettin..

i. Vahuza için :

Yahuza, seni
Kardeşlerin övecekler.
Elin düşmanlarının
Bo-ynunda olacaktır.
Babanın oğulları seni selâmlayacaklar.
Sen arslan yavrususun.
Ey oğlum sen ava çıktın..
Avın yere, dişi arslan gibi, çöktü.
Kim onu kaldırabilir ?..

3.4. Şem'un ve Lavi için :

ŞEM'UN VE LAVİ KARDEŞTİRLER.
Zorbalık onların silâhlarıdır..
Kılıçlarıdır..
Ey can, sen onların ■

Meclislerine girme..
Ey izzet,
Sen onların meclislerinde birleşme
Çünkü onlar öfkelerinden
Adam öldürürkı.
Her kızdıkça
Sığırları topal ettik r.
Onların öfkesi vahşiydi..
Lanet olsun ona.
Onlar bölünecekler.
Dağılacaklar..

5. Zebalnn için :

Zebalun deniz kıyısında
Oturacaktır..
Yurdu Sayda bölgesidir.

d. Yashr için :

Yashr, koyun ağılları
Alfasında yatan kuvvetli birisidir.
O iyi bir dinlenme yt ri
Ve memleket görerek.
Yük taşımak için omuzunu eğecek.
İş altında bir hizmetçidir o.

7. Dan için :

Dan da soy umdur..
Kavmine hükmedecektir.
Bir yılandır o.
Bir engerek yılanı olacaktır.
Öyle engerek ki.
Çift atın topuklarını ısırır
Ve atlılar arkasıüstü düşerler.,

8. Cad için :

Cad çete yapacaktır.. Topuklar
üzerine salacaktır.

i). Aşir için :

Aşirden semiz ekmek çıkacaktır. Lezzeti
hükümdarlara has olacaktır.

10. Naftali için :

Naftali salıverilmiş bir geyiktir.
Güzel sözler söyler.

11. Bünyamin için :

Bünyamin yırtıcı bir kurt gibidir.
Kuvvetlidir..
Tuttuğunu koparır..
O, sabahları avı yakalar,
Akşamları ganimeti pay eder eşitlikle.

(

12. Vusul" için :

Yusuf, meyvah bir daldır.. Kaynak
başındadır daima. Filizleri dıvarları
aşar. Okçular onu hep hırpaladılar.
Ona ok attılar.. Eza ettiler. Lâkin
onun yayı Kuvvetli kaldı. Elleri ve
pazuları

Allahm emriyle
Taştan sert oldu.
Sana Allah daima yardım edecek..
Kuvvetleneceksin.
O Allah, göklerin,
Meme ve rahimlerin
Bereketiyle
Seni mübarek kılacaktır.
Babanın sana ettiği hayr dualar
Ebedî tepelerin
En uzak hududuna kadar,
Atalarının dualarından yüce oldu.
Bu dualar, Yusuf un ve
Başkanları olduğu kardeşlerinin
Başı üzerinde kalacaklardır.

Hazreti Ya'kub (A.S.), bunları söyledikten sonra. Hazreti Yusuf (A.S.) peygamber olduğu 've vazife yeri ayrı bulunduğu içi, ona karışamadı.. Haddi değildi.. Ce-şan'da yerleşen soyuna Yahuza'yı başkan yaptı.

Yalnız, Hazreti Yusuf (A.S.) dan diledi .

«Ey Yusuf'um!.. Gözlerimin bebeği.. Beni ata yurduma götür ve orada, yanlarına defnet..»

Hazreti Ya'kub (A.S.) bir kaç gün sonra ruhunu Allanma teslim etti..

Hazreti Yusuf (A.S.) babasının üzerine kapanıp pek çok ağladı.. Öptü öptü..

Onu derhal, Mısır'da öğrendiği usulla mumyalattı..

En güzel arabaya koydu..

Kendisi başa geçti...

Yola çıktı..

Kenanilin'e götürdü..

Halilürrahman kasabasındaki tarlada, mağaraya, ataları yanına bıraktı..

Böylece sevgili babasının vasiyetini yerine getirdi. Mısır'a geriye döndü.

'

Hazreti Yusuf (A.S.) Mısır'a geriye döndüğü zaman Hicretten önce 1845 (M.Ö.1223) yılı yaşanıyordu.

Kendisi Hicretten önce 1901 (M.Ö.1279) yılında doğduğuna göre, şimdi 56 yaşındaydı..

Bu ömrünün 17 yılım Kenanilinde ve diğer yerlerde babasıyla geçirmişti.. Kuyuya aynı yaşta atılmış, satılarak 6 sene Azizin sarayında kalmıştı.. 7 sene zindan hayatı yaşamıştı.. 30 yaşında aziz olmuş, 7 bereketli yılı ve iki kıtlık yılı idrakten sonra 39 yaşında babasına kavuşmuştu.. Onunla Mısır'da 17 yıl bulunmuştu..

(Muhtemelen tarihçiler, zaman zaman Milâdi ve Hicrî tarihleri karıştırmaktadırlar.. Bu sebepten tarih hataları doğmaktadır.. Yakardaki hesaba göre, Hazreti Yusuf, babasının vefatından sonra 23-24 yıl yaşamıştır.. O zaman seksen yaşında vefatı gerekirdi. Daha uzun yıllar yaşamıştır.. Çünkü 110-120 yıl ömrü olduğu hakkında ittifak vardır.)

Hazreti Yusuf (A.S.), yeni Fravn Kâbus yanında da kâfir olmasına rağmen, azizlik yapmıştır.

Bir taraftan da peygamberliğine devam etmiştir.

Yıllar ilerledikçe, bütün Mısır halkının gözünün nuru haline glemiştir..

Onu bir tek kimse sevmemezlik edemedi..

Gönüllerinde taht kurdu.

En güzel sözler, şiirler, şarkılar onun için hazırlanıyordu.

Mısır, ancak Hazreti Yusuf (A.S.) devrinde, asla görmediği ve görmeyeceği bir saadet ve bereket hayatı yaşadı.

Ondan, ilk önce çekinen on üvey kardeşi olmuşlardı Bunlar, babaları Hazreti Ya'kub (A.S.) vefat edince korktular.. Hazreti Yusuf (A.S.) bize kötülük eder diye, dağılmaya kalktılar.

Hazreti Yusuf (A.S.) onları topladı, güven verdi : «Ey kardeşlerim.. Eskiden de söylemiştim.'. Olanları unutunuz.. Benden size kötülük gelmeyecektir.. Her iş Hazreti Allah (C.C.) a havale edilmiş ve onun hesap isteme gününe kalmıştır.. Burada, baba yurdunuz Ce-şan'da kalınız.. Ben sizi besleyeceğim..»

Bu teminat üzerine, Hazreti Yusuf (A.S) in üvey kardeşleri ile aileleri, oğulları, hayvanları, köleleri, Ce-şan'da kaldılar.

Nihayet tükenmez sanılan saadet yılları tükendi..

Hicretten önce 1791 (M.Ö.1169) yılıydı. Hazreti Yusuf (A.S.), 110-120 yaşındaydı..

Babası Hazreti Ya'kub'un vefatından sonra 54 yıl (Bazılarına göre 23 yıl) yaşamıştı. Bir akşam üstü hastalandı. Hastalığı uzun sürdü..

Mısır'ın en ileri hekimleri ilgilendiler.. Takdir edilen hayatı değiştiremediler..

Hazreti Yusuf (A.S.) da, kendi müminlerini, kardeşi Yahuza'nın başkanlığına verdi..

Baba yurdunda, Halilürrahman'da, atalarının yanına, defnedilmesini vasiyet etti.

Mısır halkı bunu duyunca, hazırlanmakta olan Ya-huza'ya koştular..

Yahuza (Cişan) Ceşan'daydı..

«Hazreti Yusuf (A.S.) ı vermeyiz..» dediler'.

«Vasiyetini biliyorsunuz..»

Halk anlamıyordu :'

«Vasiyetini yaparken yanında değildik...

Yahuza, mecbur kaldı.. Fravn Kâbus'a çıktı. Durumu anlattı.

Fravn, esasen henüz ihtida etmemişti. Fakat halkın karşı koymasından çekiniyordu. Hattâ ailesi, Fravn Kâbus'la, şarkılarında alay ediyordu.

Çok kere kasten, duyuracak şekilde, şöyle Boylerdi:

Bostandaki korkuluktan
Farkın nedir?..
Sözde, yerdeki nimetlerden
Yüksektesin ama,
Aldığın verdiğin bir şey yok.

Arkların arasından akan,
Toprağa, tohuma, hayat veren
Su olmadıktan sonra
Bu caka kimedir ?.
Böyle saltanat düşmanlardan
Bile ırak olsun..

Yâd ellerden kanatlananlar geldiler. Ne sen, ne öncekiler, Korkutamadınız onları.. Bostanın nesi varsa sebepleniyorlar. Daha da artacak bu..

O derece düşkünsün..
Evet, bostan korkuluğusun..
Lâlem onun yaptığım bile
Başarmaktan acizsin..
O halde benden ne bekleyebilirsin?..

Kalbim tıkalı.. Çalgılarımın telleri
kopuk.. Sana uzatacağım bardaklar
çatlak. Oyunuma hız verecek Ayaklarım
tutuk..

Fravn Kâbus, Hazreti Yusuf (A.S.) m vefatını bu yüzden sevinerek karşılamıştı..

Yahuza, huzuruna çıkınca, hemen izin verdi :

«Kardeşinin vasiyetini yerine getir..»

«Fakat halk istemiyor..»

«Nasıl olur?.. Emir veriyorum...»

Yahuza, Fravn Kâbus'u pencereye götürdü..

Fravn Kâbus, dışarda kum misali insan kalabalığını görünce uyandı.. Halk isyan etmişti..

Bağrışıyorlardı :

«Yusuf burada, Mısır'da defnedilecektir.. Vermeyiz.»

Fravn Kâbus ile alay eden ailesi yanlarına gelmişti. Korkunç insan selini görünce, saltanatlarından olacaklarından çekindi.. Teklif etti :

«Ey Kâbus, halka uy..»

Kâbus öyle yaptı..

Bu sefer halk birbirlerine düştüler.

Her kabile, Hazreti Yusuf (A.S.) m kendi yurduna şeref vermesini istiyordu..

Günlerce münakaşalar sürdü..

Nihayet aküh olan Yahuza, herkesi tatmin eden hâl çaresini buldu..

Şöyle dedi kabile başkanlarına :

«Kardeşimi mermer bir sandukaya koyalım ve Nil nehrinin belirli bir yerinde su içine bırakalım.. Nil nehri nasıl ki hepinizin malı, bereketiyse, Yusuf da öyle olur.»

Kabile başkanları bu buluşu beğendiler.

Hazreti Yusuf (A.S.) ı gözlerinin önünde mumyaladılar.

En güzel bir mermer sanduka içine yerleştirip, merasimle, Nil kıyısına götürüp suya bıraktılar.

Bu şekil hal tarzı Yahuza'nın da işine gelmişti.

Esasen maksadı, ilk fırsatta kardeşinin vasiyetini yerine getirmekti..

Bu, ona kısmet olmadı..

Fakat, Yahuza'nın duasını Hazreti Allah (C.C.) kabul buyurdu..

Yıllardan sonra, Hazreti Musa (A.S.) Mısır'dan çıkarken, Hazreti Yusuf (A.S.) in da mermer sandukasını aldı.. Birlikte Kenanili'ne getirdi ve atalarının yanına defnettirdi..

SON

SİNAN YAYINEVİ'NİN NEŞRETTİĞİ VE DAĞITIMINI YAPTIĞI ESERLER

Miktar	Kitabın adı ve yazan	Üzeri Fiatı	Tenzilâtlı Fiatı

AHMET CEMİL AKINCININ ESERLERİ

KABE'YE DOĞRU BÜYÜK KISAS I ENBİYA

En Büyük Peygamberler Tarihi

Kur'an-ı Kerimde ismi gecen 27 Peygamberin hayatını anlatan 27 ciltlik dev eser. 27 cilt, 5600 sahife Takımı (Şimdi alanlara ayrıca 500.— liralık kitap hediye edilir.) 3.375.— 2.760.—

HAZRET-1 AMİNE (R.A.)
Kainatın yaradılış sebebi Efendimizin mü barek validelerinin hayatı. Göz yaşları İçinde okuyacağınız 6ser 338 sahlfo 200.— 150.—

HAZRET-İ HATİCE (R.A.)
Müslümanların annesi, Efendimizin sevgili zevcelerinin ibret dolu hayatı 480 eahlfe 200.— 150.—

HAZRET-İ AİŞE (R.A.)
«Hangi zevce, efendisi yanında banim *ka dar* bahtiyardır.» diyerek Efendimize sevgi sini belirten mübarek validemizin hayatı 443 sahife 300.— 200—

HAZRET-İ FATIMA (R.A.)
Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed (S.A.V.)in kızı ve gözbebeği, Hz. Fatıma (R.A.) anamızjn Çile ve ızdıraplarla dolu hayatı 528 sahife ciltsiz 300.— lüks clîdli. 350.— 275.—